

T.C.

GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

84 772

PENDİK YÖRESİ ÇEVRE SORUNLARININ
ARAŞTIRILMASI VE
YÖNETİM MODELİNİN BELİRLENMESİ

Halil İbrahim TOPAL
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI
Prof.Dr. Mehmet KARPUZCU

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

GEBZE

1999

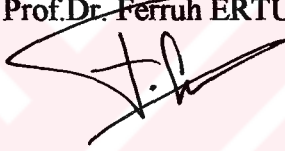
Bu tez çalışması, G.Y.T.E. Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 05/03/1999... tarih ve 99/03... sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından FEVRE MÜH. Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Prof.Dr. Mehmet KARPUZCU
(Tez Danışmanı)

ÜYE : Prof.Dr. Ferruh ERTÜRK

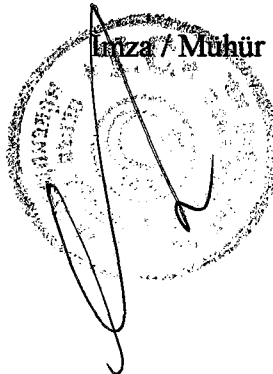
ÜYE : Yrd.Doç.Dr. Mehmet KOBYA

ONAY

G.Y.T.E. Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 01/02/1999... tarih ve 99/16... sayılı kararı.

İmza / Mühür

ÖZET

Bu çalışmada, ülkemizdeki yerel yönetimlerin mevcut yapısı ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Mevcut yapı içerisinde belediyelerin görevleri, belediyelerin organları ve belediyelerin mali kaynakları incelenmiştir.

Mevcut yapıdan kaynaklanan yönetimle ilgili sıkıntıların sebepleri araştırılmıştır. Bunun yanında, gelişmiş ülkeler ve az gelişmiş ülkelerdeki yönetim biçimleri de araştırılmıştır. Burada görülen yapı, ülkelerin yönetim şekline göre az veya çok farklılıklar göstermektedir. Yönetim biçimleri, ülkenin üniter veya federal yapısına göre değişmektedir.

Bu çalışma içerisinde, ülkemizde yerel yönetimlerin karşılaştığı problemlerin;

- a) Mevcut yapıyı belirleyen dünya görüşlerinden,
- b) Yasal yapıdan,
- c) Merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasındaki yetki kargaşasından,
- d) Belediyelerin teşkilatlanma yapısından,
- e) Belediyeler ile siyasi partiler arasındaki ilişkilerden,
- f) Belediyeler ile halk arasındaki ilişkilerden,
- g) İlgili yatırım kurumlarının her birinin ayrı bir bakanlığa bağlı olması ve kaynak israfından

kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Bu aksaklıkların giderilmesi için öneriler ortaya konulmuş ve yeni yapılanma modeli ortaya konulmuştur.

Ayrı bir bölümde, Pendik ve yöresinin çevre problemleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Çevresel etkileri olan sanayi kuruluşları ve faaliyet alanları sayısal olarak tespit edilmiştir.

Hava kirliliğinin sebepleri araştırılmış, son beş yılın ölçüm değerleri grafiklerle değerlendirilmiş ve Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği sınır

değerleri ile mukayesesi yapılmıştır. Hava kirliliğinde doğal gazın geçiş ve yakacak iyileştirilmesiyle azalma olduğu gözlemlenmiştir.

Su kirliliği, su kaynakları ve bu konularda yapılan altyapı çalışmaları araştırılarak çalışmalarla ilgili bilgi ve dokümanlar verilmiştir.

Pendik ilçesinde özellikle trafik ve diğer faaliyetlerin yoğun olduğu bölgelerde gürültü ölçülmüş, sonuçlar değerlendirilmiştir. E – 5 ve tren yolu güzergahı dışında Pendik’te gürültü kirliliğinin çok fazla olmadığı tespiti yapılmıştır.

Son bölümde ise, Avrupa’da bazı ülkelerde uygulanan yerel yönetim modelleri incelenmiş, ülkemiz ile karşılaştırma yapılmıştır. Ayrıca bu uygulamalardan ülkemiz için yeni bir yerel yönetim modeli oluşturulurken faydalanılmıştır.

Netice olarak, yetkisi geniş yerel yönetimlerin bulunduğu ülkelerde, kaynak israfının azlığı yanında, kalkınmanın daha hızlı olduğu ve buna bağlı olarak çevre sorunlarının en aza indiği tespit edilmiştir.

SUMMARY

In this study, a general information is given about the structures of local governments. In this structure, we examined the functions, organs and the financial resources of the municipalities.

We have researched the reasons of difficulties about the management of today's structure. Besides, we have examined the governments of developed and undeveloped countries and we saw that the structure changes due to managing styles and the federal and national structure of governments.

In the contents of this study we determined the following problems of the local governments of our country.

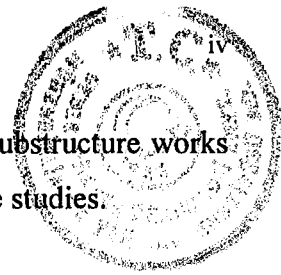
- a) The difference of opinion that forms the structure of governments.
- b) The codes of laws.
- c) The disagreement between the central and local governments.
- d) The organization structures of municipalities.
- e) The relationships between the municipalities and the political organizations.
- f) The relationships between municipalities and people.
- g) The connection of each financial associations to different ministries and the dissipation of resources.

To remove these kinds of problems we exposed new suggestions and models of management.

In the content of another part we examined the environmental problems of Pendik and the neighboring areas. And we determined the environmental effects and the activity areas of industries.

We have researched the reasons of air pollution, interpreted the last five year's graphics and compared with the limit values of air pollution limits. Also, we have seen that improving combustibles and using natural gas reduced air pollution.

After examining water pollution, water resources and the substructure works about them we had given the document and information about these studies.

In Pendik especially in the regions where traffic and other activities are dense we have determined noise pollution. We have seen that Pendik has a little noisy pollution except E – 5 and around the railway.

In the last part of our study we examined some local managing methods in some European countries and compared them with our country. Furthermore we made them use for our country in making a new kind of local government method.

As a result we determined that in authorized local governments there is a few dissipation, development is faster and depending on it the environmental problems are decreased.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışması sırasında katkıda bulunan İSKİ Genel Müdürlüğü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Başkanlığı, Pendik Belediye Başkanlığı ve belediye çalışanlarına şükranlarımı sunarım.

Ayrıca tez çalışmasının bütün aşamalarında yakın ilgi ve desteğini esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. Mehmet KARPUZCU Beyefendiye sonsuz teşekkürlerimi arz ediyorum.

Yine bu arada çalışmalar esnasında yardım ve desteğini esirgemeyen G.Y.T.E, Çevre Mühendisliği Bölümü Araştırma Görevlisi bilhassa Halil HIZ ve diğer arkadaşlara teşekkür ediyorum.

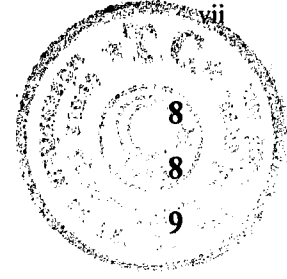
Bu çalışmayı, tezin hazırlanması sırasında vefat eden sevgili babam Mecit TOPAL'ın anısına ithaf ediyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
SUMMARY	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
ÇİZELGELER DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1 Günümüzde Belediye Yönetimi	2
1.1.1 Belediyelerin Kuruluşu	2
1.1.2 Belediyelerin Görevleri	3
1.1.3 Belediyelerin Organları	4
1.1.4 Belediye Meclisi ve Görevleri	5
1.1.5 Belediye Encümeni	5
1.1.6 Belediye Başkanı	6
1.1.7 Belediyelerin Mali Yapısı	6
1.2 Büyükşehir Belediyeleri	6
1.2.1 Büyükşehir Belediyelerinin Görevleri	7
1.2.2 Büyükşehir Belediyelerinin Organları	7
1.2.3 Büyükşehir Belediye Encümeni	8

1.2.4 Büyükşehir Belediye Başkanı	
1.2.5 Büyükşehirlerin Mali Yapısı	
1.2.6 Belediyelerin Denetlenmesi	

2. BÖLÜM PENDİK İÇİN BİR YÖNETİM MODELİ OLUŞTURULMASI 10

2.1 Yerel Yönetim Bakanlığı	13
-----------------------------	----

3. BÖLÜM ÇEVRE SORUNLARI 17

3.1 Pendik Ve Yöresinin Tanıtılması	17
-------------------------------------	----

3.1.1. Coğrafi Konum	17
----------------------	----

3.1.2. Jeolojik Yapı	17
----------------------	----

3.1.3. Nüfus	20
--------------	----

3.1.4. İklim	22
--------------	----

3.2 Bölgedeki Sanayi Kuruluşları	22
----------------------------------	----

3.3. Pendik İlçesi'nin Hava Kirliliği	23
---------------------------------------	----

3.3.1. Kirletici Kaynaklar	23
----------------------------	----

3.3.2 Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği	24
--------------------------------------	----

3.3.3 Motorlu Araçlardan Kaynaklanan Hava Kirliliği	25
---	----

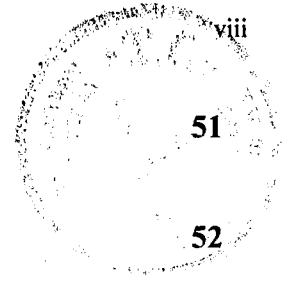
3.3.4 Hava Kirliliğinin Yıllara Göre Değerlendirilmesi	26
--	----

3.3.5 Grafiklerin Değerlendirilmesi	42
-------------------------------------	----

3.4. Su Kirliliği	44
-------------------	----

3.4.1 Su Yapıları	49
-------------------	----

3.4.2 Pendik'te 1998 Yılı İSKİ Yatırımları	50
--	----

3.5. Gürültü Kirliliği

3.5.1 Gürültünün Temel Kaynakları

3.6 Katı Atıklar

3.6.1 Katı Atıklar İçin Alınacak Önemler

4. BÖLÜM DÜNYADA YEREL YÖNETİMLER

4.1 Almanya Yerel Yönetimleri

4.1.1 Federal Almanya İdari Sistemi Ve Yerel Yönetimler

4.1.2 Federal Devlet

4.1.3 Eyaletler

4.1.4 İlçeden Bağımsız Büyükşehirler

4.1.5 İlçeler

4.1.6. Belediyeler

4.1.7.Federal Almanya'da Mahalli İdareler Ve Görevleri

4.2 İngiltere Yerel Yönetim Modeli

4.2.1 Bütçenin Hazırlanması

4.2.2 Bütçenin İç Denetimi

4.2.3 Dış Denetim

4.2.4 Birleşik Krallık Yerel İdare Gelirleri

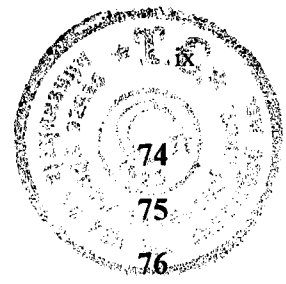
4.2.5 Mali Denetim

4.2.6 İdari Denetim

4.2.7 Yerel İdarelerin Kararlarına Karşı Başvurma

4.2.8 İdari Personel

4.3 İspanya Yerel Yönetim Modeli

4.3.1 Yerel Yönetimlerin Yapısı	74
4.3.2 Yerel Yönetimlerle İlgili Çerçeve Yasa (1985)	75
4.3.3 Belediyeler	76
4.3.4 İl Özel Yönetimleri	79
4.3.5 Yerel Düzeyde Görevler	80
4.4. Fransa Yerel Yönetim Modeli	81
4.4.1 Belediyeler	81
4.4.2 Belediyenin Organları	82
4.4.3 Belediyelerin Görevleri	86
4.4.4 Anakent Belediyeleri	88
4.4.5 Günümüzdeki Durum	89
4.4.6 İlçe Belediyeleri	90
4.4.7 İl Yerel Yönetimi (Departement)	92
5. BÖLÜM: DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	93
KAYNAKLAR	98
EK 1	100
ÖZGEÇMİŞ	105

ŞEKİLLER DİZİNİ

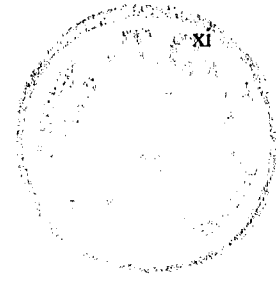

ŞEKİL

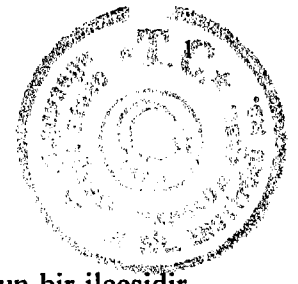
SAYFA NO

2.1 Yerel Yönetim Bakanlığı Organizasyon Şeması	15
2.2 Yerel Yönetim Modeli Genel Yapısı	16
3.1 Pendik İlçesi ve Komşu İlçeler	18
3.2 Pendik İlçesi Mahalle ve Köyleri	19-21
3.3 Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu	27
3.4 1995 Yılı SO ₂ Ölçüm Sonuçları	29
3.5 1995 Yılı CO Ölçüm Sonuçları	30
3.6 1995 Yılı NO Ölçüm Sonuçları	30
3.7 1995 Yılı NO _x Ölçüm Sonuçları	31
3.8 1996 Yılı SO ₂ Ölçüm Sonuçları	34
3.9 1996 Yılı CO Ölçüm Sonuçları	34
3.10 1996 Yılı NO Ölçüm Sonuçları	35
3.11 1996 Yılı NO _x Ölçüm Sonuçları	35
3.12 1997 Yılı SO ₂ Ölçüm Sonuçları	38
3.13 1997 Yılı NO Ölçüm Sonuçları	39
3.14 1997 Yılı NO _x Ölçüm Sonuçları	39
3.15 1998 Yılı SO ₂ Ölçüm Sonuçları	40
3.16 1998 Yılı CO Ölçüm Sonuçları	41
3.17 1998 Yılı NO, NO ₂ ve NO _x Ölçüm Sonuçları	41
3.16 Dere Yan Kollektörleri	46
3.17 Dere Islahları	47
3.18 Kullanma Suyu İletim ve dağıtım Sistemi	48

TABLÖLAR DİZİNİ

TABLO	SAYFA NO
1.1 Türkiye'de belediye sayılarının tarihsel gelişimi	2
3.1 Pendik İlçesi, 1997 Nüfusu	20
3.2 Sanayi Kuruluşlarının Dağılımı	23
3.3 Konutların Yakıt Kullanımlarına Göre Dağılımı	24
3.4 1995 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları	28
3.5 1996 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Değerleri	31
3.6 1997 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları	36
3.7 1998 Yılı Ölçüm Sonuçları	40
3.8 Pendik'teki farklı semtlerde ölçülen gürültü değerleri	53
3.9 Pendik'teki mahallelerin aylık çöp miktarları	56
4.1 İspanya'da Belediyelerin Sayısı ve Büyüklükleri	77
4.2 Fransa'da Belediyeler	81

1. GİRİŞ

Pendik, Türkiye'nin en fazla nüfus barındıran ili olan İstanbul'un bir ilçesidir. İstanbul'un kontrol altına alınamayan gelişmesi ve nüfus artışından Pendik de etkilenmiş, bu etkilenme sonucunda da bazı çevre sorunları ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar, büyük ölçüde yerel yönetimler tarafından çözümlenmek zorunda kalmıştır.

Bu çalışmada öncelikle Türkiye'de uygulanmakta olan yerel yönetim sistemleri incelenmiş, olumsuzluklar tartışılmıştır. Bu amaçla, belediyelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, organları, belediye meclisleri ve bu meclislerin görevleri, belediye encümeni, belediye başkanının görev ve yetkileri incelenmiştir. Daha sonra belediyelerin mali yapısı incelenerek büyükşehir belediyeleri görev ve yetkileri, ilçe belediyelerle ilişkileri incelenerek aksayan taraflar tespit edilmiştir.

Büyükşehir belediyesine bağlı olarak faaliyetlerini yürüten bir ilçe belediyesi olan Pendik için yeni bir model geliştirilerek uygulanabilirliği 2. Bölümde tartışılmıştır. Pendik için yeni bir model hazırlanırken, mevcut yönetim sistemimde aksayan bölümler, yeni çözüm önerileriyle düzeltilmiştir. Daha sonra çeşitli ülkelerde uygulanmakta olan yerel yönetim modelleri incelenmiştir. Bölüm sonunda da incelenen ülkedeki yerel yönetim sistemleriyle ülkemizdeki sistemin bir karşılaştırması yapılmıştır.

Pendik İlçesi çevre sorunları araştırılmıştır. Bu araştırmalarda önceden yapılmış olan ölçüm sonuçları kullanılarak değerlendirmeler yapılmıştır. Daha sonraki aşamalarda, dünyada belediye yönetim sistemlerinden örnekler verilerek tartışılmış ve Pendik için yeni bir yönetim modeli geliştirilmiştir.

Pendik, ülkemizde hızla nüfusu artan yerleşim birimleri için iyi bir örnek teşkil etmektedir. Bu çalışma sonucunda geliştirilen yönetim modeli, benzer yerleşim birimleri için de kullanılabilir niteliktedir.

1.1 Günümüzde Belediye Yönetimi

Ülkemizde belediye yönetimi 150 yıllık maziye dayanmaktadır. Halen belediyeler 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı **Belediye Kanunu** ve 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı kanuna göre yönetilmektedir. Günümüzde, iki tip belediye bulunmaktadır.

1. 1580 sayılı kanuna göre kurulan ve yönetilen belediyeler
2. 3030 sayılı kanuna göre kurulan büyükşehir belediyeleridir.

Pendik Belediyesi, 3030 sayılı kanuna göre kurulan ve yönetilen, görevleri 1580 sayılı kanunla belirlenen bir belediyedir.

1.1.1 Belediyelerin Kuruluşu

Belediyelerin kuruluşu, 1580 sayılı kanunun 7. Maddesinde belirlenmiştir. Nüfusu 2.000 'i geçen yerler, nüfusuna bakılmaksızın il ve ilçelerde belediye kurulur.

Türkiye’de belediye sayılarının tarihsel gelişimi Tablo 1.1’de verilmiştir.

Tablo 1.1: Türkiye’de belediye sayılarının tarihsel gelişimi:

Yıl	Belediye Sayısı
1923’ten önce	389
1923	421
1930	492
1935	505
1940	549

(Tablo 1.1 Devamı)

1945	583
1950	628
1955	809
1960	995
1965	1062
1970	1303
1975	1654
1980	1727
1981	1587
1986	1719
1991	2100
1994	2710
1999	3215

1.1.2 Belediyelerin Görevleri

Belediyelerin görevleri, 1580 sayılı belediye kanunun 1. maddesi ile tanzim edilmiş, bu görevler söz konusu kanunun 15. ve 19. maddelerinde sıralanmıştır. Bu görevlerin zorunlu ve ihtiyari olanları vardır. Belediyelerin görevlerini,

- Bayındırlık
- Koruyucu
- Sosyal
- Düzenleyici
- Toplu Taşıım

olmak üzere beş ana grupta toplamak mümkündür.

Bayındırlık görevleri, belde halkının içinde yaşadığı çevrenin iyileştirilmesi, imar planlarının yapılması, su ve kanalizasyon, yol, cadde, garaj, pazar yeri, park ve dinlenme alanları gibi tesislerin yapılmasından ibarettir.

Koruyucu görevler, halka açık yerlerin temizliği, buralarda satılan gıdaların kontrolü, çevre temizliği, itfaiye hizmetleri olarak sıralanmıştır.

Sosyal görevler, yaşlı ve kimsesizlerin korunması için gerekli tesislerin kurulması, kütüphane, sağlık tesisleri, spor tesisleri, hayvanat bahçesi, hamam ve halk plajlarının kurulması gibi hizmetlerdir.

Belediyelerin düzenleyici görevleri, beldenin imar programlarını yapmak ve buna yön vermek, bina ve iş yeri ruhsatları olarak sıralanmıştır.

Kent içi ulaşımı, belediyelerin temel görevlerindendir.

1.1.3 Belediyelerin Organları

Belediyenin organları;

- Belediye Meclisi,
- Belediye Encümeni,
- Belediye Başkanından ibarettir.

Belediye meclisi ve belediye encümeni karar organı, belediye başkanı ise yürütme organıdır.

1.1.4 Belediye Meclisi ve Görevleri

1963 yılına kadar çoğunluk sistemine göre seçilen belediye meclisi 1984 yılından sonra nisbi temsil sistemi yanında baraj sistemi ile seçilmektedir. Seçimler beş yılda bir yapılmakta; meclis üye sayısı, nüfus sayısına göre 9 ile 55 arasında değişmektedir. Belediye meclisleri yılda üç kez şubat, haziran, ekim aylarında olağan toplantı yapar. Gerek duyulduğu takdirde olağanüstü toplantılar da yapılabilir. Meclise belediye başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmadığı durumda meclis başkan vekili bu görevi yürütür.

Bütçe, bütçede değişiklik ve aktarmalar, kesin hesap, yatırım programları, imar planı ve imar programları, borç alma ve borç vermeye karar vermek, belediye vergi ve harçlarını tespit etmek, belediye kamu mallarını bir hizmete tahsis veya satışı, belediye meclisinin görevleri arasındadır.

1.1.5 Belediye Encümeni

Belediye encümeni, belediyenin ikinci derecede karar ve danışma organıdır. Belediye encümeni her zaman toplanabilen bir organdır. Oluşumu, kanunda belirlenen toplam sayının 2/3'ü kadar müdürden, diğerleri seçilmiş belediye meclisi üyelerinden oluşur. Encümen başkanı, belediye başkanı veya onun atadığı encümen üyesi kişidir. Belediye encümeni, görevlerinden dolayı belediye meclisine karşı sorumludur.

Bütçeyi incelemek, kamulaştırma kararı vermek, aylık gelir ve gider çizelgelerini denetlemek, açık arttırma ve eksiltme şartnamelerini ihale kararlarını incelemek veya onaylamak, kesin hesap hakkında meclise görüş bildirmek, bütçede bölümler arası aktarma yapmak, ulaşım hizmetleri ücret tarifelerini düzenlemek, belediye cezalarını tespit etmek belediye encümeninin görevleri arasındadır.

1.1.6 Belediye Başkanı

Belediye yönetiminin başı ve yürütme organı olan belediye başkanı, beş yılda bir halk tarafından seçilir. Belediye başkanı, belediyenin temsilcisi ve belediyenin en büyük amiridir. O yerin en büyük mülki amiri tarafından tebliğ edilecek kanun, tüzük ve yönetmelikleri yayınlamak, meclis ve encümen kararlarını yerine getirmek, belediye tüzel kişiliğini temsil etmek, belediye mallarını yönetmek, belediye adına sözleşme yapmak başlıca görevleridir.

1.1.7 Belediyelerin Mali Yapısı

Belediye gelirleri,

- Genel bütçe, vergi gelirlerinden ayrılan paylar,
- Öz gelirler,
- Devlet yardımları,

olmak üzere üç grupta toplanır.

Belediyelerin denetimi, İçişleri Bakanlığı, mülkiye müfettişleri tarafından mutad aralıklarla veya şikayetler üzerine yapılmaktadır.

1.2 Büyükşehir Belediyeleri

1982 anayasası büyükşehirler için özel yönetim biçiminin getirilebileceğini hükme bağlamıştır. Mart 1984 'te üç olan büyükşehir belediye sayısı, bugün 15 tanedir. Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerin teşkilat yapısı ve görevleri 1984 'te çıkarılan 3030 sayılı kanun ile düzenlenmiştir. Ayrıca 1580 sayılı kanunun bu kanuna aykırı olmayan hükümleri sözkonusu belediyeler için de uygulanmaktadır. Günümüzdeki büyükşehir belediyeleri, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa,

Konya, Samsun, Mersin, Antalya, İzmit, Gaziantep, Diyarbakır, Urfa, Erzurum ve Kayseri'dedir.

1.2.1 Büyükşehir Belediyelerinin Görevleri

Büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyelerinin görevleri 3030 sayılı kanunla düzenlenmiştir. Buna göre, nazım imar planları, kanalizasyon, su temini, toplu taşımacılık, çevre sağlığı, itfaiye, toptancı halleri, yolcu ve yük terminalleri, cadde ve ana yolların yapımı gibi ortak kent hizmetleri büyükşehir belediyesinin yetki ve sorumluluğu altındadır. Ayrıca, ilçe belediye hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak, büyükşehir belediyesinin görevleri arasındadır.

1.2.2 Büyükşehir Belediyelerinin Organları

- Büyükşehir belediye meclisi,
- Büyükşehir belediye encümeni,
- Büyükşehir belediye başkanından ibarettir.

Belediye meclisi, ilçe belediye meclisleri üye sayılarının 1/5'inden ve meclisin tabii üyesi olan ilçe belediye başkanlarından oluşur. Bunların tespitinde seçilme sırası dikkate alınmaktadır. Mart, temmuz, kasım aylarında olmak üzere yılda üç kez olağan toplantı yapar. Ayrıca, gerek duyulan durumlarda olağanüstü toplantılar yapılabilir.

Büyükşehir belediye meclisinin başlıca görevleri şunlardır:

Büyükşehir plan, program ve bütçesini görüşüp karara bağlamak, nazım imar planı yapmak, ilçe belediye meclislerinde kabul edilen altyapı, plan ve programları ile bütçelerini tetkik ederek aynen veya değiştirerek kabul etmek, büyükşehir ve ilçe belediyelerinin bölümleri arasında aktarma yapmak, ilçe belediyeleri tarafından yürütülen hizmetlerde koordinasyonu sağlamaktır.

1.2.3 Büyükşehir Belediye Encümeni

Büyükşehir belediye encümeni, büyükşehir belediye başkanı veya görevlendireceği kişinin başkanlığında genel sekreter, büyükşehir belediyesinin imar, fen, hukuk, hesap, yazı işleri ve personel daire başkanından oluşur. Büyükşehir belediye encümeninin görev ve yetkileri, 1580 sayılı belediye kanununa tabi klasik belediyelerin belediye encümenin görevlerine benzer niteliktedir.

1.2.4 Büyükşehir Belediye Başkanı

Beş yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Görevleri, büyükşehir belediye tüzel kişiliğini temsil etmek, nazım imar planlarını uygulamak, ilçe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesinde koordinasyonu sağlamaktır.

1.2.5 Büyükşehirlerin Mali Yapısı

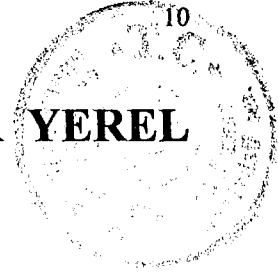
Büyükşehir belediyesi yönetiminde gelirler, ilçe ve büyükşehir belediyesi arasında paylaştırılmaktadır. Buna göre, genel bütçe vergi gelirlerinden ilçe belediyelerine aktarılan paylardan Bakanlar Kurulu'nca belirlenen oranlarda büyükşehir belediyeleri pay almaktadır. Buna ilaveten, büyükşehir belediyelerinin bulunduğu il merkezlerinde, genel bütçe vergi gelirleri hasılatı toplamından %5 oranında ikinci bir pay daha almaktadırlar. Ayrıca elektrik ve hava gazı tüketim vergisi ile temizleme ve aydınlatma harcının %50'si büyükşehir belediyelerine aittir. Diğer taraftan ilçe belediyelerince alınacak emlak vergisinden, il özel idaresinin payı (%15) ayrıldıktan sonra kalan miktarın %20'si büyükşehir belediyelerine aktarılmaktadır. Büyükşehir belediyesine ait meydan, bulvar ve caddelerdeki ilan ve reklam gelirleri ile büyükşehir belediyesine ait kurum, işletme ve şirketlerden elde edilen gelirler de büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında yer almaktadır.

1.2.6 Belediyelerin Denetlenmesi

Merkezi yönetim, belediye yönetimini denetleme yetkisine sahiptir. Anayasa, merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin uyum ve ahenk içerisinde çalışmasını öngörmektedir. İdari vesayet, belediye hizmetlerinin idarenin bütünlüğü içinde yürütülmesini, kamu görevlerinde birliğin sağlanmasını, toplum yararının korunmasını ve yerel ihtiyaçların gereği gibi karşılanmasını sağlamaya yöneliktir.

2. BÖLÜM PENDİK İÇİN YENİ BİR YEREL YÖNETİM MODELİ OLUŞTURULMASI

Bu bölümde ülkemizdeki mevcut durumun değerlendirilmesiyle yeni bir yönetim modeli oluşturularak tartışılacaktır.

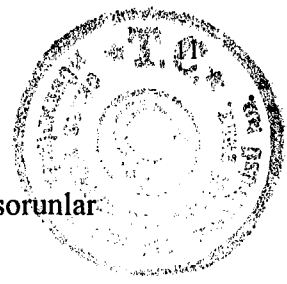
Ülkemizde yerel yönetimler ile merkezi yönetimler birbirini tamamlayan iki bütünün parçalarıdır.

Yetkilerin yoğun bir şekilde merkezi idarede olması, bürokrasiyi arttırmaktadır. Ayrıca halkın yönetime katılma ve denetleme imkanlarını azaltmaktadır. İktisadi ve siyasi kaynakların etkin kullanılmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun yanında merkezi idarenin denetimini, vesayetin tamamen zayıflaması da israfa yol açar, milli birliği zedeleyici uygulamaların ortaya çıkmasına ortam hazırlayabilir.

Bugün, hala Türkiye’de tartışılmakta olan yerel idarelerin arttırılması yönünde olmakla beraber gündemde olan kanun tasarıları geçerlilik kazanamamaktadır. Görülen odur ki, merkezi yönetimle yerel yönetimler arasındaki ilişkilere netlik kazandıran ve yerel yönetimlere özerklik veren ülkelerde iktisadi ve sosyal gelişmeler hızlı olmuştur.

Günümüzde yerel yönetimlerin karşılaştığı sorunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Mevcut yapıyı belirleyen dünya görüşünden kaynaklanan sorunlar
- Yasal yapıdan kaynaklanan sorunlar
- Merkezi idare ve yerel yönetimlerin yetkilerindeki kargaşadan kaynaklanan sorunlar
- Belediyelerin teşkilatlanmasından kaynaklanan sorunlar

e) Belediyeler ile siyasi partiler arasındaki ilişkilerden kaynaklanan sorunlar

f) Belediye ile halk arasındaki ilişkilerden kaynaklanan sorunlar.

Model önerileri ortaya konulurken gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerden örnekler incelenmiştir. 3. Bölümde Almanya, İngiltere, Fransa ve İspanya yerel yönetim modelleri ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Gelişmiş ülkelerde yerel idarelerin yetkilerinin daha geniş olduğu ve bunun yanında gelir kaynaklarının daha kapsamlı olduğu görülmektedir.

Ülkemizde ise, merkezi yönetim, anayasa, genel yasaların ötesinde mahalli sorunlarla ilgili kurallar koymamalıdır. Bu yetki, halkın seçtiği, halkı temsil eden mahalli meclislere verilmelidir. Valilik ve Belediye Başkanlığı birleştirilmeli, bu makama seçimle belirlenen kişi getirilmelidir. Aynı şekilde belediye meclisi ile il genel meclisi birleştirilmelidir. Sağlık ve eğitim sorunlarının çözüm ve düzenlenmesi merkezi idarenin denetiminde tamamen yerel yönetime verilmeli ve gelir kaynakları da buna göre düzenlenmelidir.

Büyükşehir Belediyesi kapsamında olan bir ilçe belediyesinin sosyal ve teknik alt yapı hizmetleri açısından ele aldığımızda yönetim statükosundan kaynaklanan olumsuzluklar mevcuttur. Örnek olarak alt yapı kuruluşları ve çalışmaları ele alınırsa, aşağıda görüleceği gibi, gene statükodan kaynaklanan çevresel ve ekonomik olumsuzluklar ortaya çıkmaktadır.

UKOME (Ulaşım Koordinasyon Merkezi) metropolün bütününe ilgilendiren ulaşım, trafik, altyapı çalışmalarının değerlendirildiği,

- Büyükşehir Belediyesi
- Karayolları Bölge – İl Müdürlüğü
- İl Trafik Müdürlüğü
- Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü

- Bayındırlık İl Müdürlüğü

gibi kurumların görevlilerinden teşekkül etmektedir. Alınan kararların uygulayıcıları, konularına göre farklı kuruluşlar olmaktadır.

İSKİ: Büyükşehir belediyesi bünyesinde özel kanunla kurulmuş su temini ve atıksuların arıtılması ile ilgili çalışmaktadır.

PTT (Türk Telekom): Ulaştırma Bakanlığına bağlı

AKTAŞ (TEK): Enerji ve Tabii kaynaklar bakanlığına bağlı

İGDAŞ: Büyükşehir belediyesine bağlı

BOTAŞ: Enerji ve tabii kaynaklar bakanlığına bağlı

TCK: Bayındırlık bakanlığına bağlı

İl ve İlçe Özel İdareleri: Valiliğe bağlı

Köy Hizmetleri : Tarım ve köy işleri bakanlığına bağlı

DSİ: Bayındırlık bakanlığına bağlı

Burada ortaya konulmak istenen şudur: Gerek çevre açısından ve gerekse kaynak israfı açısından yatırımlarla ilgili kuruluşların kendilerini ilgilendiren miktarına keşif bedeli mukabilinde katılmalarının sağlanmasıyla bir çok olumsuzlukların ortadan kalkması mümkün olacaktır.

Önerilen yapılanma şudur: Planlama aşamasında ilgili kurumların tamamı gerekli tüm önerileri ortaya koymalı, buna göre plan yapılmalıdır. Plan onama aşamasından sonra, projelerin kapsamlı keşfi ortaya konulmalı, her kurum kendi payına düşene katılmalı ve bu çalışmalar tek elden yürütülmelidir.

Sonuç olarak burada yine yerel idarelerin yetki ve görevlerinin genişletilmesi gündeme gelmesidir.

Bunun yanında yerel idarelerin teknik alt yapı yetersizliği gündeme gelebilir. Bunu için müşterek makine teçhizatı, müşterek kontrol teşkilatı oluşturulabileceği

gibi, eleman aktarması veya rotasyon söz konusu olabilir. Böylelikle, kaynak israfı ve çevresel etki asgariye inmiş olacaktır.

Yukarıdaki basit örnekler şunu ortaya koymaktadır:

1. Genel ve yerel yönetimlerde çağdaş yönetim teknikleri ve uygulamalarında eksiklikler vardır.
2. Kamu hizmetlerinde yetki darlığından kaynaklanan ekonomik etkinlik, mali adalet, siyasi sorumluluk ve idari etkinlik kriterlerine uygunluk açısından yetersizdir.
3. Yerel yönetimlerin yapısı, yerel yönetimler için geçerli olan evrensel ilkeleri uygun olarak oluşturulmamıştır.

Burada ulaşılmak istenen amaç,

- a) Merkezi yönetimle ilişkiler yetki alanları açısından yerel yönetim konumunu en optimal bir şekilde değerlendirmek
- b) Halkın yönetime katılımı ve denetimini sağlayabilmek
- c) Kıt kaynakların verimli kullanımı, yerel hizmetlerin yerinden karşılanması, üretim ve dağıtım sorumluluğunun yerel yönetimlere verilmesi
- d) Yerel yönetim organizasyonunda profesyonelliği sağlamak ve çağdaş yönetim modellerinin kullanılmasını sağlamak
- e) Yerel yönetimlerin mali yönden güçlendirilmesi, öz kaynaklarının artırılması, ek kaynakların sağlanması, mali yönetim ve denetim sistemlerinin geliştirilmesi
- f) Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim sisteminin geliştirilmesi
- g) Statejik planlama, proje yönetimi gibi olgularla yönetim kültürünün geliştirilmesi
- h) Yerel yönetimde kurumsal değerler ve ahlak anlayışını geliştirmektir.

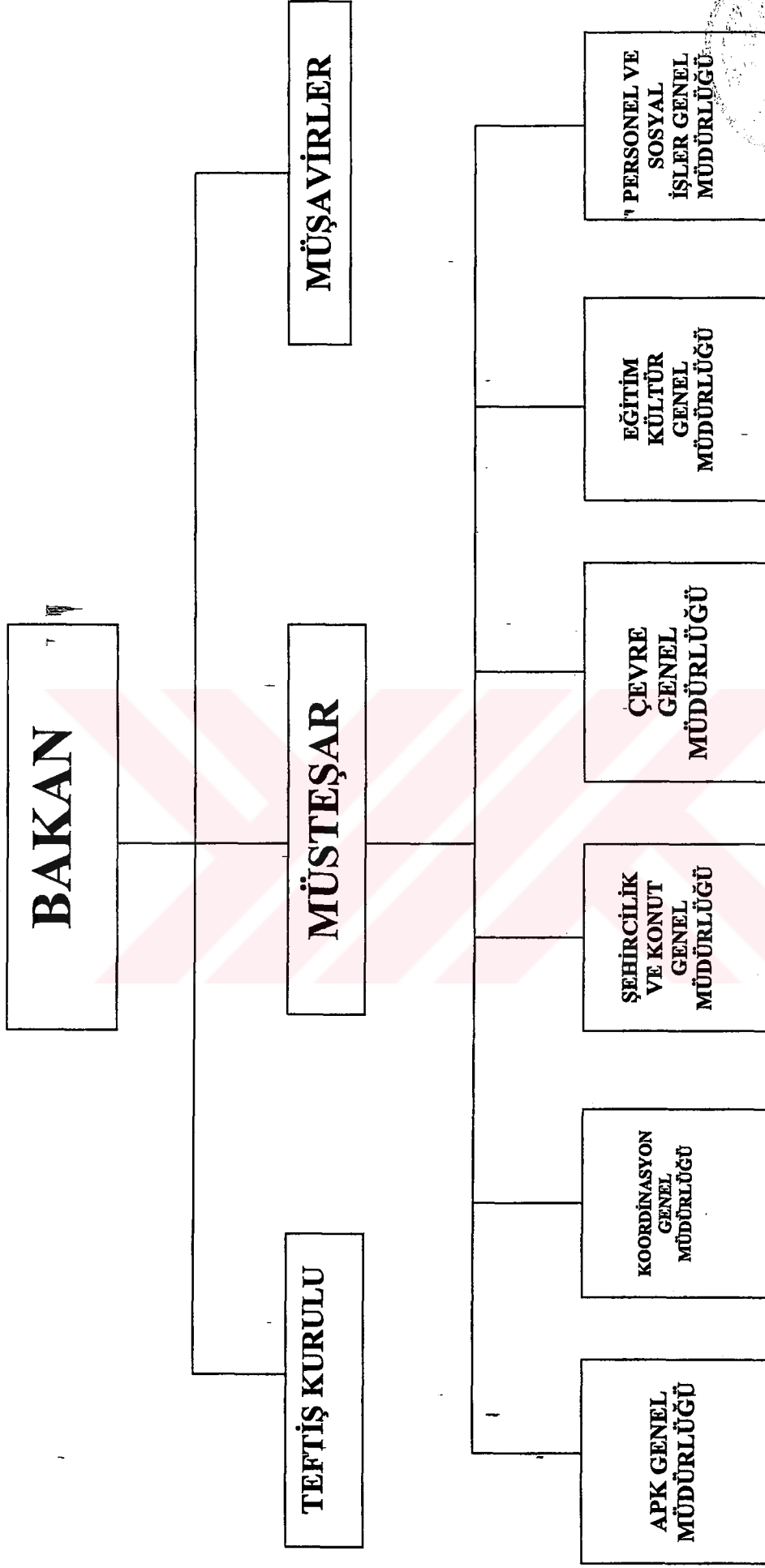
2.1 Yerel Yönetim Bakanlığı

Yerel yönetimlerin çevre sorunlarının çözülmesi için sadece yerel yönetimlerle ilgilenecek bir bakanlık kurulmalıdır. Bu bakanlık, yerel yönetimler

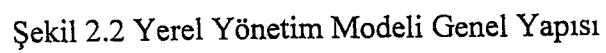
tarafından gündeme getirilen çevre sorunlarını değerlendirerek öncelik sırasına koyacak, Çevre Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlarla istişare edilerek kaynak sağlanacak ve proje uygulaması belediye ile birlikte yürütülecektir. Bakanlık içinde faaliyet gösterecek olan Çevre Daire Başkanlığı da bu projelerin uygulanması ve denetlenmesinde görev alacaktır. Bu yapılanmalar Şekil 2.1 ve 2.2’de görülmektedir.

YEREL YÖNETİM BAKANLIĞI ORGANİZASYON ŞEMASI

Şekil 2.1 Yerel Yönetim Bakanlığı Organizasyon Şeması

3. ÇEVRE SORUNLARI

Bu bölümde Pendik İlçesinin mevcut çevre sorunları ana başlıklar halinde incelenmiştir. Değerlendirmeler için ilgili kuruluşlar tarafından yapılan ölçüm sonuçları kullanılmıştır. Her bölüm sonunda, mevcut sorunların çözümü için öneriler getirilmiştir. Bu öneriler, acil alınması gereken önlemlerdir. Son bölümde ise yeni bir çevre yönetim modeli geliştirilmiştir. Uzun vadede ve etkili çözümler bu bölümde aranmalıdır. Çevre sorunları incelenmeden önce, Pendik ilçesi aşağıda tanıtılmıştır.

3.1 Pendik Ve Yöresinin Tanıtılması

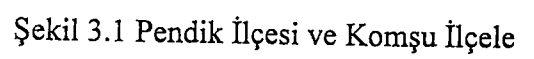
3.1.1. Coğrafi Konum

Pendik, İstanbul İli, Anadolu yakasında kurulu bulunan bir ilçedir ve 41 derece 40 dakika paralel dairesinde 28 -29 derece boylam daireleri arasında yer almaktadır. Kuzey ve batı kıyısında Kartal ve Sultanbeyli ilçeleri, doğusunda Tuzla ilçesi ve güneyinde Marmara denizi bulunmaktadır. İstanbul'u Anadolu'ya bağlayan iki anayol olan E5 ve Tem Otoyolu, bu ilçe sınırları içinden geçmektedir. İstanbul, Anadolu Yakası sahil kesiminden devam eden sahil yolu da Pendik sınırları içinden geçmektedir. Pendik ilçesi ve komşu ilçeler Şekil 2.1'de verilen harita üzerinde görülmektedir.

3.1.2. Jeolojik Yapı

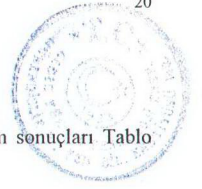
Pendik'teki zeminin yapısı, biyokalastik kireçtaşı, alacalı şeyller, Kuvarsit ve kum taşından oluşmaktadır. İstanbul'un Anadolu yakasında kuzeyden güneye Marmara denizine doğru kalınlaşan Palezoik kaya yapıları üzerinde yer almaktadır.

Arazi kuzeyden güneye dik inen vadilerle yarılmıştır. En yüksek yeri Aydos tepesi, en alçak yeri ise deniz kıyısıdır.

Şekil 3.2 Pendik İlçesi Mahalle ve Köyleri

3.1.3. Nüfus

1997 yılında yapılan nüfus sayımları neticesinde elde edilen sayım sonuçları Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1: Pendik İlçesi, 1997 Nüfusu

MAHALLE ADI	NÜFUS
Yenimahalle	11066
Batı	16400
Doğu	15179
Kavakpınar	31640
Bahçelievler	10409
Güzelyalı	11294
Yeşilbağlar	4472
Kaynarca	27682
Kurtköy	17399
Çamçeşme	23840
Ertuğrulgazi	10801
Güllübağlar	7499
Ramazanoğlu	3075
Sapanbağları	7769
Süluntepe	8905
Ahmetyesevi	9334
Orta	5293
Harmandere	2594
Orhangazi	14153
Dumlupınar	16460
Fevziçakmak	27682
Şeyhli	5133
Fatih	10421
Çınardere	15179
Esenyalı	7455
Velibaba	12781
Yayalar	4885
Köyler	5421
TOPLAM	344221

Toplam nüfus olarak İstanbul’un nüfus artışına paralel bir hızla kalabalıklaşan Pendik’in 1997 yılı nüfusu, ülkemizin bir çok ilinin nüfusundan daha fazladır. Bu kalabalık nüfusa verilen hizmetlerin bir İLÇE statüsünde ne kadar yeterli olabileceği son bölümde tartışılacaktır.

3.1.4. İklim

İlçede, Marmara İklimi ile birlikte Karadeniz İklimin etkisinde olup genel olarak Akdeniz iklimi görülür. Yazlar sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. En yüksek sıcaklık 40 derece olup ağustos ayında rastlanır. En düşük sıcaklık ise -9 derece olup ocak ayında görülür. Yıllık ortalama sıcaklık 15 derecedir. Yıllık nem oranı %65'in üzerindedir. Kuzeydoğudan esen poyraz ile güneyden esen lodos ve fön rüzgarlarının etkisinde kalır.

3.2 Bölgedeki Sanayi Kuruluşları

Bölgede sanayi kuruluşlarının bulunduğu mahalleler aşağıda verilmiştir.

- Çamçeşme
- Fevziçakmak
- Harmandere
- Kavakpınar
- Kaynarca
- Kurtköy
- Ramazanoğlu
- Sülüntepe
- Şeyhli
- Velibaba
- Yayalar
- Yeşilbağlar

İstanbul'da gelişen sanayileşmeye paralel olarak, Pendik'te de sanayileşme hızla gelişmiştir. Bugün, İlçe'nin hemen hemen bütün mahallelerinde sanayileşme mevcuttur. Kurtköy, Şeyhli sanayi alanları ve Dolayoba'da düzenli bir sanayi kompleksi mevcuttur. Düzensiz sanayileşmeden kaynaklanan çevre sorunları, halen tam olarak çözülmemiş, gelişmeyle birlikte problemler de artmıştır. Hızlı nüfus artışı ve buna bağlı olarak şehirleşmenin hızla gelişmesi sanayi tesislerinin yerleşim birimlerinin içinde kalmasına sebep olmuştur.

İlçede bulunan sanayi kuruluşlarının sektörlere göre dağılımı Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2: Sanayi Kuruluşlarının Dağılımı

Sektör	Kuruluş Sayısı
Metal	76
Plastik Kauçuk	33
Mobilya	6
Elektrik Elektronik	12
Tekstil	24
Kağıt	4
Cam	4
Gıda	10
Kimya	30
Yapı Malzemesi	21
Deri	1
Gemi Sanayi	1

3.3. Pendik İlçesi’nin Hava Kirliliği

3.3.1. Kirletici Kaynaklar

İlçede toplam 35164 adet bina, 97372 civarında konut ve 16164 işyeri bulunmaktadır.

Bu binaların hepsinde ısınma amaçlı yakıtlar kullanılmakta ve bu yakıtların yanmasıyla emisyon oluşmaktadır. Bu emisyon kaynakları, kullandıkları yakıt itibarı ile Tablo 3.1’deki gibi sınıflandırılabilir.

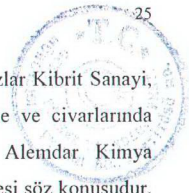
Tablo 3.3:Konutların Yakıt Kullanımlarına Göre Dağılımı

Yakıt Cinsi	%
Odun	1-2
Kömür	70-75
Özel Kalorifer Yakıtı	10-12
5 Numaralı Fuel Oil	1-2
6 Numaralı Fuel Oil	1-2
Doğal Gaz	15-18
LPG	1-2

Tablodan da görüleceği gibi odun, LPG, 5 ve 6 numaralı fuel oil kullanımları dikkate alınmayacak kadar düşüktür. Kullanılan kömürler iyileştirilmiş Soma kömürü, ithal kömürler ve az bir miktar kaçak olarak kullanılan Kemerburgaz kömürleridir. 1994 yılından itibaren İstanbul'a giren bütün kömürler Tuzla ve Samandıra girişlerinde Çevre İl Müdürlüğü ve Büyükşehir Belediyesi ekipleri tarafından kontrol edilmektedir. Sürekli yapılan bu kontroller İstanbul'un bütün girişlerinde yapılarak kaçak kömür girişi tamamen kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır. Tablo 3.1'den de görüleceği gibi kullanılan yakıtın %75'lik bir kısmını kömür oluşturmaktadır. Bu kömür kullanımının da %95'i konutlardadır. Sanayi tesislerinde daha çok fuel oil (özel kalorifer yakıtı) yakıt olarak kullanılmaktadır. 1991'de başlayan doğal gaz çalışmaları halen devam etmektedir. 1998 yılı sonunda doğal gaz hattı % 17 tamamlanmış, konut ve işyerlerinin % 20'si doğal gaza bağlanmış olacaktır. Ana isale hattının Pendik'ten geçmesi sebebi ile ilk doğal gaz hattı çalışmaları burada başlamıştır. Ayrıca Botaş'ın İstanbul Anadolu Yakası ana dağıtım merkezi ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır.

3.3.2 Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği

Sanayi menşeli hava kirliliği, sanayinin yoğun olduğu Kurtköy ve Şeyhli mahallerinde daha fazla görülmektedir. Söz konusu bölgelerde ağır sanayi olarak nitelendirilebilecek fabrikalar (Cargil, Kauçuk fabrikaları, Cam işleme sanayileri, Mermer fabrikaları, Gedik Holding vb.) mevcuttur. Bu fabrikaların bacalarından farklı karakterlerde emisyonlar yayılmaktadır. Hatta kauçuk ve cam gibi sektörlerde insan sağlığını tehdit edebilecek asit

dumanları, toksik ve kanserojen gazlar, ağır metaller bulunmaktadır. Malazlar Kibrit Sanayi, Alemdar Kimya ve Parsan gibi büyük sanayilerin bulunduğu Çamçeşme ve civarlarında zaman zaman yoğun emisyonlar yayıldığı görülmektedir. Özellikle Alemdar Kimya Sanayinden proses gereği yağ içeriği fazla olan emisyonların ortama verilmesi söz konusudur. Bunların yanı sıra Fevzi Çakmak mahallesinde bulunan Ytong fabrikasından da oldukça yoğun bir biçimde toz emisyonu atmosfere yayılmaktadır. Pendik'in diğer bölgelerinde de irili ufaklı sanayi tesisleri mevcut olup bunlardan da farklı özellikte emisyonlar yayılmaktadır.

Sanayiden kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi için, sanayi kesiminde evsel kaynaklı hava kirliliği azaltıcı önlemlerin yanı sıra, kirliliği kaynağında önleyen teknolojilerin kullanılması gerekir. Ayrıca bacalar için toz ve gaz emisyonlarını tutan filtre sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanılması, kirliliğin azalmasında önemli bir rol oynayacaktır.

3.3.3 Motorlu Araçlardan Kaynaklanan Hava Kirliliği

Son yıllarda büyük bir artış gösteren motorlu araçların egzozlarından yayılan gaz emisyonları hava kirliliğine küçümsenmeyecek boyutta katkıda bulunmaktadır. İstanbul'da araç trafiğini aşırı derecede yoğun olduğu gibi E -5 Karayolu ve TEM oto yolunun içinden geçtiği Pendik'te İstanbul'un bu aşırı trafik yoğunluğundan büyük pay almaktadır. Özellikle mesai başlangıcı ve bitimi olan sabah ve akşam saatlerinde Pendik merkez ve E-5 karayolundan hareket halinde bulunan binlerce araçtan zehirleyici ve toksik gazlar yayılmaktadır. Bu gazlar aşağıda yazılmıştır.

- CO
- Kurşun
- NO_x
- HC-NO
- SO₂

Marmara denizine kıyısı olan Pendik'te, denizde demirleyen ve tersanelerde bulunan gemilerden hava kirliletiçi emisyonların yayılması söz konusudur. Özellikle yoğun olarak tersanelerin bulunduğu Güzelyalı, Pavli adası ve çevresinde bu durum belirginleşmektedir.

Söz konusu deniz ulaşım araçlarından yağ, SO_x ve NO_x bakımından yoğun emisyonlar sahildeki yerleşim birimleri için tehdit edici boyutta olmaktadır.

Motorlu araçlardan kaynaklanan hava kirliliğinin zararsız hale getirilmesi veya en aza indirilmesi için öncelikle hava kirletici özelliği fazla olan motor kullanımının azaltılması gerekir. Ayrıca toplu taşıma ile ulaşımın sağlanması, şehirler arası ulaşım yollarının Pendik'in dışına çıkarılması ve yaşlı araçların trafikten men edilmesi ile trafikten kaynaklanan hava kirliliği büyük bir ölçüde azaltılabilir. Trafikten kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesinde, kurşunsuz benzin kullanımının yaygınlaştırılması da bir çözümdür.

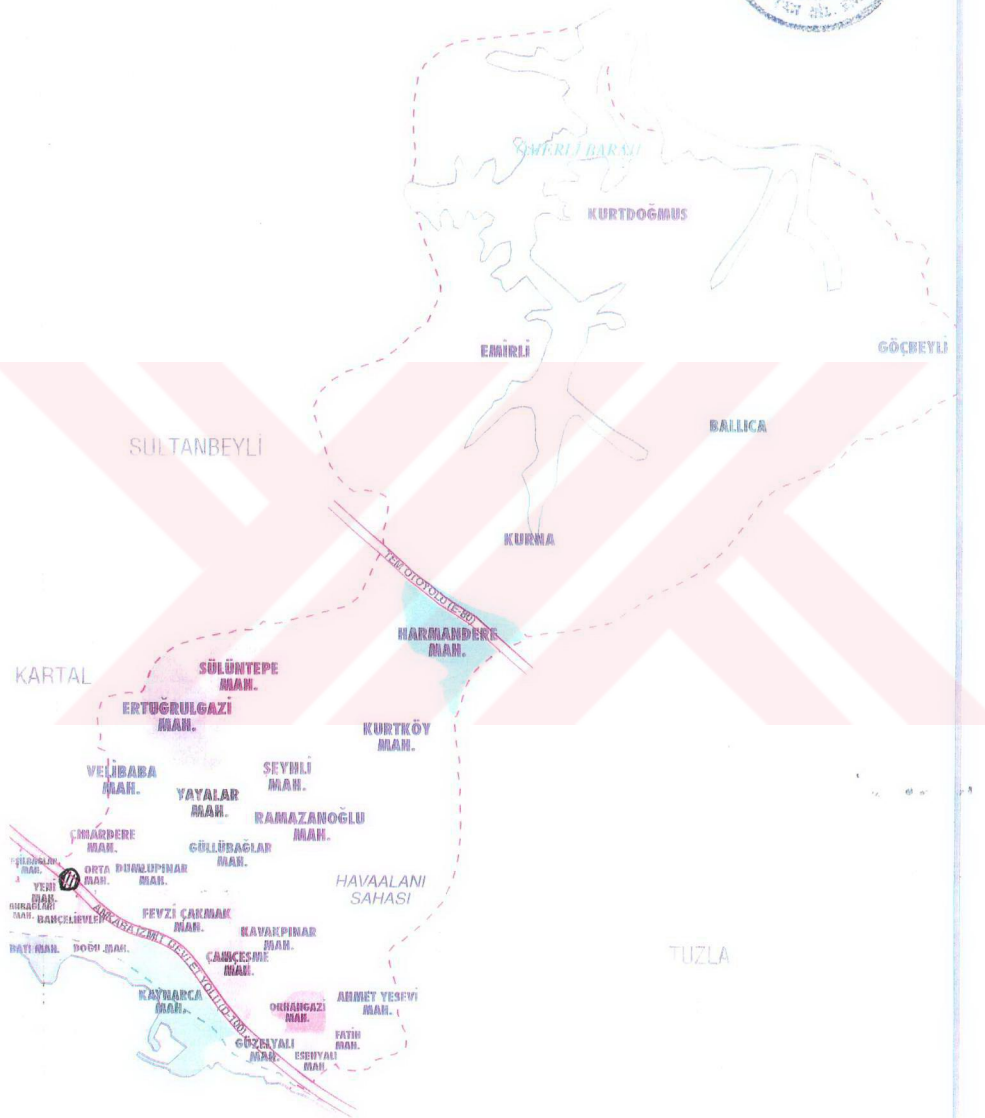
Deniz ulaşım araçlarından kaynaklanan hava kirliliği, özellikle eski denilebilecek gemilerden kaynaklanmaktadır. Bu durumda yapılacak iş gemilerin demirlenmesini şehir dışında yapmalarını sağlamak ve gemi bakım ve onarım sanayileri olan tersanelerin de şehir dışında, teknik önlemlerin alınmasının yanı sıra, ikameleri gerekir.

3.3.4 Hava Kirliliğinin Yıllara Göre Değerlendirilmesi

Kömür girişinin kontrol altına alınarak kirletici miktarı yüksek, ısı gücü düşük kömür kullanımının azaltılması ve doğal gaz kullanımının artması hava kirliliğinin azalması ve kontrol altına alınmasında en önemli iki faktördür. Hava kalitesinin iyileşmesi (1995 – 1998 yılları arasında) grafiklerde görülmektedir.

Pendik İlçesi'nde kış dönemlerinde hava kirliliğinin belirlenmesi amacıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Çevre Koruma Dairesi Başkanlığı tarafından hava kalitesi ölçümleri yapılmıştır. Yapılan ölçüm sonuçları yıllara göre ayrı ayrı aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Ayrıca, yıllara göre bazı parametreler için değişim grafikleri çizilerek değerlendirmeler yapılmıştır.

Büyükşehir Belediyesi, Çevre Koruma Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan ölçümlerde SO₂, CO, NO, NO_x, NO₂, THC, CH₄, nMHC, Toz ve Ozon ölçülmüştür. 1995 yılı için ölçüm sonuçları Tablo 2.2.'de verilmiştir.

Şekil 3.1: Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu

Tablo 3.4: 1995 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları

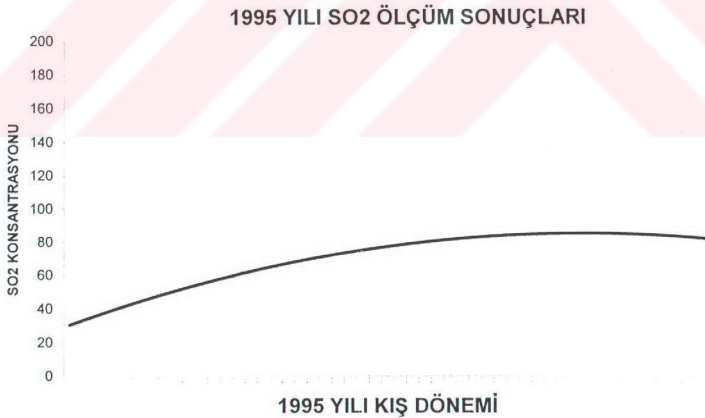
TARİH	SAAT	SO ₂	CO	NO	Nox	NO ₂	THC	CH ₄	NMHC	TOZ	OZON
02,10,95	10	31	601	22	59	38		1114	48	36	38
02,10,95	11	43	135	31	69	38				350	40
02,10,95	12	12	33	113	33	76	42			127	43
09,10,95	10	13		19	65	42				0	37
09,10,95	11	28	575	39	83	44				48	37
09,10,95	12	36	998	47	103	56				105	36
16,10,95	11	37	130	38	76	41				101	40
16,10,95	12	27	320	27	64	37				121	44
16,10,95	13	28	795	32	72	39				129	44
23,10,95	10	45	740	88	138	50	800	740	50	70	
23,10,95	11	25	220	38	81	37	830	503	337	62	
23,10,95	12	40	330	45	86	41	690	588	95	90	
30,10,95	11	86		30	73	43		1255	180	74	27
30,10,95	12	100		34	79	45		1155	195	146	30
30,10,95	13	112		31	70	39		1120	158	193	32
13,11,95	9	116		123	208	84		1420	175	159	
13,11,95	10	148		150	224	74		1977	163	185	
13,11,95	11			48	108	60					
13,11,95	12	139		51	115	64		1443	228	134	
20,11,95	10	18	501	44	62	18		1050	53	79	43
20,11,95	11	84		89	148	59		1050	70	156	17
20,11,95	12	130	880	103	165	62	863	675	180	138	14
02,12,95	17	79		50	104	54		1495	150		4
02,12,95	18	93		49	102	54		1488	140		3
02,12,95	19	96		45	99	54		1490	140		4
02,12,95	20	94		68	125	57		1495	130		3
02,12,95	21	106		54	109	55		1500	120		3
02,12,95	22	94		41	93	52		1485	110		2
2,12,95	23	84		33	82	49	158	1485	90		2
02,12,95	24	75		22	65	44		1475	80		5
3,12,95	1	58		23	66	44		1460	78		4
3,12,95	2	45	810	14	51	37		1450	70		7
3,12,95	3	37	753	13	46	34		1445	63		9
3,12,95	4	27	593	6	30	24		1438	50		18
3,12,95	5	24	473	5	19	14		1433	45		23
3,12,95	6	19	330	4	14	10		1418	40		23
3,12,95	7	19	540	6	30	24		1433	55		34
3,12,95	8	18	798	9	37	28		1448	55		23
04,12,95	11	99	157	55	91	36	870	827	43		24
04,12,95	12	88	647	54	90	36	880	768	113		26
04,12,95	13	75		67	106	39	860	740	120		20
04,12,95	14	74									
12,11,95	10	92	707	47	82	35		1365	180		25
12,11,95	11	121	707	121	192	71		1105	245		13
12,11,95	12	93		129	207	78		1307	193		10
18,12,95	10	140		167	228	62		1630	170	26	10

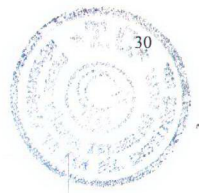
Tablo 3.4 (Devam)

18,12,95	11	159		119	180	62		1610	140	36	16
18,12,95	12	186		148	193	45		1610	100	31	25
25,12,95	13	70		79	136	57		1413	333		11
25,12,95	14	66	99	12	34	22		1400	58		44
25,12,95	15	64	79	10	28	18		1335	35		32
25,12,95	16	39	151	12	43	31		1205	68		19

Ölçümler, seyyar ölçüm aracı ile ilçede hava kirliliğinin en yoğun görüldüğü bölgelerde, özellikle yerleşim ve sanayi merkezleri ve trafiğin yoğun olduğu bağlantı noktalarında yapılmıştır.

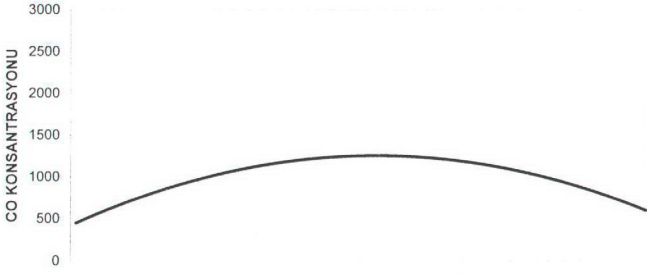
Tabloda verilen değerlerden SO₂, CO, NO ve NO_x'in zamana göre değişimi aşağıdaki grafiklerde verilmiştir. Grafiklerde kirlетici konsantrasyonları µg/m³ biriminde verilmiştir.

Şekil 3.2:1995 Yılı SO₂ Ölçüm Sonuçları

Şekil 3.3:1995 Yılı CO Ölçüm Sonuçları

1995 YILI CO ÖLÇÜM SONUÇLARI

1995 YILI KIŞ DÖNEMİ

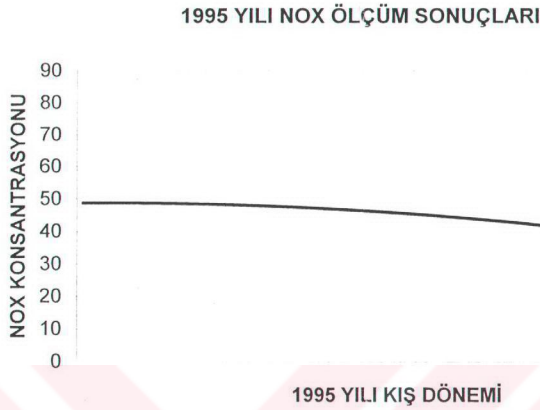
Şekil 3.4 1995 Yılı NO Ölçüm Sonuçları:

1995 YILI NO ÖLÇÜM SONUÇLARI

1995 YILI KIŞ DÖNEMİ

Şekil 3.5: 1995 Yılı NOx Ölçüm Sonuçları:

Tablo 3.5: 1996 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Değerleri

TARİH	SAAT	SO2	CO	NO	Nox	NO2	THC	CH4	nMHC	TOZ	OZON
8,01,96	10		1033	44	64	20	1350	1265	85	50	4
8,01,96	11	23	969	94	136	42	1300	1230	70	86	13
8,01,96	12	19	1453	134	181	47	1420	1320	100	80	11
8,01,96	13	18	1353	164	216	53	1450	1340	110	76	6
29,1,96	10	91		158	237	79					
29,1,96	11	152	2400	138	203	65					5
5,2,96	10	5	157	283	126	291	1670			244	4
5,2,96	11	3	144	245	102	394	3623	283	1955	1508	448
5,2,96	12	4	165	254	90	368	4135	432	1767	1400	367
5,2,96	13	8	88	131	43	176	1780	470,1	1400	1250	150
12,2,96	10	0	74	107	33		507	16	1087	1040	47
12,2,96	11	10	88	139	51						
12,2,96	12	9	89	134	45		538		1693	1595	98
26,2,96	11	24	45	101	56	53,5	700	15			
26,2,96	12	30	61	110,25	49,25	60	640	11			
26,2,96	13	28	86	145	59	115	2460	81			
11,3,96	9	18	600	39	61	22				23	37
11,3,96	10		690								
11,3,96	11		280	82	145	63					24
15,4,96	9	289	488	76	165	89				85	

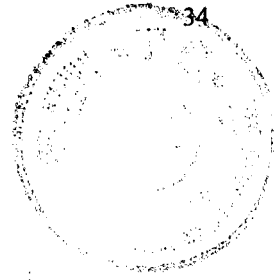
Tablo 3.5. (Devam)

15,4,96	10	196	450	57	125	68				81	
15,4,96	11	234	1070	194	296	102				160	5
15,4,96	12	122	890	148	243	95				125	7
22,4,96	8			32	79	47					
22,4,96	9			15	39	24					
22,4,96	10										
22,4,96	11	68		87	168	81	2400	2030	360		18
27,5,96	8	9	175	144	187	43	1965	1843	115	23	0
27,5,96	9	23	220	151	205	54	1930	1820	100	44	0
27,5,96	10										
3,6,96	11	73	250	88	159	71				15	31
3,6,96	12	64	125	76	136	60	2088	1778	303	17	49
10,6,96	11	21	450				1963	1790	163	222	
10,6,96	12	20	550				2125	1778	340	59	
10,6,96	13	19	210				1145	900	245	66	
1,7,96	11	130		58	147	89	2250	2150	100	4	61
1,7,96	12	110		62	149	87	2260	2200	60	5	62
1,7,96	13	99		57	142	85	2180	2100	80	65	75
8,7,96	10	27		42	89	47	1730	1680	50	15	50
8,7,96	11	32		47	109	62	1763	1700	60	23	47
8,7,96	12	46		53	121	68	1800	1730	60	24	63
15,7,96	10	0		58	122	64	1770	1680	60	0	32
15,7,96	11	54		73	142	69	2117	2000	110	178	43
15,7,96	12	45		61	129	67	2108	2000	100	46	60
22,7,96	9	19		43	88	45	1793	1685	98	20	43
22,7,96	10	0		36	67	31	1777	1677	90	12	50
22,7,96	11	17		30	57	28	1798	1678	110	26	54
22,7,96	12	21		33	62	29	1780	1660	110	0	58
29,7,96	10	19	100	39	82	43	1847	1663	177	0	48
29,7,96	11	19	150	40	77	37	1975	1840	130	29	47
29,7,96	12	27	200	55	102	47	1780	1610	160	48	46
5,8,96	10	0	150	10	41	31	1700	1670	30	0	30
5,8,96	11	21	143	87	166	79	1740	1700	40	29	43
5,8,96	12	28	200	55	123	68	1680	1650	50	60	53
9,9,96	10	28	230	36	78	42				0	10
9,9,96	11	52	350	46	71	25				20	19
9,9,96	12	21	300	34	56	22				21	24
16,9,96	10	29	350	103	148	45				2	0
16,9,96	11	58	400	88	134	46				87	29
16,9,96	11	58	400	88	134	46				87	29
16,9,96	12	41	490	72	124	52				135	38
23,9,96	10	50	750	112	192	80				0	0
23,9,96	11	47	700	100	164	64				64	6
23,9,96	12	45	650	75	144	69				17	32
23,9,96	13	54	680	61	119	58				40	45
30,9,96	9	22	185	81	144	63				48	16
30,9,96	10	20	150	43	71	28				0	18

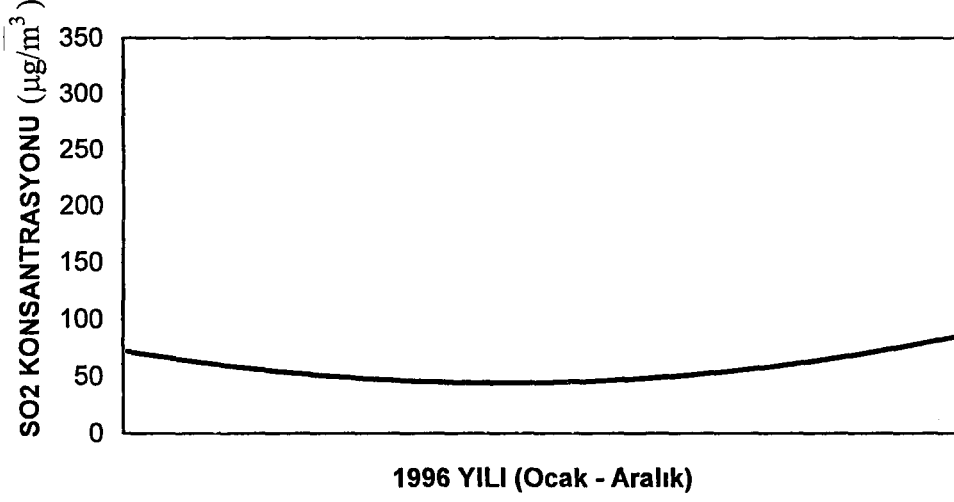
Tablo 3.5 (Devam)

30,9,96	11	21	200	56	91	35				25	20
30,9,96	12	14	177	35	57	22				56	20
01,10,96	10	10	270	36	66	30				0	19
01,10,96	11	5	240	24	48	25				43	25
01,10,96	12	9	145	19	44	25				18	22
07,10,96	10	31	300	115	171	56				0	14
07,10,96	11	24	350	144	221	77				0	12
07,10,96	12	37	300	132	193	61				0	9
07,10,96	13	21	375	93	147	54				0	14
14,10,96	10	68	350	68	123	55				15	9
14,10,96	11	26	300	67	118	51				10	14
14,10,96	12	54	250	84	135	52				9	16
18,11,96	10	165	1130	301	446	145	3150	1950	1200	25	8
18,11,96	11	128	850	248	380	132	2983	1937	1037	30	9
18,11,96	12	115	650	157	284	127	2710	1763	935	35	10
25,11,96	10	100	750	133	175	42	1970	1530	430	35	0
25,11,96	11	95	125	164	205	42	1870	1450	410	48	11
25,11,96	12	43	350	187	237	50	2060	1475	575	77	22
2,12,96	9	48	140	59	94	35	1683	1550	133	16	
2,12,96	10	25	200	55	90	45	1750	1700	150	137	
2,12,96	11	138	210	45	85	40	1978	1415	553	135	
16,12,96	10	65	450	71	115	44	1300	1120	170	0	5
16,12,96	11	92	380	77	110	33	1273	940	327	58	8
16,12,96	12	103	220	91	129	38	2113	1370	733	54	4
16,12,96	13	127	250	94	128	34	1910	1360	535	101	6
23,12,96	10	95	850	164	185	21	1460	1290	150	0	0
23,12,96	11	153	123	205	248	44	1550	1330	220	1937	2
23,12,96	12	66	150	160	214	54	1510	1290	220	190	5
23,12,96	13	50	300	256	282	26	1850	1350	500	53	3

Şekil 3.6: 1996 Yılı SO₂ Ölçüm Sonuçları:

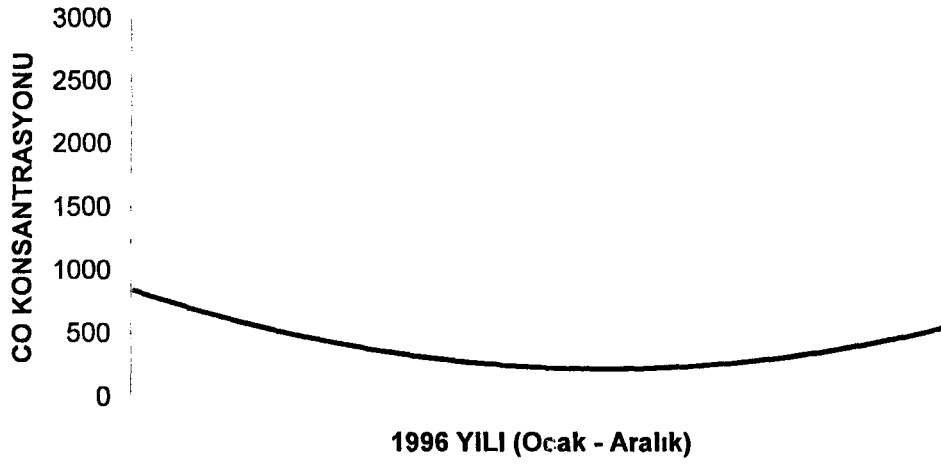

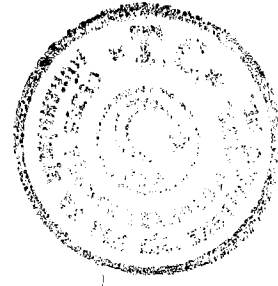
1996 YILI SO₂ ÖLÇÜM SONUÇLARI

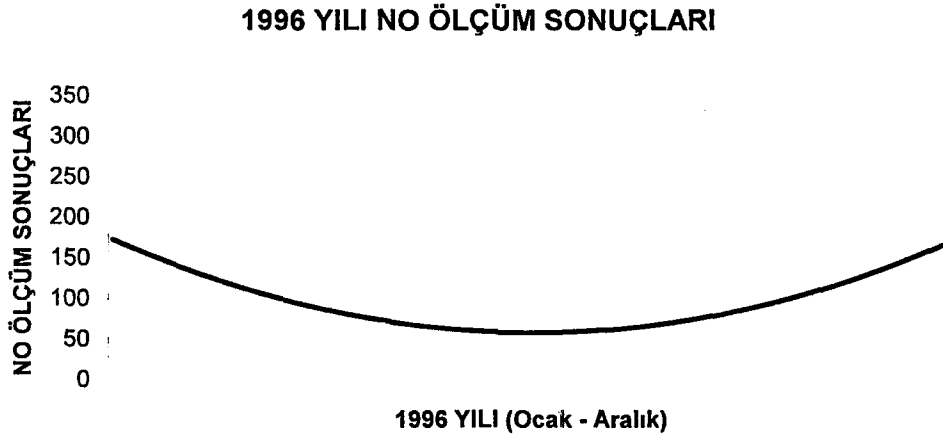
Şekil 3.7: 1996 Yılı CO Ölçüm Sonuçları:

1996 YILI CO ÖLÇÜM SONUÇLARI

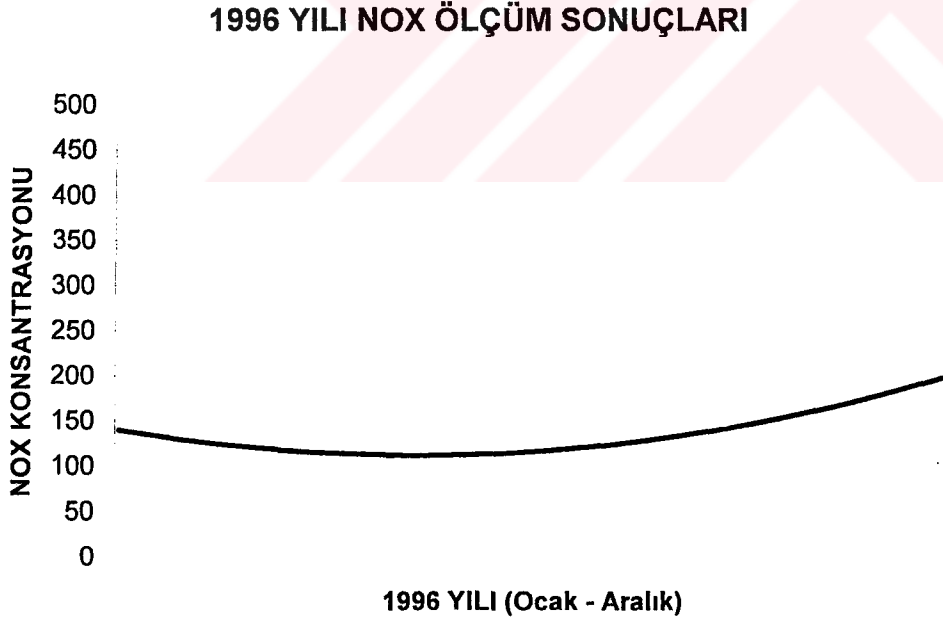

Şekil 3.8: 1996 Yılı NO Ölçüm Sonuçları:

Şekil 3.9 1996 Yılı NO Ölçüm Sonuçları

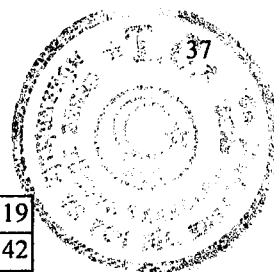

Tablo 3.6: 1997 Yılı Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları

TARİH	SAAT	SO2	CO	NO	Nox	NO2	THC	CH4	nMHC	TOZ	OZON
20,01,97	10	67	65	105	40					72	15
20,01,97	11	32	63	99	37					62	16
20,01,97	12	125	101	145	44					77	15
3,3,97	10	117		15	76	61				56	24
3,3,97	11	96		120	189	69				127	26
3,3,97	12	84		83	134	52	1268	1268	0	74	26
10,3,97	9	199		59	116	57	1695	1640	45	65	22
10,3,97	10	241		61	118	57	1460	1390	50	90	37
10,3,97	11	128		104	156	52	1420	1330	80	68	27
10,3,97	12	70		167	222	55	1400	1320	70	24	6
11,3,97	9	68		103	168	65	1250	1240	10	25	9
11,3,97	10	75		99	169	70	1310	1310	0	10	8
11,3,97	11	66		50	80	30	1290	1290	0	7	7
11,3,97	12	68		36	74	38	1550	1270	270	14	5
17,3,97	9	147		79	133	54	1480	1240	230	31	17
17,3,97	10	106		94	150	56	1270	1190	70	30	15
17,3,97	11	127		110	190	80	1350	1170	160	69	14
17,3,97	12	104		129	196	67	1340	1170	160	18	13
17,3,97	13	100		86	152	66	1310	1150	140	56	6
17,3,97	14	79		65	123	58	1280	1240	30	12	8
17,3,97	15	50		41	100	59	1290	1230	60	15	5
17,3,97	16	56		44	102	58	1300	1230	60	3	10
31,3,97	10			119	210	91	1410	1220	180	25	14
31,3,97	11			120	206	87	1507	1233	260	28	8
31,3,97	12			151	240	89	1433	1243	178	35	15
07,04,97	9	97								19	
07,04,97	10	100								27	
07,04,97	11	105					1660	1510	145	132	
07,04,97	12	124		63	98	35	1560	1460	90	75	19
14,4,97	9	19		50	91	41	1350	1320	20	4	6
14,4,97	10	24		65	103	39	1380	1330	30	5	27
14,4,97	11	65		60	92	32	1400	1360	30	14	35
14,4,97	12	31		71	111	40	1410	1360	40	9	22
28,4,97	9	143		95	161	66	1595	1495	95	65	10
28,4,97	10	72		86	127	41	1580	1500	80	49	23
28,4,97	11	60		81	119	38	1523	1443	73	80	29
28,4,97	12	52		90	134	44	1535	1408	120	93	33
26,5,97	9	21		47	93	46	1505	1405	85	27	20
26,5,97	10	0		41	82	41	1550	1500	40	41	29
26,5,97	11	27		76	132	56	1630	1463	155	31	27
26,5,97	12	26		65	119	54	1575	1455	115	25	37
9,6,97	9	13		79	149	70					3
9,6,97	10	24		100	154	54					11
9,6,97	11	29		123	179	56					17
9,6,97	12	23		131	185	54					18
30,6,97	10	18		87	147	60					9

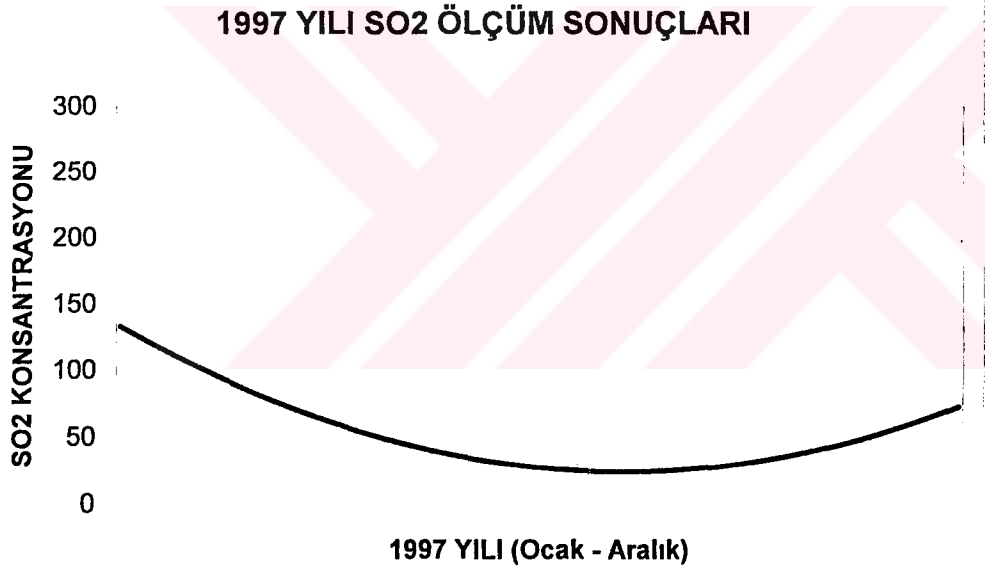
Tablo 3.6 (Devam)

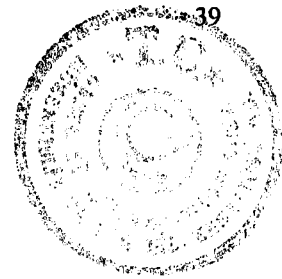
30,6,97	11	19		99	164	65					19
30,6,97	12	16		42	94	52					42
07,07,97	9	10		31	62	31				21	27
07,07,97	10	15		42	75	33				19	40
07,07,97	11	18		47	96	49				10	44
14,7,97	9	28		67	133	66				4	24
14,7,97	10	34		100	149	49				7	34
14,7,97	11	31		66	129	63	1440	1390	30	8	42
14,7,97	12	21		55	105	50	1410	1380	20	10	49
11,8,97	9	0		19	62	44	1410	1370	30	4	8
11,8,97	10	1		122	179	57	1380	1350	20	9	2
11,8,97	11	5		184	272	88				6	2
11,8,97	12	9		137	209	72				8	7
18,08,97	9	0		76	144	68				12	49
18,08,97	10	7		105	186	81				15	34
18,08,97	11	33		89	145	56				18	27
18,08,97	12	29		92	145	53				20	20
25,8,97	9	24		116	182	66				21	51
25,8,97	10	21		143	188	45				28	33
25,8,97	11	16		166	236	70				27	15
25,8,97	12	26		83	123	40				31	42
8,9,97	9	6		39	85	46				47	5
8,9,97	10	23		93	139	46				0	34
8,9,97	11	35		41	64	23				0	54
8,9,97	12	16		18	35	17				0	51
22,9,97	10	0		47	101	54				25	22
22,9,97	11	52		128	176	47				32	28
22,9,97	12	41		111	157	46				21	29
22,9,97	10	0								25	22
22,9,97	11	52								32	28
22,9,97	12	41								21	29
6,10,97	10	18					1600	1570	30	27	3
6,10,97	11	20					1540	1490	30	20	10
6,10,97	12	36					1500	1480	10	24	17
13,10,97	9	24								3	26
13,10,97	10	21								15	28
13,10,97	11	12								17	26
13,10,97	12	14								14	24
27,10,97	9	124	2350	107	187	80				77	3
27,10,97	10	83	2120	61	120	59				178	20
27,10,97	11	49	1840	92	157	65				119	17
27,10,97	12	66	1573	95	160	65				108	20
3,11,97	9	34	415	38	80	42				71	7
3,11,97	10	116	5120	129	206	77				99	5
3,11,97	11	167	4200	75	133	58				177	6
3,11,97	12	36	2495	96	150	54				170	3
24,11,97	9	48	628	38	82	44				22	12

Tablo 3.6 (Devam)

24,11,97	10	66	450	66	114	48				28	2
24,11,97	11	79	187	75	124	49				48	3
24,11,97	12	83	180	97	159	62				138	3
8,12,97	9	2	235	27	62	36				18	37
8,12,97	10	10	225	30	59	29				15	35
8,12,97	11	18	233	34	65	30				79	29
8,12,97	12	21	210	33	63	30				46	25
15,12,97	9	24	1230	38	71	33				23	1
15,12,97	10	49	1562	52	93	41				54	6
15,12,97	11	86	1785	73	123	50				25	3
15,12,97	12	112	2560	97	144	47				31	1

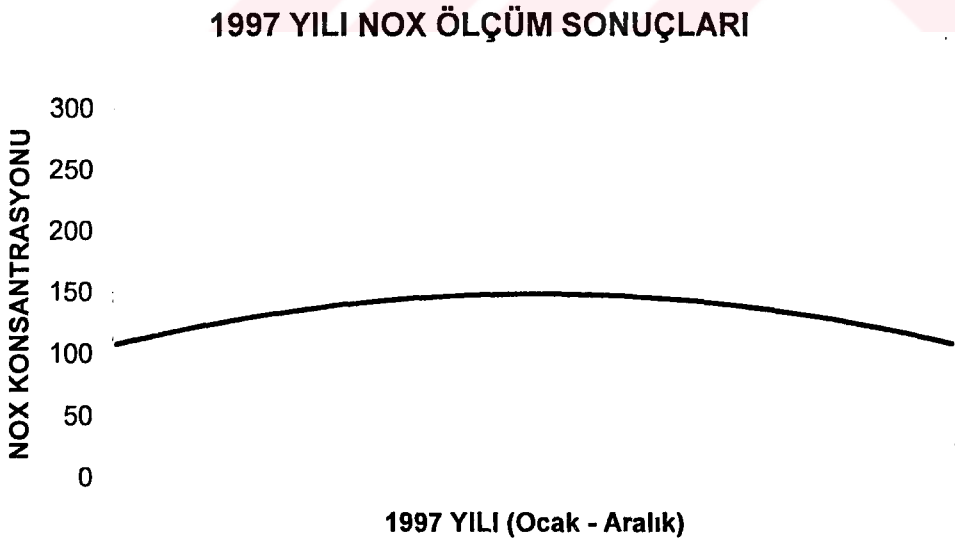
Şekil 3.10 1997 Yılı SO₂ Ölçüm Sonuçları

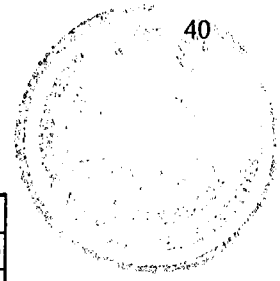

Şekil 3.11: 1997 Yılı NO Ölçüm Sonuçları

Şekil 3.12: 1997 Yılı NO_x Ölçüm Sonuçları

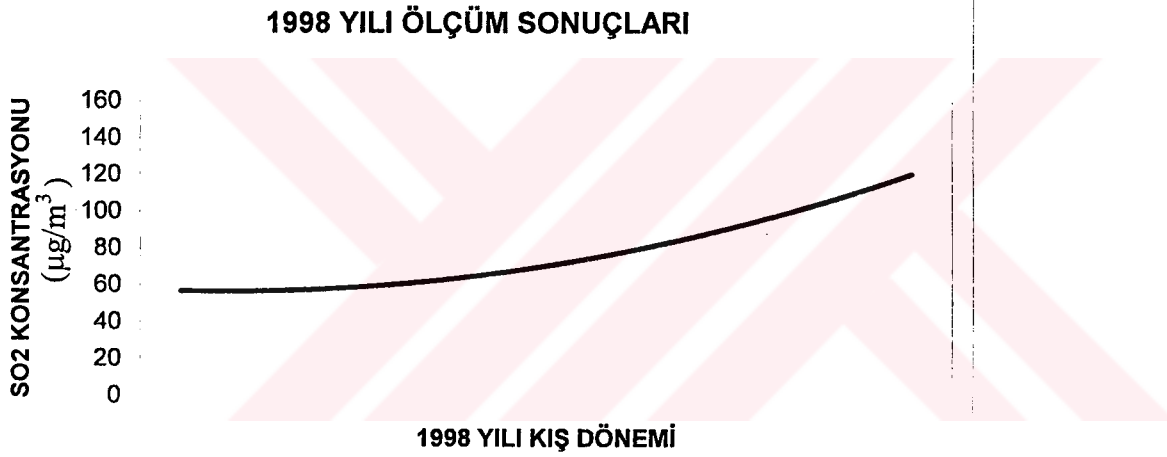

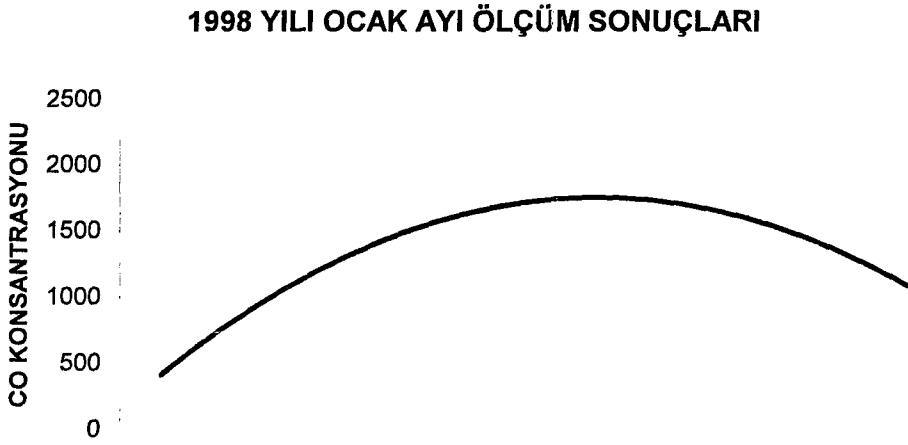
Tablo 3.7 1998 Yılı Ölçüm Sonuçları

TARİH	SAAT	SO ₂	CO	NO	NO _x	NO ₂	THC	CH ₄	nMHC	TOZ	OZON
12,01,98	9	64	600	12	20	8				54	15
12,01,98	10	71	585	38	68	30				65	24
12,01,98	11	36	995	66	110	44				52	19
12,01,98	12	60	1645	85	139	54				74	26
12,01,98	13	48	1750	41	74	33				78	27
12,01,98	14	76	2050	204	266	61				58	19
12,01,98	15	65	2250	26	41	15				52	15
19,01,98	10	150	1310	95	158	63				75	10
19,01,98	11	120	167	97	168	71				69	7
19,01,98	12	88	1890	115	178	64				65	6

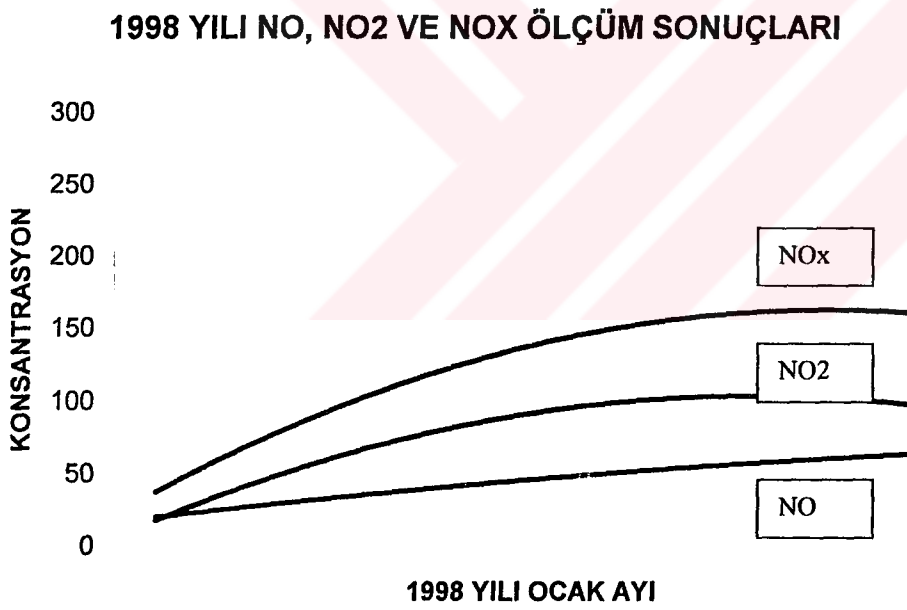
Şekil 3.13 1998 Yılı SO₂ Ölçüm Sonuçları

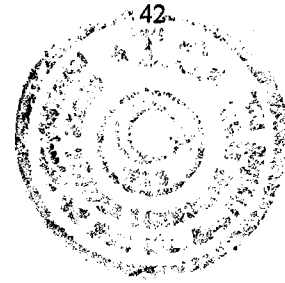

Şekil 3.14 1998 Yılı CO Ölçüm Sonuçları

Şekil 3.15 1998 Yılı NO, NO₂ ve NO_x Ölçüm Sonuçları

3.3.5 Grafiklerin Değerlendirilmesi

• 1995 Yılı Ölçüm Sonuçlarının Değerlendirilmesi

1995 yılında yapılan ölçümlerde SO₂, CO, NO ve NO_x ölçüm sonuçları değerlendirilmiştir. Ölçümler ekim ayı başlarından aralık ayı sonuna kadar yapılmıştır. Bu dönem özellikle ısınma amaçlı tesislerin faaliyette olduğu bir dönemdir. Daha önce de belirtildiği gibi, bölgenin temel yakıtı kömürdür. Kömürün yanması sonucunda açığa çıkan SO₂'nin konsantrasyonu ölçüm döneminde ortalama 70-80 µg/m³ aralığındadır. Kömür yakan kalorifer kazanlarının yeni yakıldığı akşamın ilk saatlerinde bu konsantrasyon 180 µg/m³ değerine kadar çıkmaktadır. Ancak kısa bir süre sonra ortalama değer olan 70-80 µg/m³ seviyelerine düşmektedir. SO₂'nin bir kısmının da trafikten kaynaklandığı bilinmektedir. Aynı bölgede yapılan CO ölçümlerinden ortalama CO emisyonunun 70-80 µg/m³ değerinde olduğu görülmektedir. Tablo 3.4.'ün incelenmesi sonucunda, CO emisyonunun akşam saatlerinde maksimum konsantrasyona ulaştığı, ilerleyen saatlerde lineer bir şekilde azalarak sabah saat 5.00 civarında minimum değerine düştüğü, daha sonra tekrar artışa geçtiği görülmüştür. NO emisyonu ortalama 60 µg/m³, NO_x emisyonunun ise 45 µg/m³ seviyelerinde olduğu şekil 3.6 ve 3.7'den görülmektedir.

Aynı grafiklerde, bütün kirletici parametrelerin akşam saatlerinde maksimum konsantrasyona ulaştığı, ilerleyen saatlerde azaldığı görülmektedir. Bu bilgilerin ışığında, Pendik'te 1995 yılı için hava kirliliğinin çok büyük bir kısmının ısınma amacı ile özellikle fosil yakıtların yakılmasıyla ortaya çıktığı görülmektedir.

• 1996 Yılı Ölçüm Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Büyükşehir Belediyesi, Çevre Koruma Dairesi Başkanlığı tarafından 1996 yılında yapılan ölçümler, aralıklı olarak bütün yıl boyunca yapılmıştır. Bu ölçüm sonuçları, 1996 yılı geneli için tam bir değerlendirme yapma imkanı sağlamıştır. Çizilen grafiklerde doğal olarak, yaz aylarında hava kirliliğinin minimum seviyelere düştüğü gözlenmektedir. SO₂'yi incelendiğinde, yıl genelinde ortalama 60 µg/m³ seviyesindeyken, bu değer yaz aylarında 20 µg/m³ mertebesine inmektedir. Bu da, ölçüm yapılan noktaların yol ve kavşaklara yakın olması, dolayısıyla trafikte bulunan

araçlardan kaynaklanmaktadır. Kış aylarında ise SO₂ konsantrasyonu ölçüm yapılan saatlere bağlı olmakla birlikte, ortalama olarak 70 µg/m³ civarında seyretmiştir. Bu değer, bir önceki yıl ortalamasına oranla daha düşüktür.

- **1997 Yılı Ölçüm Sonuçlarının Değerlendirilmesi**

1997 yılı ölçümleri de bütün yıl boyunca yapılmıştır ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. 1997 yılı ilk aylarında SO₂ ölçüm sonuçları 100 µg/m³ değerinin üzerinde seyrederken bu değer yaz aylarına doğru giderek azalmış ve temmuz ayında 25 – 30 µg/m³ değerine kadar düşmüştür. Eylül ayı sonlarına doğru tekrar artarak aralık ayı sonunda SO₂ ölçümleri ortalaması 80-90 µg/m³ civarındadır. Bir önceki yıl ölçüm değerleri ile 1997 yılı ölçüm değerleri yaklaşık aynı çizgide seyretmiştir.

NO konsantrasyonu bütün yıl boyunca 80 µg/m³ civarında seyretmiştir. Bu dönemde ocak ayından yıl sonuna (aralık ayı) kadar geçen dönemde az bir miktarda da olsa, NO konsantrasyonunun giderek azalması dikkat çekicidir. NO_x konsantrasyonu, kış aylarında yaz aylarına oranla daha az bulunmuştur. (Kış Aylarında 100 µg/m³, yaz aylarında 120 µg/m³) Elde edilen ölçüm sonuçları, bir önceki yıl ölçüm sonuçlarının oldukça altındadır. Bu bariz azalma, doğal gaz kullanımının yaygınlaşmasının bir sonucudur.

- **1998 Yılı Ölçüm Sonuçlarının Değerlendirilmesi**

1998 yılında yapılan ölçüm sonuçları, ocak ayının bir hatalık bir bölümünde yapılan çalışmaların sonuçlarıdır. Bu yüzden bütün bir yılın tamamını temsil edemez. Bir karşılaştırılma yapılabilmesi açısından değerlendirmeler geçen yılların aynı günlerine göre yapılacaktır. 1998 yılı, ölçüm döneminde SO₂ konsantrasyonunun 60-100 µg/m³ arasında olduğunu görüyoruz. 1997 yılı ocak ayında ise bu değer ortalama 130 µg/m³ civarındadır. 1998 yılı CO, NO ve NO_x ölçüm sonuçlarının, diğer yılların ölçüm sonuçlarının altında kaldığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında hava kalitesinde sürekli bir iyileşme görülmektedir. grafiklerde yeterli ölçüm sonucu olmadığı için değerlendirilmeyen partikül madde ve organik gazların konsantrasyonlarının elde olan ara ölçüm sonuçlarına göre da her geçen yıl daha da

İtüşü görölmektedir. Bu iyileşme, tamamen yakıt kalitesinin yükselmesi ile ilgilidir. Yasal zorunluluk olarak 6 numaralı fuel oilin kullanımdan kaldırılması, yapılan kontroller icesinde kaçak kömür girişinin önlenmesi, doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması yakıt itesini yükselten ana faktörlerdir. Bölgede, doğal gaz borusu döşeme çalışmaları devam tılmektedir. İlerleyen yıllarda bölgenin tamamen doğal gaz kullanması halinde hava kirliliğinin çok daha düşük boyutlarda olacağı tahmin edilmektedir.

İlgili yönetmelik tablolarında ortam havası için sınır değerleri verilmiştir. Pendik'te ölçülen parametrelerden SO₂, CO, NO, NO₂ için uzun ve kısa vadeli sınır değerleri verilmiştir. Bu sınır değerlerin yapılan ölçüm sonuçları ile karşılaştırılması neticesinde, bütün parametrelerin hem uzun, hem de kısa vadeli sınır değerlerin altında kaldığı görölmektedir.

Bu bilgilerin ışığında, Pendik'te kış aylarında bile hava kirliliğinin tehlikeli boyutların oldukça altında olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle, Pendik, kirliliği açısından tehlikeli bir durum arz etmemektedir. Mevcut önlemlerin devam ettirilmesi ve doğal gaz kullanımının daha da yaygınlaştırılması halinde hava kirliliğinin daha da aşağı seviyelere düşmesi beklenebilir.

Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri EK 1'de verilmiştir.

3.4. Su Kirliliği

Çok eski dönemlerde insanların yalnız fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamak için sarf ettikleri su, günümüz modern toplum insanların yaşam kaynağıdır. Su çeşitli amaçlar doğrultusunda kullanılmakta ve kirletilerek tabiata verilmektedir. İstanbul şehrinin çok büyük bir alana yayılmış olması ve çevresinde yeterli su kaynaklarının bulunmayışı nedeniyle şehirde su sıkıntısı sürekli devam ede gelmiştir. Bu durum tabii ki, Pendik köyünden Pendik ilçesine kadar geçen süreç içerisinde de su sıkıntısı yaşanmıştır. Özellikle son yıllarda tüm İstanbul'da olduğu gibi Pendik'te de inşaatların artması, sanayideki hızlı gelişim, nüfusun sürekli yoğun bir şekilde artışı, sosyal ihtiyaçların fazlalaşması nedeniyle su ihtiyacının tamamen giderilmesini zorlaştırmıştır.

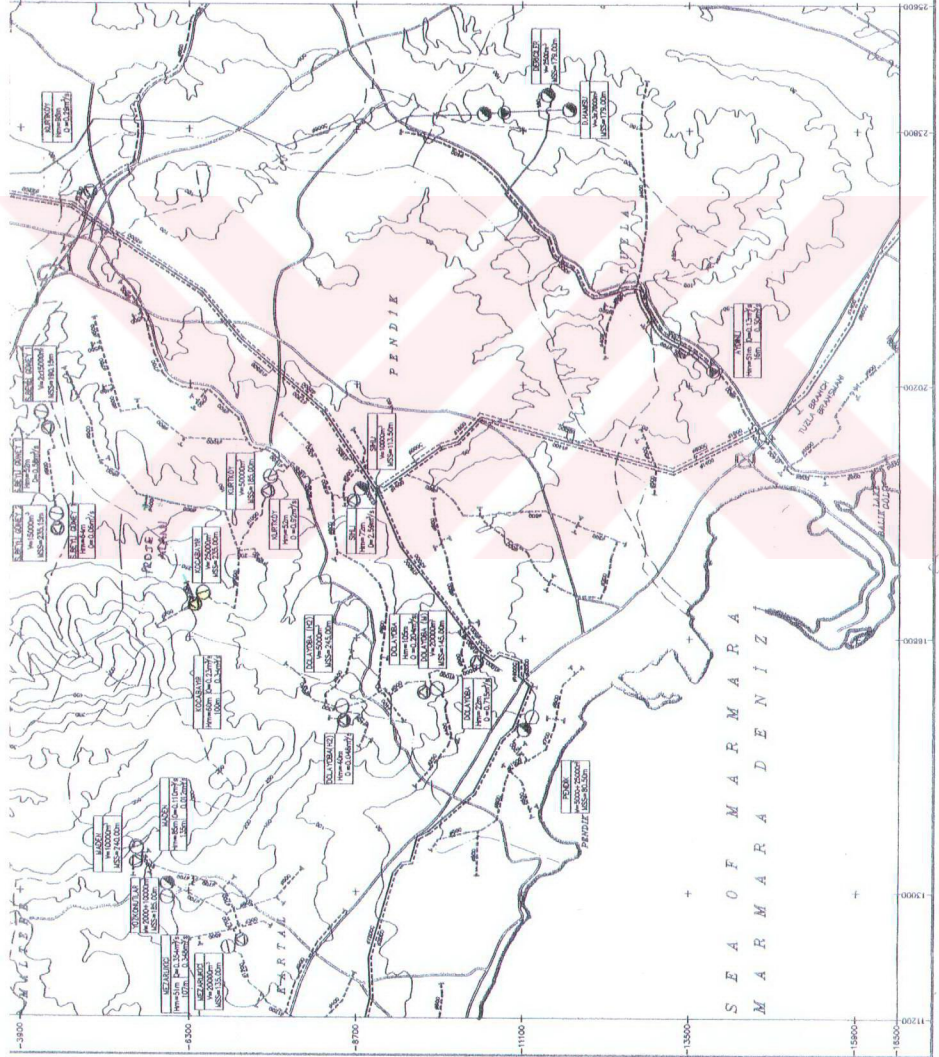
Tüm İstanbul'un su ihtiyacını İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) karşılamaktadır. İSKİ şebekesi dışında yer yer kuyulardan da su teminin yanı sıra tankerlerle de su temin edildiğine de rastlanmaktadır.

Miktar yetersizliği yanında Pendik'te içme ve kullanma suları evsel ve çeşitli sanayi tesislerinde ve kullanmalarda sarf edilmesi sonucu büyük çoğunluğu arıtılmadan İSKİ kanalına yada derelere verilmektedir. Derelere verilen sanayi atık suları, deterjanlar, yağlar, asitli atıklar, boyar maddeler, zehirleyici maddeler vb. organik kimyasal maddeler içermekte, hem dere içerisinde hem de döküldüğü deniz ortamındaki insan ve deniz canlılarına zarar vermektedir. Hatta 1996 yılında toplu balık ölümleri olmuştur. Ayrıca bazı kenar mahallerde evsel kaynaklı atık sular da dereye verilmektedir. Bu atık sular dere suyunu bakteriyolojik (E. Koli vb.) olarak kirletmekte, söz konusu atık sulara maruz kalan çocuklarda sara, mavi bebek hastalığı, tifo, dizanteri vb gibi çeşitli hastalıklara rastlanmaktadır. Döküldüğü deniz ortamında ise farkı boyutlarda olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir.

Pendik ilçesinde evsel kaynaklı atıksular, İSKİ kanalının meskun olduğu bölgelerde İSKİ kanalına verilmekte, İSKİ kanalının olmadığı bölgelerde ise fosseptik çukurlarına doldurulmaktadır. Kanala verilen atık sular Pendik merkez ve denize kıyısı olan diğer bölgelerinde farklı noktalarda hiç bir arıtma işlemine tabii tutulmadan denize deşarj edilmektedir. Fosseptik atık suları ise tankerlerle İSKİ'nin izin verdiği deşarj noktalarına boşaltılmaktadır. Her iki işlemde de atık sular direkt olarak denize deşarj edilmektedir. Bu durum deniz canlıları için tehlikenin yanı sıra, koku sorunu, estetik kirlilik, denizden yararlanma durumunu (dinlenme, yüzme, balıkçılık, su sporları vb.) kısıtlayıcı etkiler gibi zararları olmaktadır.

Diğer bir su kirliliği meydana getiren faktör de denizde seyir veya demirlemiş halde bulunan deniz yolu taşıma araçlarından sızan yağlar ve bazı durumlarda denize atılan katı atıklardan meydana gelen kirletici unsurdur. Bu durum diğer su kirliliği faktörleri gibi olumsuz etkileri yanında deniz yüzeyinde bir yağ tabakası oluşturarak ışığın dibe geçmesini engeller. Bu da denizde farklı sıcaklık tabakaları meydana getirir.

Ayrıca az da olsa dolaylı olarak hava kirletici emisyonların yağmur suları ile deniz ortamına taşınması sonucu su kirliliği meydana gelmektedir.

Şekil 3.10 Pendik Kullanma Suyu İletim ve Dağıtım Sistemi (Bitmiş ve Devam eden)

NOTE : SEE TABLE G FOR LEGEND
NOT : LEJAND İÇİN TABLO G'YE BAKINIZ

Appendix G Conference and Distribution
System
Region 45
Ek G İletim ve Dağıtım Sistemi
Bölge 45

Ömerli Baraj gölü çevresindeki alanlarda gölü kirleten farklı unsurlar mevcuttur. Bunlar; Kurtdoğan, Kurna, Emirli köylerindeki tarım arazilerinin ilaçlanması esnasında yağmur veya hava hareketleri sonucu taşınan pestisitler, söz konusu köylerdeki hayvancılık faaliyetleri sonucu oluşan hayvansal gübrelerin göl ortamına taşınması, yağmur suları ile taşınan kirleticiler ve bazen kaçak olarak göle dökülen atık su ile katı atıklar vb. unsurlar, içme suyu amaçlı kullanılan göl sularını kirleterek arıtma maliyetlerini artırmaktadır.

Pendik'teki derelerin ıslah edilmesi, sanayi tesislerinin atık sularını arıtarak kanala vermesi, kanalizasyon atık sularının arıtılarak denize deşarj edilmesi sonucu su kirliliği en aza indirilebilir. Ayrıca sahilde demirleyen veya tersanede bakım ve onarımında bulunan gemilerden yağ-gres döküm ve sızıntısı kontrol altına alınmalıdır.

3.4.1 Su Yapıları:

Bölgede bulunan su yapıları aşağıdaki gibidir:

- Ömerli Baraj Gölü
- Kemikli Dere
- Papatya Deresi
- Çavuşoğlu Deresi
- Çakal Deresi
- Çınar Dere
- Pendik Deresi

Dereler, Yakacık, Aydos, Kurtköy ve Aydınli bölgeleri kaynak kabul edilerek Ertuğrulgazi, Kavakpınar, Çamçeşme, Ahmet Yesevi mahallelerinden geçerek farklı noktalarda denize dökülmektedirler.

Kemikli Dere, kuzeyde Harman dere, güneyde Pendik Gemi Tersanesi istikametine doğru havaalanının sınırını takip eden ve E-5/E-6 Karayolu bağlantı yoluna paralel olarak ana güzergahı oluşturan dere olup Aydınli'dan gelen Çakal deresi ve Güllübağlar'dan gelen Çakal

deresi ile Kayalı dere kolları ile birleştikten sonra Alemdar Kimya -Parsan Fabrikası sınırından geçerek denize dökülmektedir.

Çavuşoğlu Deresi, Kartal sınırları dahilinden başlayarak bir kolu T.C.D.D, Pendik Bölümü demiryolunun altından geçerek Veterinerlik önünde denize dökülmektedir.

Çınar Dere, Velibaba mahallesinden başlayarak Çınardere mahallesi ve E-5 Karayolu altından geçip Pendik deresi ile birleşmekte ve Doğu mahallesi sınırları dahilinde denize dökülmektedir.

Pendik Deresi, Çınardere ile birleşerek beslenmektedir. Bahçelievler mahallesi ile Yeni Mahalle sınırları arasında geçen dere, İmam Hatip Lisesi arkasından geçerek Doğu mahallesinde Papatya deresi ile beslenmektedir. Bu dere kapalı olarak denize dökülmektedir.

Papatya Deresi, Dumlupınar mahallesinden başlayan bu dere Pendik deresi ile birleştikten sonra denize dökülmektedir.

Çakal Deresi, Aydınli Köyü ve Güllübağar mahallesi olmak üzere iki koldan oluşmaktadır. Güllübağlar, Çamçeşme ve Kavakpınar mahallelerinden Kemikli deresi ile birleştikten sonra denize dökülmektedir.

3.4.2 Pendik'te 1998 Yılı İSKİ Yatırımları

- Tuzla biyolojik arıtma tesisi.
- Pendik Kemiklidere ıslahı ve atıksu toplayıcıları inşaatı.
- Pendik sahil atıksu kollektörü ve tünel inşaatı. (Tünel, 4.5 m çapında)
- Pendik 1. 2.ve 3. Kısım atıksu ve yağmur suyu şebeke inşaatı.
- Ömerli – Şeyhli su isale hattı. (2200 mm çelik boru)
- Pendik 3. Kısım içme suyu şebeke inşaatı.
- Ömerli – Muradiye içme suyu arıtma tesisi. (300 m³/gün kapasiteli)

Tuzla biyolojik arıtma tesisi faaliyete geçmiştir. Bu tesis, sadece Pendik değil, bölgedeki bir çok yerleşim birimi ve sanayi tesisinin atıksularını arıtacak şekilde yapılmıştır. Şu anda yapılmasına devam edilen tünel inşaatı ve sahil atıksu kollektörünün tamamlanmasıyla, Pendik'ten direk denize deşarj edilen atıksuların tamamı arıtma tesisine gidecektir. Bu bağlantıların ve dere suları toplama yapılarının tamamlanması, Pendik'in atıksu problemini tamamen ortadan kaldıracaktır. Ömerli – Muradiye içme suyu arıtma tesisi tamamlanmış ve ana isale hattına bağlanmıştır. Pendik 3. Kısım içme suyu şebekesinin tamamlanmasıyla yeni yapılan toplu konut alanları ve hava alanının su ihtiyacı karşılanacaktır. Bu projenin tamamlanmasıyla ilçede su şebekeleri bütün noktalara yayılmış olacaktır.

1994 yılında %65 olan şebekede su kaybı, gerek isale hatlarının yenilenmesi ve gerekse şebekelerin yenilenmesiyle, 1998 yılı kasım ayında %33'e inmiştir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, bahsedilen projelerin tamamlanarak faaliyete geçmesiyle, bölgenin atıksu ve içme suyu problemi 2020 yılına kadar çözülmüş olacaktır.

3.5. Gürültü Kirliliği

Nüfusun artması, makineleşmenin artması, sanayi tesisleri ve inşaatların artması, halkın sosyal yapısının olumsuz yönde değişmesi ve trafiğin artması sonucu gürültü rahatsızlık verecek derecede artmaktadır. Bununla birlikte günümüzün yorgun insanları gürültüye karşı eski insanlara nazaran daha hassastırlar.

Modern toplumun bir afeti olarak değerlendirilen gürültü, ilmi bir esasa dayanmadan tarihin eski çağlarında da insanları rahatsız edici bir husus olarak kabul edilmektedir.

3.5.1 Gürültünün Temel Kaynakları

1-Konuşma, bağırma, sokak satıcıları, sokak gürültüleri gibi direkt olarak insandan kaynaklanan gürültüler

2- Tren, kamyon, motorlu karayolları araçları, motorlu deniz araçları, uçak, gibi ulaşım araçlarından kaynaklanan gürültüler,

3- İnşaat çalışmalarından kaynaklanan gürültüler

4- İrili ufaklı sanayi tesislerinden kaynaklanan gürültüler

gibi dört ana grupta değerlendirilebilir.

Bugün, gürültünün insan sağlığını olumsuz yönde etkilediği bilimsel olarak ta bilinmektedir. İnsanların kulak zarlarına, Psikolojik yapısına, çabuk hiddetlenmeye, konsantrasyon bozukluğuna, baş dönmesine, anlama kabiliyetinin azalmasına, hafıza ve düşünceye zarar verdiği tıp dünyası tarafından da ispat edilmiştir. (Lassaly 1961).

Bugün insan sağlığı yönünden birçok arızanın meydana gelmesinde gürültünün direkt bir etkisi olduğu bilinmektedir. Sağlık zararlarının önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Son yıllarda Pendik'te nüfus süratle artması ve buna bağlı olarak şehrin genişlemesi, inşaat ve trafiğin çoğalması sonucu gürültü, bilhassa bazı bölgelerde fazlası ile yükselmiş ve rahatsız edici boyutlara ulaşmıştır.

Ölçmeler genelde Pendik'in işlek yerlerinden alınmıştır. Bu kısa süre içerisinde ölçülen değerler bir fikir vermesi açısından yeterli olduğu tahmin edilmektedir. Aşağıdaki değerlere bakıldığında gürültünün büyük bir bölümünün trafik yoğunluğundan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 3.8 Pendik'teki farklı semtlerde ölçülen gürültü değerleri

Ölçüm Noktası	Ortalama Gürültü Seviyesi (dB)	Maksimum Gürültü Seviyesi (dB)
Ahmet Erişen Parkı	52	60
Pendik Sanayi Sitesi	70	75
Güzelyalı Köprüsü	100	110
Tren İstasyonu	82	118
Zabıta Müd. Önü	68	72
Garajlar Müd. Önü	47	52
Dört Yol Köprüsü	97	115
Kaynarca Üstgeçidi	92	109
Belediye Binası Önü	54	59
Sahil Yolu	72	77
Şeyhli	63	72
Botaş Parkı	51	56
Kurtköy Sanayi Sitesi	71	76
Dolayoba San. Sitesi	74	83
Pendik Burnu	45	51
Kavakpınar A. İpekçi Cad.	53	59
Hilal Konutları	43	48
Kurtköy Toplu Konut Alanı	44	57
Esenyalı Cumhuriyet Cad.	55	60
Mostar Viyadüğü	61	67
Yeni Mahalle	53	59

Pendik'teki farklı bölgelerde gürültü ölçümleri yapılarak değerlendirildiğinde görülmektedir ki; sanayi ve ulaşımın yoğun olduğu alanların yanı sıra insanların yoğun bulunduğu alanlarda gürültü değerleri yüksek çıkmıştır. Tabloya dikkat edildiğinde gürültünün büyük bir kısmı E-5 karayolundan kaynaklanmaktadır. Bu da trafik menşelidir.

Bütün bu gürültülerin olumsuz etkilerini azaltmak veya tamamen ortadan kaldırmak için çeşitli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu konuda başta toplumun bilinçlendirilmesi gerekir. Konuşma ve bağırmandan kaynaklanan gürültüleri azaltmak ve sanayicileri gürültünün azaltılması konusunda gerekli teknik önlemlerin alınması için ikna etmek gerekir. Bunun için de denetim yapan kamu kuruluşlarının, özellikle Belediyenin, yaptırım uygulaması kaçınılmazdır. Belediyemizin Çevre koruma Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlükleri bu konuda çalışma yapmaktadırlar. Gerekli ikaz ve yaptırımlar, imkanlar ölçüsünde, uygulanmaktadır. Ancak bu çalışmalarının yetersiz olduğu tahmin edilmektedir. Eğitim noktasında ise Milli Eğitimin bu konuda okullarda yeterli eğitim ve terbiyeyi vermediği herkes tarafından bilinmektedir. Bu konuda gerekli eğitimin verilebilmesi için okullarda “Çevre Eğitimi” dersinin verilmesi zaruridir.

Ayrıca gürültüye sebep ana ulaşım yollarının şehrin dışına taşınması, Demir yollarının şehir dışına taşınması, binalarda ses geçirmeyen teknik inşaat tedbirlerinin alınması, Sanayicilerin gürültü kaynaklarını (fan sistemleri, motor sesleri, işletme makineleri, vinç vb.), gürültüyü kaynağında engelleyici teknik tedbirleri almaları gerekir. Gürültünün önlenbilmesi için alınması gereken tedbirler aşağıda verilmiştir.

- Trafikte toplu taşımanın yaygınlaştırılması
- Sessiz çalışabilen ulaşım araçlarının geliştirilmesi
- Gerek evlerde gerekse de işyerlerinde sesin yayılmasını engelleyecek izolasyonları yapmak
- İşyerlerinde gürültü çıkarmayan teknik donanımların kullanılmasını yaygınlaştırmak
- Ana ulaşım yollarının şehir dışına taşınmasını sağlamak (Tren yolu, kara yolları vb.)
- Yeşil ağaçların sayısını artırmak
- Gerekli denetim ve yasal işlemlerin işleyişini sağlamak

3.6 Katı Atıklar

Katı atık veya başka bir deyişle çöp sorunu, nüfusun artması, sanayinin büyük hamleler yaparak sürekli gelişmesi, yaşam standardının artması vb.gibi faktörlere bağlı olarak zaman içerisinde sürekli bir artış göstermektedir. Katı atık problemi, yerleşim birimleri için büyük bir sorundur. Özellikle büyük nüfusa sahip şehirlerde bu sorun kendisini bariz bir şekilde göstermektedir. Pendik gibi büyük yerleşim birimlerinde daha da büyük bir sorun halini alarak halkın sağlığını ve yaşantısını olumsuz yönde etkilemektedir.

Nüfus başına düşen çöp miktarı ve niteliği, nüfusun miktar ve yaşam standardına bağlıdır. Bu durum çerçevesinde Pendik'in nüfusu ve mahallelerine göre katı atık bileşimi ve miktarı değişim göstermektedir. Mahalle- nüfus ve çöp miktarları tablo 3.7'de verilmiştir. Pendik'te katı atık miktarı ve bileşimi mahalleye ve sosyal yapıya göre değiştiği gibi aylara göre de değişim göstermektedir. Kış aylarındaki kül miktarı yaz aylarında tamamen sıfıra yakın olmaktadır. Aylık çöp miktarları ise, Belediyenin 1997-1998 yıllarındaki aylık raporlarına göre 15.000-20.000 ton arasında değişmektedir. Ortalama değer 18.500 tondur.

Çöplerdeki çeşitliliğine gelince evsel (gıda atıkları,kül, kağıt,karton, kırık ev eşya parçaları vb.) ve sanayi (hammadde atıkları, kırtasiye atıkları, mutfak atıkları, arıtma tesisi çamurları, imalat sırasında oluşan yan ürün atıkları vb.) olmak üzere farklılık gösterir. Kurtköy, Şeyhli, Velibaba ve Çamçeşme mahallesinin E-5 Karayolu kenarındaki kesimleri gibi sanayinin yoğun olduğu kısımlardaki katı atıkların bileşimi diğer yerleşim birimlerine göre farklılık göstermektedir. Sanayi kesimlerinde genelde hammadde atıkları, arıtma çamurları vb. atıkları çöpün ana maddesini oluşturmaktadır. Batı mahallesi, Doğu mahallesi, Bahçelievler Mahallesi ve Kaynarca, Güzeyalı, Esenyalı mahallelerinin sahil kesimlerinde Sosyo-Ekonomik durum ve ısınmada doğalgaz kullanılması nedeniyle çöp bileşimin büyük bir çoğunluğunu mutfak ve kırtasiye atıklarıdır. Sahilde ise lokantaların ve dinlenme işletmelerinin atıkları teşkil eder.

Tablo.3.9. Pendik'teki mahallelerin aylık çöp miktarları

MAHALLE	NÜFUS (1997)	ÇÖP MİKTARI (Ton)	YERLEŞİM
Ahmet Yesevi	9334	375	Konut
Bahçelievler	10409	608	Konut
Batı	16400	1833	Konut
Çamçeşme	23840	833	Konut+Sanayi
Çınardere	15179	583	Konut
Doğu	15179	1458	Konut
Dumupınar	16460	642	Konut
Esenyalı	7455	667	Konut
Ertuğrulgazi	10801	335	Konut
Fatih	10421	292	Konut
Fevzi Çakmak	27682	917	Konut+Sanayi
Güllübağlar	7499	333	Konut
Güzelyalı	11294	708	Konut
Harmandere	2594	375	Konut+Sanayi
Kavakpınar	31640	1250	Konut+Sanayi
Kaynarca	27682	1042	Konut+Sanayi
Kurtköy	17399	708	Konut+Sanayi
Orhan Gazi	14153	256	Konut
Orta	5293	492	Konut
Ramazanoğlu	3075	167	Konut+Sanayi
Sapanbağlar	7769	412	Konut
Sülüntepe	8905	208	Konut+Sanayi
Şeyhli	5133	558	Konut+Sanayi
Velibaba	12781	512	Konut+Sanayi
Yayalar	4885	667	Konut+Sanayi
Yeni	11066	384	Konut
Yeşilbağlar	4472	500	Konut+Sanayi
Köyler	5421	500	
TOPLAM:	344221	17615	

Pendik İlçesinde evsel kaynaklı katı atıklar Pendik Belediyesi tarafından özel bir firmaya toplatılmaktadır. Bu firma tarafından cadde, sokak ve konutların önüne konulan konteynerlerden çöp alınıp Aydınlı çöp istasyonuna götürülmektedir. Ancak Sanayi katı atıklarının (özelikle imalat atıkları) büyük bir kısmı depolanacağı yer olmadığından firma tarafından alınmamaktadır. Bu da sanayiciyi zor durumda bırakmaktadır. Sanayiciler meydana gelen katı atıklarını ya Gebze çöplüğüne götürmekte ya da kaçak olarak boş arazilere dökmeaktedirler. Sanayicilerin çöplerini boş araziye dökmeleri de büyük sorun teşkil etmektedir. Kaçak dökülen çöpler Pendik Belediyesi Çevre Koruma ve Zabıta ekiplerince belirlenmeye çalışılmakta, tespit edilen çöp failleri için yasal işlemler yapılmaktadır.

3.6.1 Katı Atıklar İçin Alınacak Önemler

- Katı atıkların kaynağında ayrı ayrı toplanması ve geri kazanımın sağlanmasıdır.
- Düzenli toplama ve taşıma yapılmalıdır.
- Vatandaşlar bu konuda eğitilmelidir.
- Düzensiz depolama yerine çöp hacmini azaltmaya yönelik, kompostlama, yakma ve piroliz gibi yöntemler uygulanabilir. (Fayda/maliyet analizi yapılarak hangi yöntem daha ekonomik ise o değerlendirilir.)
- Gerekli denetim ve yasal işlemlerin işleyişini sağlanmalıdır.

4. BÖLÜM: DÜNYADA YEREL YÖNETİMLER

4.1 Almanya Yerel Yönetimleri

4.1.1 Federal Almanya İdari Sistemi Ve Yerel Yönetimler

Alman İdarî Sistemi yukarıdan aşağıya şöyle sıralanabilir.

- 1- Federal Devlet
- 2- Eyaletler
- 3- İlçeden Bağımsız Büyükşehirler
- 4- İlçeler
- 5- Belediyeler

Niedersachsen ve Nordrhein-Westfallen gibi bazı eyaletlerde ayrıca eyalet idaresi ile ilçe idaresi arasında "Regierungsbezirk" denilen vilayetler yer almaktadır. Bu vilayetlerdeki "Regierungspräsident" denilen Vali, eyalet hükümeti tarafından atanır ve bölgesinde eyalet hükümetinin temsilcisidir. ·

4.1.2 Federal Devlet

Federal düzeyde başlıca organlar şunlardır: Federal Meclis, Cumhurbaşkanı, Federal Başbakan ve Hükümet, Federal Konsey ile Anayasa Mahkemesi.

Federal Meclis (Bundestag) genel, doğrudan, özgür eşit ve gizli seçilen 662 üyeden oluşur. Seçimler dört yılda bir yapılır. Federal meclisin en önemli görevleri, yasa koymak, Federal Şansölye'yi (Başbakan) seçmek ve hükümeti denetlemektir.

Cumhurbaşkanı Federal Asamble (Bundesversammlung) tarafından beş yıl için seçilir. Görev süresi bitiminde bir defa daha seçilebilir. Federal Asamble, Federal Meclis üyeleri ile beraber eyalet parlamentoları tarafından nispî temsil sistemi ile seçilen aynı sayıdaki üyeden oluşur.

Politik sorumluluğu olmayan Cumhurbaşkanının görevleri esas itibariyle temsili olup, devletler hukukuna göre Federal Cumhuriyeti temsil eder. Ayrıca Federal Meclise Başbakanı önerir ve Başbakanın teklifi üzerine Bakanlar göreve atar veya azleder, Şansölye'nin önerisiyle meclisi dağıtabilir. Federal Konsey, 16 eyaletin temsilcilerinden oluşur. İsviçre ve A.B.D. gibi diğer federal devletlerdekinin aksine seçilmiş halk temsilcilerinden değil, eyalet hükümetlerinin üyeleri ya da onların temsilcilerinden oluşur. Federal Konsey vasıtasıyla eyaletler federal yönetim ve kanun koyma faaliyetlerine katılırlar.

Federal Başbakan, Cumhurbaşkanının teklifi üzerine Federal Meclis tarafından seçilir. Bakanlar ise Başbakan tarafından belirlenerek Cumhurbaşkanının onayı ile atanır.

Anayasa, Federal Başbakana hükümetin işlerliğini güvence altına almak amacıyla önemli yetki ve güç vermektedir. Şansölye, hükümetin politikasının ana ilkelerini saptar. Bakanlar da bu çerçevede içerisinde kendi idarî alanlarından sorumlu olarak görev yaparlar.

Federal Anayasa Mahkemesi ise 2 dairesi olup, her dairedede 8 hakim görev yapmaktadır. Üyelerin yansı Federal Meclis, diğer yarısı ise Federal Konsey tarafından 12 yıllığına seçilir. Federal Devlet ile eyaletler ya da çeşitli devlet organları arasındaki anlaşmazlıklar hükme bağlar. Ayrıca Federal meclis veya eyalet meclisleri tarafından kabul edilen yasaların Anayasaya uygunluğunu inceler.

4.1.3 Eyaletler

Almanya Federal Cumhuriyeti, adından da anlaşılacağı üzere, federatif bir yapıya sahiptir. Federal Cumhuriyet 16 eyaletten oluşmaktadır. 3 Ekim 1990 tarihinde iki Almanya'nın birleşmesinden önce eski Batı Almanya da 11 adet eyalet vardı. Birleşmeden sonra eski Doğu Almanya topraklarında ise beş eyalet oluşturulmuştur. Federal eyaletler, sadece birer eyalet değil, aynı zamanda egemen devletlerdir. Asli hükümrânlık haklarına sahiptir. Federal Anayasa dışında her eyaletin kendi anayasası vardır.

Federal devlet ile eyaletler arasında görevlerin bölüşülmesi, Anayasanın öngördüğü kuvvetler ayrılığı ve kuvvetler dengesi sisteminin önemli bir ögesidir. Federal Anayasanın sırf Federal Devlete tanıdığı görevler dışındaki kanun koyma, idarî kararlar alma ve yargılama yetkisi eyaletler tarafından kullanılır. Yasaların uygulanması, esas itibarıyla eyaletlerin yetki alanına girer. Dış Politika ve savunma gibi bazı istisnalar dışında devlet yetkilerinin kullanılması eyaletlere aittir.

Eyaletlerde üyeleri doğrudan halk tarafından seçilen eyalet parlâmentoları bulunur. Başbakan-eyalet meclisi tarafından seçilir. Bakanları atama ve azletme yetkisi ise eyalet Başbakanına aittir.

4.1.4 İlçeden Bağımsız Büyükşehirler

Almanya'da belediyeler ilçe yönetimine tabi olup olmaması açısından iki kısma ayrılırlar. Bunlardan her hangi bir ilçeye bağlı olmayan yani belediye hizmetleriyle diğer ilçe görevlerini kendi başına birlikte yürüten şehirlere "ilçeden bağımsız büyükşehir" denilmektedir. Bunlar üzerinde ilçe yönetiminin vesayet yetkisi kullanması söz konusu değildir. Vesayet yetkisi valilere veya eyalet içişleri bakanına aittir.

Bayern eyaleti dışında bunlar genellikle nüfusu 100.000 'in üzerinde olan tipik kentlerdir. Eski Batı Almanya'da 1975-1977 yıllarında gerçekleştirilen yönetim

ve alan reformu çerçevesinde sayılan 141 den 87'e düşürülmüştür. Şehir Devlet durumundaki üç büyük kent (Hamburg, Bremen ve Berlin) bunun dışında kalır.

Büyükşehirlerin yönetim modelleri ile hak, yetki ve sorumlulukları ilçe vesayeti altındaki belediyelerle aynıdır. Ancak görevleri, bu belediyeler ile ilçelerinkinin toplamıdır. Ayrıca iç örgütlenmeleri değişiktir. Büyükşehirlerde belediye meclisine başkanlık eden ve şehri temsil yetkisine sahip Büyükşehir Belediye Başkanı (Oberbürgermeister) vardır.

4.1.5 İlçeler

Eski Batı Almanya'da gerçekleştirilen reform çerçevesinde sayıları 425 olan ilçe sayısı 237'ye indirilmiştir. Eski Doğu Almanya'da ise toplam 189 olan ilçe sayısı birleşmeden sonra beş eyalette değişik tarihlerde gerçekleştirilen reformlarla 87 ye düşürülmüştür.

İlçeler büyüklük yönünden birbirinden farklıdır. Ancak reform sonucu ilçe büyüklüğündeki alt sınır farklılığı geniş ölçüde giderilmiştir. Nüfusu 100.000'den az ve alanı 500 km'den küçük ilçe kalmamış gibidir.

Mahallî idareler Alman demokrasisinin özünü oluşturmaktadır. Bütün hizmetler Federal Devlet veya eyalet devletleri tarafından yerine getirilemez. Birçok kamu görevleri birer yerel yönetim birimi olan ilçeler ve belediyeler tarafından yerine getirilir. Federal Anayasanın 28 inci maddesinin 1.fikrasının 2. cümlesi "Eyaletlerde, ilçelerde ve belediyelerde halk genel, doğrudan, hür eşit ve gizli seçimlerde seçilen temsilcilere sahip olmak zorundadır" der.

Böylece devlet erki paylaşılmakta ve sadece bir ilçeyi veya belediyeyi ilgilendiren kararlar vatandaşa yakın politikacılar tarafından alınmaktadır. Yine aynı maddede mahallî idarelere yerine getirecekleri yerel ve ortak nitelikteki hizmetlerin yürütülme biçimini düzenleme yetkisi verilmiştir.

Mahallî idarelerin yerine getirecekleri hizmetler mevzuatla sınırlanmamıştır. Hizmetlerin esas sahibi vatandaşa en yakın birimlerdir (Subsidiarite ilkesi). Bu birimlerin yerine getiremedikleri hizmetler ancak üst birimler tarafından üstlenilir. Yerinden yönetim garantisi tüm eyalet anayasalarında yer almıştır.

4.1.6. Belediyeler

Anayasa belediyelere, yerel hizmetleri yasalar çerçevesinde ve öz sorumlulukları içerisinde yerine getirme hakkı tanımaktadır. Belediyelerin özerklik yetkisi 19.yüzyılın başlarından beri varolan bir gelenektir.

Eski Batı Almanya'da gerçekleştirilen reform çerçevesinde daha önce sayıları 24.371 olan belediye sayısı 8506 ya düşürülmüştür. İki Almanya'nın birleşmesinden sonra eski doğu Almanya'da oluşturulan beş eyalette önce yeni belediyeler kurulmuş ancak daha sonra belediye sayısı azaltılmıştır.

Almanya'da temel yapısal özellikleri bakımından üç değişik belediye modelinden söz edilebilir. Ancak aynı modele sahip belediyeler arasında bile yapılanma farklılıkları görülebilmektedir. Birleşmeden sonra doğu Almanya'daki belediyeler için belli bir model zorlaması yapılmamıştır. Eyaletler ve hatta şehirler model seçiminde serbest bırakılmıştır. Bu şehirlerin Batı Almanya'daki kardeş şehir ilişkisinde bulundukları belediyelerin modelleri daha çok belirleyici olmuştur. Yukarıda belirtilen üç modeli kısaca şöyle açıklanabilir:

a) Güney Almanya Meclis-Güçlü Belediye Başkanı Modeli

Baden-Württemberg ve Bayern eyaletlerinde uygulanan bu modelde belediye başkanı güçlü bir konuma sahiptir. Başkan belediye meclisine de başkanlık yapar. Belediyeyi temsil eder. Belediye meclisinin ve çeşitli komisyonların kararlarının, yasalara ya da kamu yararına aykırı olduğu gerekçesi ile uygulanmamasını vesayet

mercilerinden isteme ve bunların iptali için de idarî yargı organlarına dava açma hakkı vardır.

Başkan ,meclisin ve komisyonların kararlarını uygular, tüm belediye çalışanlarının amiridir, belediye yönetiminin başıdır. Belediyeye merkezi yönetimce devredilmiş görevleri ,meclise karşı bir sorumluluğu olmadan kişisel olarak yürütür.

Meclis, belediyenin temel karar organıdır. Belediyenin büyüklüğüne göre sayılan 8- 60 arasında değişen meclis üyeleri doğrudan yerel halk tarafından beş yıl için seçilir. Meclis toplantıları kamuya açıktır.

Belediye meclisinin önemli görevleri şunlardır:

Bütçenin kabulü, belediye sınırlarının değiştirilmesi, mahalle kurulması, mahalle kurulları üyelerinin seçilmesi, zorunlu olmayan görevlerin yapılmasına karar verilmesi, belediye başkan yardımcılarının seçilmesi, fahri hemşehrilik unvanının verilmesi, orta ve uzun süreli planların yapılması, belediye vergi, resim ve harçlarının kararlaştırılması vb.

b) Kuzey Almanya Meclis - Profesyonel Yönetici Modeli

Bu model, İngiliz işgal bölgesi eyaletlerinden Nordrhein-Westfallen ve Niedersachsen'da uygulanmaktadır. Meclisin kendi üyeleri arasından seçtiği Belediye Başkanı sadece temsil görevine sahiptir. Yürütmenin başı Şehir Yöneticisi'dir (Stadtdirektor). Şehir Yöneticisi meclis tarafından belediyeden belediyeye değişen sürelerle, (6), (8) ya da (12) yıl için seçilir. Belediye işlerinin yürütümünü meclis adına yüklenmiştir. Yöneticiye yine meclis tarafından seçimle atanan yardımcılar yardım etmektedir.

Meclis belli konularda komisyonlar oluşturabilir. Belediye çalışmalarının koordinasyonu için bir de Daimi Encümen "Hauptausschuß" kurulur. Meclisin görev ve yetkileri önceki modeldeki gibidir. Önemli fark, bu modelde meclis çalışmalarında parti etkisinin daha belirgin oluşudur.

c) Belediye Meclisi - Magistrat Modeli

Prusya yönetim geleneğinden günümüze kadar gelen ve Hessen ile Schleswig-Holstein eyaletlerinde uygulanan bu model, yönetim fonksiyonunun meclisçe göreve getirilen bir kurul "Magistrat" tarafından yerine getirilmesi esasına dayanır.

Bu modelde de temel karar organı mahalli halk tarafından dört yıl için seçilen belediye meclisidir. Kendi üyeleri arasından seçtiği bir başkan tarafından yönetilen meclis, ilke olarak diğer modellerdeki görevleri yapar.

Magistrat üyelerinin seçiminde, siyasal partilerin meclisteki üye oranı göz önünde tutulur. Belediye Başkanı üyelerden birisidir ve "eşitler arasında birinci - Primus inter pares" konumundadır.

Magistrat üyeleri eşit oy hakkına sahiptir ve belediyeyi kurul olarak yönetirler. Belediyenin belli görev alanları üyeler arasında meclis kararı ile bölüştürülebilir.

4.1.7.Federal Almanya'da Mahalli İdareler Ve Görevleri

Kamu hizmetlerinin bir kısmı mahalli idareler tarafından yerine getirilir. Kamu hizmetlerinin ne olduğu toplumların gelişmeleri ve anlayışlarıyla yakından ilgilidir. Demokratik toplumlarda, bu hizmetler siyasi kararlarla belirlenmektedir.

Mahalli hizmetleri, mahalli olarak yerine getirilebilen hizmetler olarak tanımlamak mümkündür. Tarihi gelişim içinde bu tür hizmetler hem çeşit, hem boyut, hem de toplam kamu harcamaları içindeki pay itibarıyla artmakta ve genişlemektedir. Son yüzyıl içinde bütün Avrupa ülkelerinde yaşanan idarî birimlerin büyütülmesi süreciyle birlikte, çok sayıda hizmetin beldelerden ilçelere doğru aktarıldığı ve fonksiyonel reformlarla bunun tersine çevrilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Hukuki olarak mahalli hizmetleri iki ana gruba ayırmak mümkündür: Mahalli idarelerin kendi görevleri ile merkezi hükümetçe kendilerine aktarılan hizmetlere ilişkin görevleri.

Birinci gruba belediyelerin yerinden yönetim ilkesine uygun düşen hizmetleri girmektedir. Alman Anayasası'nın yerinden yönetim hakkı garantisi mahalli idarelere bu konuda oldukça geniş bir hareket alanı vermektedir. Mahalli toplumu ilgilendiren bütün hizmetler eğer ayrıca düzenlenmemişlerse mahalli idareler tarafından yerine getirilebilmektedir. Ancak, bir hizmeti yerine getirme noktasında mahalli düzeyin üstünde yer alan örgütlenmelerin ve bilhassa merkezi idarenin her zaman öncelikli ve avantajlı olduğunu da kaydetmeliyiz. Mahalli idarelerin kendi görevlerini, ihtiyari ve mecburi görevler olarak ikiye ayırmak mümkündür. İhtiyari görevlere örnek olarak müze kurulması ve işletilmesini, spor alanlarını, yüzme havuzlarını gösterebiliriz. İmar, yapı işleri, içme suyu ve enerji temini, ulaşım hizmetleri ise mecburi hizmetlere örnek olarak gösterilebilir.

İkinci grupta yer alan mahalli idarelerin kendilerine aktarılan görevler ise, eyalet ya da federal düzeydeki mevzuatla belediyeler tarafından yerine getirilmesi kararlaştırılan hizmetlerle ilgili olan görevlerdir. Devlet, mahalli düzeyde kendi birimlerini oluşturmak yerine, belli hizmetleri mahalli idare örgütleri aracılığıyla yerine getirir. Bu hizmetlere örnek olarak pasaport, nüfus kayıtları, ikamet bildirimi ve takibi, mali tevzin işleri ile askere alma işlemlerini gösterebiliriz.

Mahalli idareler, yerinden yönetim kapsamına giren hizmetlerde sadece eyalet birimleri tarafından yapılan kanunilik denetimine tabidirler. Mahalli idarelere eyalet ya da federal devlet tarafından aktarılan kimlik bildirimi, imar denetimi, kamu düzeni gibi görevler ise, bu birimler tarafından sadece kanunilik noktasından değil, aynı zamanda yerindelik bakımından da denetime tabi tutulurlar. Bu denetim birimleri hizmetlerle ilgili karar ve işlemleri iptal edebilecekleri gibi, aynı zamanda değiştirebilirler.

Mahalli idareler mevzuatında üçüncü bir hizmet grubu daha zikredilmektedir: Bu hizmetler, devlet tarafından mevzuatta açıkça belirlenen konularda ve bunlarla sınırlı kalmak şartıyla mahalli idarelere aktarılmakta ve denetimleri de bu mevzuat

hükümleriyle sınırlı olmaktadır. Bunların diğer aktarılan görevlerden farkı, bütün belediyeler için geçerli olmayıp hizmetin niteliğine göre belli belediyelere, genellikle belli bir sürelerle aktarılmış olmalarıdır.

Hizmetler mahiyetleri itibariyle düzenleme hizmetleri, yatırımlar ve planlama hizmetleri olarak üçe ayrılabilir. Son zamanlarda planlama hizmetlerinin geleneksel olarak bu sahaya dahil edilmeyen sosyal hizmetler, gençlik yardımı gibi konular da yürütüldüğü görülmektedir.

Fakat mahalli idarelerin görevlerini tahdidî olarak saymak hem mümkün değildir, hem de böyle bir sınırlama mahalli idarelerin tabiatlarına aykırı olur. Kısaca, "günlük modern ve medeni toplumun sürdürülmesi için fertlerin tek başlarına yapamadıkları bütün görevler mahalli idareler tarafından yerine getirilebilir" denilebilir.

Mahalli idareler, hizmet ettikleri coğrafi bölgede, kanunların başka bir şekilde belirlemediği bütün konularda kendi sorumlulukları içinde hizmet veren son kamu idaresi birimleridir. Hizmetlerin mahalli idarelerin kendi sorumlulukları içinde yürütülmesinin sebebi, coğrafi durum, ekonomik altyapı ve imkanlar, gelenekler, komşu mahalli idarelerin hizmete etkileri gibi unsurlardır. Bu bakımdan belli bir hizmet ve örgütlenme yapısının, belli karar alma süreçlerinin şablon olarak alınıp bütün idarelere uygulanmaya çalışılması hem eşyanın tabiatına aykırı olacak, hem de hizmet bakımından olumsuz sonuçlara yol açabilecektir. Bu bakımdan mahalli idarelerin;

- Hangi hizmetleri, ne şekilde ve hangi ölçülerde yerine getireceklerini belirleyebilecekleri bir yerinden yönetim alanına,

- Mahalli hizmetleri yerine getirmek için anayasa ile garanti altına alınmış yetkilere sahip olmaları ve,

- Yerine getirecekleri hizmetlerin tahdidî olarak belirlenmemiş olması gerekmektedir.

4.2 İngiltere Yerel Yönetim Modeli

4.2.1 Bütçenin Hazırlanması

İngiltere'de yerel idare bütçelerinin denk olarak hazırlanması zorunludur. İlk hazırlıklar yerel idarenin ilgili birimleri tarafından hazırlanır. Çeşitli diğer birimlerin yetkilileri ile görüşülür. Daha sonra hazırlanan taslak, seçilmiş üyelerden oluşan inceleme komisyonuna sunulur. İnceleme komisyonu tarafından kabul edilen bütçe yerel meclis genel kuruluna sunulur.

4.2.2 Bütçenin İç Denetimi

İngiltere'de yerel bütçe, bağımsız iç denetim organları tarafından denetlenir. Bu denetim organları her seviyedeki birimlerin çalışmalarını, hizmetlerin etkinliğini ve kaynakların verimli kullanılmasını denetler. Birimler, hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi ile görevlidirler. İç denetimle görevli olanlar, hizmetlerin dürüstlük kurallarına göre yürütülüp yürütülmediği, hileli yollara başvurulup vurulmadığı, kaynakların iyi bir biçimde kullanılıp kullanılmadığı yönlerinden incelerler.

İç denetim, inceleme, öğüt ve koruma amacına yöneliktir. Hiyerarşiden bağımsız bir birimdir. Fakat bu durum, birimlerin yöneticilerinin yetki ve sorumluluklarının azalmasına neden olmaz.

İç denetim birimi, çok eski yıllardan beri devam eden bir geleneğe göre mali işlerle ilgili birime bağlıdır. Esasen bu birimin en önemli görevi mali denetimdir.

İç denetim elemanları birimlerin temel belgelerini incelerler. Bunların geçerliliğini, doğruluğunu araştırırlar. Bunlar, diğer dış denetim birimleri ile işbirliği içinde çalışırlar, onlara gerekli olan bilgileri de sağlamaya çalışırlar.

4.2.3 Dış Denetim

Birleşik Krallıkta (İngiltere)'ı merkezi idare tarafından her yerel idare için bir dış denetim organının belirlenmesi öngörülmüştür. Bunların hak ve yükümlülüklerinin belirtilmesi istenmiştir. Dış denetim organının görevleri şunlardır:

- Hesaplanan doğruluğu ve mevzuata uygunluğu hakkında rapor sunmak,
- Mali denetimin ve iç denetimin tutarlılığını incelemek,
- İç denetimin etkinliğini incelemek,
- Ödeneklerin iyi kullanılmasına yönelik genel hükümleri gözden geçirmek.

Dış denetim organının yukarıda belirtilen görevleri, genel olarak kamu kesiminin geleneksel dış denetim görevleri ile paralellik arz eder. Ağırılık, hesapların mevzuata uygunluğuna verilmiştir. Çünkü yerel idareler, merkezi idare tarafından kendilerine verilen ve tanınan yetki ve görevleri yerine getirirler. Bu denetimde sadece ödeme usullerinin doğruluğu, masrafların yasalara uygunluğu değil, ödeneklerin hak ve adalet ilkelerine uygun olarak yapılıp yapılmadığı incelenir. Dış deneticiler yasalarda öngörülmemiş olsa bile, ödeneklerin haklı ve adaletli biçimde kullanılmasını göz önünde tutarlar.

Bu denetim yöntemi benzer diğer yerel yönetim birimleri ile karşılaştırma ve buna göre değerlendirme yapma yolunu açar. Bunların sonucunda denetici seçilmiş organlara denetim sonuçlarını bildirir. Hesaplar öngörülen hedeflere uygun mudur? Yasalarla izin verilen kurallara göre harcama yapılmış mıdır? Gelirler yine yasal kurallara göre toplanmış mıdır? Muhtemel zararları önlemek için yapılan denetim yeterli midir? gibi sorulara denetim raporlarının yanıt vermesi gerekir.

4.2.4 Birleşik Krallık Yerel İdare Gelirleri

Birleşik Krallıkta (İngiltere) yerel idare gelirleri beş kalemden oluşmaktadır:

- 1- Vergiler,
- 2- Yardımlar,
- 3- Paylar,
- 4- Diğer Gelirler,
- 5- Borçlanma.

- **VERGİLER**

Yerel idarelerin kendi adlarına alabildikleri en önemli vergi (council tax) denilen vergidir. Devletin diğer bazı yardımları göz önünde tutulursa, council tax denilen vergi bu gelirlerin % 16'sını oluşturur. Bu vergi her seviyedeki tüm yerel idareler tarafından alınan bir vergidir. Ancak bu verginin tahsil usulü değişiktir.

County denilen ilçe belediyelerinde bu vergi district denilen yönetimler tarafından tahsil edilir; county belediyelerine, polis birimlerine ve paroisse (boroughs) denilen küçük belediye veya köylere dağıtılır.

Metropolitan bölgelerde ise, council tax denilen vergi metropolitan district denilen idareler tarafından toplanır. Londra bölgesinde ise boroughs'lar tarafından toplanır ve polis, yangın ve sivil savunma örgütlerine verilir.

İskoçya bölgesinde ise vergi, bölge ve ada konseyleri tarafından alınır. Yerel idareler (council tax) vergisinin oranını serbestçe saptama yetkisine sahiptirler. Ancak giderlerinin en üst sınırları üzerinde bir denetim söz konusudur. Yeni tip bir vergi almaya da yetkileri yoktur.

Aileler üzerine etki yapmayan yerel vergiler (NDR-NON-Domestic Rates), ulusal düzeyde gruplandırılırlar ve yetişkin nüfus oranına göre yerel idarelere dağıtılırlar. Bunlar ortalama olarak yerel idare gelirlerinin beşte birini oluşturur.

- **YARDIMLAR**

Yardımlar yerel idare gelirlerinin yaklaşık olarak %45'ini karşılar. Özel, ek ve spesifik yardımlar, özel ve spesifik hizmetlere bağlı olarak yapılır.

- **PAYLAR**

Yerel idarelerin standart zorunlu giderlerini (SSA - Standard Spending Assessment) tahmin edildiği biçimde karşılayabilmek için destek paylar ödenir. (RSG-Revenue Support Grant) denilen bu paylarla yerel idarelerin içinde bulundukları özel koşulların dikkate alınarak standart düzeyde hizmet verebilmeleri amaçlanmaktadır. Her belediye veya yerel idare biriminin sağladığı yerel vergi gelirleri hasılatı ile standart zorunlu masraflar arasındaki fark bu paylarla (RSG - Revenue Support Grant) karşılanmaktadır.

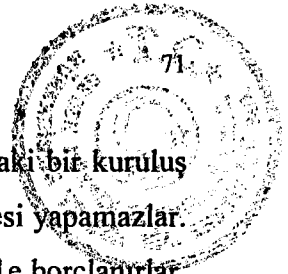
- **DİĞER GELİRLER**

Satış, hizmetlerden alınan ücretler gibi gelirler bu arada sayılabilir. Yerel idarelerin gelirleri %10 dolayında satış ve ücretlerden sağlanmaktadır.

Buna gelirlerin %10'u dolayında olan kira gelirlerini de eklemek gerekir. İskoçya'da satış, kira ve ücretlerden elde edilen gelir %18 dolayındadır.

- **BORÇLANMA**

Yerel idarelerin borçlanmaları sınırlanmıştır. Çünkü hükümet her yıl kredi izinlerinin sınırını saptamaktadır. Yerel idareler borçlanma ile ilgili koşulları müzakere etmekte serbesttirler.

Yerel idareler hazinenin izni olmaksızın Birleşik Krallık dışındaki bir kuruluş ile veya İngiliz Lirası (Sterlin) dışında bir para ile borçlanma sözleşmesi yapamazlar. Zaten Birleşik Krallıkta yerel idareler çok ender olarak yabancı para ile borçlanırlar. O da ancak topluluk ile ilgili sözleşmelerde söz konusu olabilir.

4.2.5 Mali Denetim

Yerel idareler giderlerinin dörtte birinden sorumludurlar. Hükümet politikalarının en önemlilerinden biri, kamu giderlerinin milli gelirdeki payının ağırlığını azaltmaktır. Enflasyonu kontrol altında tutmak için yerel idarelerin kamu giderlerine egemen olmaları gerekmektedir. Ulusal ve yerel düzeyde vergilerin ağırlığını sınırlamak ve ekonomik gelişmeyi devam ettirmek için Devletin bu alanda etkin olması gerekir. Bunun için, yerel idarelerin bütçe gelirlerinin tavanının hükümetlerce saptanmasını, 1988 tarihli Yerel İdareler Mali Kanunu (Local Government Finance Act) öngörmektedir. Bir önceki yıl bütçesine göre aşırılıklara gidilmemesi gerekmektedir. Nitekim uygulamada da yerel idarelerin bütçelerde öngörülen gelirleri, onlar için hükümet politikaları ile saptanan hedefleri ancak yüzde bir dolaylarında geçmektedir (1991-1992 ve 1992-1993 bütçelerinde olduğu gibi).

4.2.6 İdari Denetim

Birleşik Krallıkta, yerel idarelerin işlemlerinin genel yönetsel denetimini yapacak özel bir kuruluş yoktur. Ancak Ulusal Sağlık Teşkilatı ve Yerel İdareler Sayıştay ı tarafından her yerel idareye bir (Auditeur) denilen denetçi ayrılmıştır

(İngiltere ve Galler bölgesi yerel idarelerinde). Bunlar hükümetten bağımsızdır. Denetim organlarına verilen görevleri yaparlar. Yerel Sayıştay'ın elemanı olmasına rağmen ondan bağımsız olarak mesleki görevlerini yaparlar. Yazıların yasallığını inceler; hizmetlerin en uygun maliyetle ekonomi ve etkinlik kurallarına uygun biçimde yerine getirilip getirilmediğini, Sayıştay tarafından tespit edilen normlara uygunluğunu denetlerler.

İskoçya'da denetim görevi, İskoçya Yerel İdareler Hesap Komisyonu tarafından yapılır. Bu komisyonun yetkileri, İngiltere ve Galler bölgesinde uygulanan Sayıştay Denetimi ile yöntem olarak aynıdır.

1982 tarihli Kanunun 19 uncu maddesine göre (Auditeur) denilen denetçiler, hesaplarda görülen bir işlemin yasal olmadığını mahkemeden isteyebilirler. Bu durumda, ilgili yargıç, yasal olmayan işlemin düzeltilmesine veya seçilmiş kişilerin azledilmesine, kusurlu olan ödemenin kısmen veya tamamen ödettirilmesine karar verebilir.

Yine 1982 tarihli Kanunun 20. maddesine göre, denetçi, kasıtlı bir kusur veya yazı unutkanlığına yüklenebilecek yetersizlik ve kayıpları belgelendirmek zorundadır.

Denetçiler, çalışmalarını sırasında eğer kamu yararı gerektiriyor ise, herhangi bir işlemten dolayı derhal veya işin bitiminde bir rapor yazarlar. Bu raporlara, ilgili yerel idarenin derhal (normal koşullarda dört ay içinde), biçimsel olarak açık cevap vermesi zorunludur.

4.2.7 Yerel İdarelerin Kararlarına Karşı Başvurma

İngiltere, İskoçya, Galler ülkesi ve Kuzey İrlanda'da yerel idareler için ayrılan komisyonlar bir yerel idarenin veya diğer bazı kamu kuruluşlarının kusurlu yönetim işleminden zarar gören halkın şikayetlerini incelemekle yükümlüdürler. Eğer komisyon şikayeti haklı bulursa, söz konusu haksızlığın giderilmesini, şikayetçinin zararının ödettirilmesini ve yerel idarenin yasalara uygun işlem yapmasını isteyebilir. Ancak komisyonun bu tür istekleri icrai değildir. Yalnız Kuzey İrlanda'da komisyonların bu tür istekleri ilgililere sivil mahkemelerde dava açma hakkını verir.

4.2.8 İdari Personel

Birleşik Krallıkta yerel idareler personellerini kendileri alırlar. Personel statüsü ile ilgili hiçbir yasal veya statüler bir kurala bağlı değildir.

Ücret ve çalışma koşulları, genel olarak yerel idareler ile personeli temsil eden sendikalar arasında görüşmeler yolu ile belirlenir. Bu görüşmelerde, yerel idare dernekleri yerel idarelerin yönetim konseyleri aracılığı ile temsil edilir. Belli başlı müzakere organları şunlardır:

- İdari, Mesleki, Teknik Personel İçin Ulusal Konsey (National Joint Council for Administrative Professional and Technical Staff),
 - E1 İşçileri Karma Müzakere Konseyi (Joint Negotiating Council for Manual Workers),
 - Yönetim Kadroları Karma Müzakere Komisyonu (Joint Negotiating Council for Manual Workes),
 - Üst Kadrolar Karma Müzakere Komisyonu (Joinl Negotiating Committee for Chief OfGcers),
 - Sürekli Eğitim-Öğretim Üyeleri Ulusal Karma Konseyi (National Joint Council for Further Education Lecturers),
 - Polis Karma Konseyi (Police Negotiating Board),
 - İtfaiye Örgütü Ulusal Karma Konseyi (Nalional Joint Council for Fire Brigades).
- İngiltere ve Galler ülkesinde öğretmen ücretleri onlarla ilgili komitenin tavsiyelerinin ışığı altında Bakanlıkça saptanır. İskoçya'da,Okulların öğretici personel ücreti karma müzakere komisyonunda görüşülür.

Polis memurlarının ücretleri, polis müzakere konseyinin görüşleri dikkate alınarak ilgili Bakanlıkça saptanır (Secrtaire d'Etat).

İskoçya'da yerel yönetim kadrolarının ücretleri, İskoçya Yerel İdareler Yüksek Dereceli Sorumluları Karma Müzakere Komisyonu ile görüşülerek saptanır.

Yine İskoçya'da sürekli eğitim kolejleri öğretmenlerinin ücretleri, işveren dernekleri ve devlet tarafından finanse edilen İskoçya kolejleri konferansı ile görüşülerek belirlenir.

4.3 İspanya Yerel Yönetim Modeli

4.3.1 Yerel Yönetimlerin Yapısı

Franco'nun 1975'te ölümüyle, İspanya'da yepyeni bir dönem başladı. Aralık 1978'de halkoylamasıyla kabul edilen yeni anayasa, [İspanya'yı, başında Kralın bulunduğu, babadan oğula geçen demokratik bir monarşi olarak ilân etti. Demokratikleşme girişimlerinin başında, hiç kuşku yok ki, yerinden yönetimin kurulması ve güçlendirilmesi geliyordu. İspanya Anayasası'nın 137. maddesine göre, *"Ülke toprakları, belediyelere, illere ve özerk topluluklara bölünmüştür"*. Bütün birimler, kendi işlerinin yönetiminde özerklik ilkesinden yararlanırlar. İspanya'da özerklik, farklı yönetim basamakları arasında, görevlerin ve yetkilerin basit bir paylaşımı çerçevesinde algılanmamaktadır. Devlet, tekçi (üniter) bir yapıya sahip olmakla birlikte, yer yönünden çoğulculuk (pluralisme territoriale) ilkesine uygun olarak örgütlenmiştir. Anayasada özerklikten söz edilmiş olması, İspanya'yı federal bir devlet durumuna da getirmiş değildir.

Belediyeler, iller ve özerk topluluklar (autonomous communities) aynı anayasa kuralına dayanılarak kurulmuşlardır. Her biri, yerinden yönetim ilkesine uygun bir biçimde, yerel toplulukların çıkarlarını gözetmek, kendi işlerini yönetmek erkine sahiptirler. Parlamantonun, yerel birimlerin bu yetkilerine karışması söz konusu değildir. Bununla birlikte, bölgelerin, yani özerk toplulukların durumu, belediyelerle illerden biraz farklıdır. Bölgelerin özerklikleri, özel özerklik sözleşmeleri ile düzenlenmiş durumdadır. Bölgeler, tam bir siyasal özerklikten yararlanmaktadırlar. Aldıkları kararlar, koydukları kurallar yasa gücündedir. Yasama yetkileri vardır.

Merkezin yerel birimler üzerindeki vesayet yetkileri tümüyle kaldırılmıştır. Yeni düzenlemede, il özel yönetimlerinin önemi giderek azalırken, belediyeler ve özellikle özerk topluluklar, önemli yerinden yönetim kuruluşları olma niteliğini kazanmaktadırlar.

1978 tarihli Anayasa, amacını, *"İspanyolların ve İspanya'daki bütün halkların, insan haklarını, kültür ve geleneklerini, dillerinin ve kurumlarının kullanılmasını güvenceye bağlamak, kendisini oluşturan ulusal toplulukların (nationalite) ve bölgelerin özerklik haklarını, aralarındaki dayanışmayı tanımak ve güvence altına almak"* olarak açıklamıştır.

Her ne kadar yerel yönetimler yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yönetilmekte iseler de, yerel düzeyde yerinden yönetimin genel çerçevesini bölge yönetimleri ile merkezî yönetim belirlemektedir.

4.3.2 Yerel Yönetimlerle İlgili Çerçeve Yasa (1985)

2 Nisan 1985 tarihli yasa, yerel özerkliğin özünü, yerel yönetimlerin iç örgütlenmelerinin ve bu örgüt yapısının işleyişinin oluşturduğunu varsayar. Yasada yer alan temel ilkeler şöylece özetlenebilir:

1. Yerel yönetim birimlerinin neler olduğu anayasada sayılmış ve anayasal güvence altına alınmıştır. Belediye sınırları içinde, semt ve mahalle gibi daha küçük birimlerin oluşturulmasında yetki sahibi olan birimler belediyeler ve özerk topluluklardır. Yerel yönetim birliklerinin kurulması konusundaki kural da budur.

2. Yasa, yerel yönetimlere, yerel toplulukları yönetmek, kendilerini ilgilendiren işleri görmek üzere serbestçe örgütlenmek, vergi koymak, kamulaştırma yapmak gibi yetkiler tanımıştır.

3. Yasada, ayrıca, şu genel kurala da yer verilmiş: Devlet ve özerk toplulukların parlamentoları; belediyelerin, illerin, adaların ve öteki yerel kuruluşların kendilerini doğrudan ilgilendiren bütün işlere karışmak haklarını güvence altına almakla yükümlüdürler.

Yeni yerinden yönetim sisteminin, yerel özerkliğin yalnız kâğıt üzerinde kaldığı Franco döneminden tümüyle farklı olduğu dikkati çekmektedir. Şöyle ki;

1. Yeni sistem, yerel yönetimleri ve öteki bütün yerel kuruluşları bilgi alışverişinde bulunmağa, işbirliği yapmağa, çalışmalarını arasında eşgüdüm sağlamaya ve birbirlerinin yetki alanlarına saygılı davranmağa zorlayıcı özellikler taşımaktadır.

2. Yukarıda da değinildiği gibi, yerel yönetimlerin kendi görev ve sorumluluk alanları çerçevesinde alacakları kararlar ve yapacakları anlaşmalar, üst düzeydeki yönetim basamaklarının denetimine bağlı değildir. Bunlar, ancak yargı denetimine konu yapılabilir.

3. Yargı dışında, yerel yönetimler üzerinde iki denetim yolu daha vardır: a) Yerel birimlerin eylem ve işlemleri ulusal çıkarlara zarar veren ve anayasal görevleriyle çelişen bir nitelik aldığı takdirde; merkezî yönetim, özerk topluluğun parlamentosuna bilgi verdikten ve Senatodan karar aldıktan sonra meclisleri dağıtabilir. b) İkinci etkiyi ise, hükümeti, özerk topluluk düzeyinde temsil etmekte olan kişi kullanabilir. Bu temsilcinin, İspanya'nın genel çıkarlarına ciddî olarak ters düşen işlemleri durdurmak ve ulusal çıkarları korumak üzere önlemler almak yetkisi vardır (Luciano Parojo Alfonso, "Local Government in Spain: Implementing the Basic Law"; Joachim Jens Hesse (ed.), Local Government and Urban Affairs in International Perspective, Nomos, Baden - Baden, 1991, 469-470).

4.3.3 Belediyeler

1985 tarihli İspanyol Yerel Yönetimler Yasası, belediyeleri, yurttaşın toplum yaşamına katılımının temel basamağı olarak tanımlamıştır. Bugün, İspanya'da 8.082 belediye vardır ve bunlardan 104'ünün (% 13) nüfusu 100 binin üstündedir. Nüfusu

10 bin ve daha yukarı olan belediyeler ise, toplam içinde yalnız % 6.8 oranında yer tutmaktadır (Conseil de L'Europe, Structure et Fonctionnement de la D mocratie en Espagne, Strasbourg, 19 Avril 1993 (CDLR/ Structures (93), E. 7-9).

Tablo 4.1 İspanya'da Belediyelerin Sayısı ve Büyüklükleri

Büyüklük Kümeleri	Belediye Sayısı	%
100.000'den çok nüfuslu	55	0.7
50.000-100.000	56	0.7
10.000-50.000	487	6.0
5.000-10.000	531	6.6
1.000-5.000	2.091	25.9
1.000'den az	4.862	60.1

Belediyelerin alan olarak büyüklükleri 0.04 kilometre kare ile 1.750 kilometre kare arasında değişmektedir. Ortalama alan 62.4 kilometre karedir. N fuslarının ise 4 ile 3 milyon arasında de i ti ini, ortalama sayısının 4.812 olduğunu görüyoruz.

Belediyeyi, Belediye Başkanı ile Meclis  yelerinden oluşan Belediye Meclisi (Ajuntamiento) yönetir. Meclis üyelerini, belediye sınırları içinde oturan kentta lar (hem ehriler), nispî temsil yöntemine göre, doğrudan doğruya, gizli oyla ve dört yıllık bir süre için seçerler. Belediye Başkanı, doğrudan doğruya halk tarafından se ilebildi i gibi, belediye meclisi tarafından, meclisin  yeleri arasından da seçilebilir. İkinci yöntem daha çok kullanılmaktadır. Meclis, belediye başkanını, görev süresi dolma- dan, güvensizlik oyu vererek görevden alabilir.

Meclis  yelerinin sayısı kentin nüfusuna göre de i ir. 250 ve daha az nüfusu olan yerlerde en az 5; nüfusu 50.000 -100.000 arasında değişen yerler için ise yaklaşık 25  ye seçilir. Her ek 100 bin kişi için bu sayıya bir kişi daha eklenir. Nüfusu 5.000'i geçen yerlerde, bir Yönetim Kurulu (Encümen) kurulması zorunludur.  zg n adı Comision de Gobierno'dur. Daha k  k belediyeler için böyle

bir zorunluluk yoktur. Yönetim Kurulunun üyelerini, Meclis üyeleri arasından, Belediye Başkanının kendisi seçer. Aralarından birini de Başkan Vekili olarak belirler. Hastalık, görevin boşalması ya da başkanın görevle kent dışında bulunması durumunda, başkanlığa, Başkan Vekili vekâlet eder. Başkan Vekili, Başkanın verdiği görevleri yerine getirir.

Yasa, belediyelerin görev ve sorumluluklarını sayma yolunu seçmemiştir. Yerel topluluğun çıkarlarını şu ya da bu biçimde ilgilendiren her alana belediyelerin karışabileceği noktasından yola çıkmıştır. Kimi görev alanları belirlenmiş olmakla birlikte, nüfusları 5.000, 20.000 ve 50.000'den fazla olan belediyeler için ek görev alanları tanımlanmıştır. Bunlara ek olarak, belediyelere üst basamak yönetimlerce de görev verilebilmektedir. Ne var ki, görevler zorunlu nitelikte değil iseler, belediyelerce benimsenmeleri belli koşullara bağlanmıştır.

Kentin sağlık ve temizlik işleri, aydınlatma, parklar ve bahçeler, mezarlıklar, ölü gömme işleri, belediye taşınmazlarının yönetimi, ulaşım, trafik zabıtası, sergiler ve yarışmalar düzenlenmesi belediyelerin görevleri arasındadır. Kent planlaması ve konut, spor, eğitim ve kültür, sivil savunma, turizm, müzeler ve anıtlar, plajlar ve tasarruf fonlarıyla ilgili görevler ise, belediyelerin üst basamaklardaki yönetim birimleriyle paylaştıkları görevlerdir.

Kurumlar vergisi, emlak vergisi, hizmetler karşılığında alınan harçlar, genel nitelikte olan devlet yardımları ve borçlanmalar belediyelerin başlıca gelir kaynaklarıdır. Bunlara, motorlu taşıt vergileri, ekonomik etkinliklerin katma değeri üzerinden alınan vergiler, taşınmaz mal değer artış vergileri, harcamalara katılma payları gibi vergiler de eklenebilir. Bu kaynaklarla, İspanyol Anayasası'nın 142. maddesindeki, belediyelere görevlerini yerine getirmeğe yetecek kaynakların sağlanacağını gösteren kuralın gereği geniş ölçüde yerine getirilmiş olmaktadır.

İspanya'da, merkezî ve yerel yönetim arasında işbirliği ve eşgüdüm sağlamak amacıyla bir Yerel Yönetimler Konseyi kurulmuştur. Devletin, özerk toplulukların (bölgelerin) ve yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan ve tüzel kişiliğe sahip bulunan bu Konseyin buyruğunda yeterli kaynaklar da bulunur. Konsey, yerel yönetimleri ilgilendiren yasa tasarı ve taslakları hakkında görüş bildirir; hükümete

öneriler yapar, reform araştırmaları yapar ve yaptırır ve yerel yönetimlere yapılacak yardımların ölçütlerinin geliştirilmesine yardımcı olur (Eileen Martin Harloff, "Spain", The Structure of Local Government in Europe, IULA, The Hague, 1987).

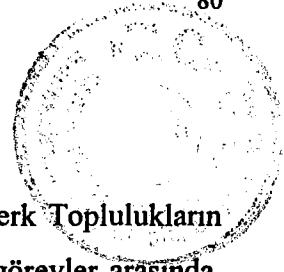
Kimi bölgelerde, belediyelerin geleneksel olarak küçük birimlere ayrılmış oldukları görülmektedir. Türlü türlü adlar taşıyan (parroquias, hermandades, consejos, cuadrillas) bu birimlerin tüzel kişilikleri (entidades de poblacion) vardır ve belediye başkanı ile bir meclis ya da Genel Kurul tarafından yönetilirler.

4.3.4 İl Özel Yönetimleri

Anayasaya göre, il, kamu görevlerini yürütmek üzere bir araya gelmiş bir belediyeler topluluğunu anlatır. Dolayısıyla, devletin yer esasına göre kurulmuş bir bölümüdür. Ama, aynı zamanda, Türkiye'de olduğu gibi, tüzel kişiliğe sahip bir yerel yönetim birimidir de 1927 yılında oluşturulmuş bulunan 57 il, bugün de sayıları değişmeksizin varlıklarını korumaktadırlar. İl sınırları, tarihsel, coğrafi, dil, kültür ve din özellikleri dikkate alınarak çizilmiştir. 1987 tarihli anayasa, ilin iki farklı statüsünü birbirinden ayırdetmeye özen göstermiştir. Yerel yönetim birimi olarak ili, il meclisi (diputacion provincial) temsil eder.

İspanya'da illerin alanı 1.980 kilometre kare ile 21.766 kilometre kare arasında değişmektedir. Ortalama il genişliği 9.7 kilometre karedir. İllerin nüfusları ise, 97.000 ile 4.7 milyon arasında değişmektedir. Ortalama il nüfusunun 739.000 olduğu görülmektedir.

İlin genel karar organı olan il Meclisi, Başkandan, meclis üyelerinden ve Yönetim Kurulu'ndan (encümen) oluşur. Başkanın, hem meclisin başkanı olarak, hem topluluğun kültürünün araştırılması ve gerektiği takdirde dil eğitiminin geliştirilmesi, turizmin geliştirilmesi, sporun geliştirilmesi ve boş zamanların değerlendirilmesi, sosyal yardım ve hijyen, yapıların ve tesislerin gözetim ve bakımı, özerk topluluğun görevlerindendir.

4.3.5 Yerel Düzeyde Görevler

Belediyeler, aşağıda belirtilen tüm görevleri, devletin ve Özerk Toplulukların bağlı olduğu yasaların çizdiği sınırlar içinde yerine getirirler. Bu görevler arasında, halka açık yerlerin güvenliği, trafiğin düzenlenmesi, sivil savunma, yangın söndürme, kent planlaması, imar denetimleri, park, bahçe, konut, kent ve köy yolları, tarihsel ve sanatsal malvarlığı, çevrenin korunması, halk sağlığının korunması, su, aydınlatma, yolların bakımı ve temizliği, atık suların toplanması ve arıtılması, toplu taşıma, kültür ve spor etkinlikleri, boş zamanların değerlendirilmesi, turizm, halk eğitimi merkezlerinin yapımı, eğitimin izlenmeye bağlanmasına katkı, bu yerlerin bakımı ve yönetilmelerine katılım, ilköğretim zorunluluğu ilkesinin uygulanması.

Belediyeler, aşağıda yazılı olan bütün görevleri ise, ya yalnız başlarına ya da birlikler kurarak yerine getirmek zorundadırlar. Bütün belediyelerde aydınlatma, mezarlık işleri, katı atıkların (çöplerin) toplanması, içme suyu sağlanması, yolların temizliği, kanalizasyon, yiyecek ve içeceklerin denetimi ve kaldırımların yapım ve bakımı bu görevlerdendir.

Bundan başka, nüfusu 5.000'i geçen belediyeler, halk kitaplığı, parklar, pazar yerleri yapmak, atıkların imhası gibi görevlerle görevlendirilirler. Nüfusu 20.000'i geçen komünlerde, sosyal hizmetler, sivil savunma, yangınların önlenmesi ve söndürülmesi, halk için spor tesisleri, mezbahalar; 50 bin ve daha fazla nüfuslu belediyelerde ise, ayrıca, toplu taşıma ve çevrenin korunması bu görevler arasında bulunmaktadır.

4.4. Fransa Yerel Yönetim Modeli

4.4.1 Belediyeler

Günümüzde, Fransa'da üç tür yerel yönetim vardır: Belediyeler (komünler), İl Yönetimleri ve Bölge Yerel yönetimleri. 1990 yılında, Fransa'da 36 binden çok belediye, 100 il ve 27 Bölge Yerel Yönetimi vardı. 9 anakent belediyesi ile, sayıları 18 bini geçen belediye birliklerinin de bu sayılara eklenmesi doğru olur. Fransa'da belediye sayısının bu denli yüksek olmasında, 'köy'adını taşıyan yönetim birimi bulunmamasının ve köy niteliğindeki yerleşim yerlerine de belediye (commune) statüsü tanınmış olmasının rolü vardır. Başka birçok Avrupa ülkesinden farklı olarak, Fransa'da özellikle küçük belediyelerin sayısını azaltmak amacıyla özel politikalar izlenmemiş olmasının da, bu sayının bu denli yüksek olmasındaki payı yadsınamaz.

Tablo 4.2: Fransa'da Belediyeler

Büyüklikleri	Sayıları	Toplam İçinde (%)	Toplam Nüfus İçinde
1.000'den az	28.183	77.1	16.2
1.000-5.000	6.629	18.1	23.5
5.000-10.000	898	2.5	10.7
10.000-50.000	738	2.0	26.5
50.000-100.000	67	0.2	7.7
100.000'den çok	36	0.1	15.4
	36.551	100.0	100.0

Kaynak: *Conseil de l'Europe, Structure et Fonctionnement de la Democratie Locale et Regionale, France, Strasbourg, 1993,*

Ortalama belediye nüfusu 1.578'dir. En büyük belediye olan Paris'in nüfusu 2.175.000'dir. Nüfusu 1.000'den az olan belediyeler, bütün belediyelerin önemli bir bölümünü (% 77.1) oluşturmaktadır. İl Özel Yönetimlerinde ise, nüfus 73 bin ile 2.5

milyon arasında değişmektedir. Bölge yerel yönetimlerinin alt ve üst büyüklük sınırları 720 bin ile 11 milyon nüfustur.

Fransa, Türkiye gibi, belediye sayısını azaltmayı başaramayan Avrupa ülkelerinin başında gelmektedir. Buna girişmek gereği duyduğu da pek söylenemez. Fransa'daki belediyelerin sayısı, Avrupa Birliği içindeki öteki 11 ülkenin belediye sayıları toplamından daha büyüktür. Aynı zamanda, bu komünlerin nüfusları da; yukarıda belirtildiği gibi, az ve alanları dardır. Bu durumun sürmesinde siyasal etmenler başlıca rolü oynamıştır (Alain Delcamp, Les Institutions Locales en Europe, Presses Universitaires de France, Paris,1990,16).

Belediyelerle ilgili ilk yasa 1884 tarihini taşımaktadır. Ama, daha sonraki tarihlerde çıkarılan pek çok yasa, belediyelerin görev ve yetkilerinde, organlarında, yararlandıkları kaynaklarda değişiklikler yapmıştır. 1957 tarihinde, Belediye Yönetimi Kodu, belediyelerle ilgili bütün yasal belgeleri bir araya getirmiştir. 1979'da da, kimi Bakanlar Kurulu kararlarıyla, tüm yerel yönetim mevzuatı Yerel Yönetimler Kodu içinde toplanmıştır. 2 Mart 1982 tarihli reform yasası ise, belediyelerin, il ve bölge yerel yönetimlerinin hakları ve hareket özgürlükleri hakkında önemli bir reformu gerçekleştirmiştir. 1983 tarihinde, devletle yerel yönetimler arasındaki görev bölüşümüne yeni bir biçim verilmiştir. Çıkarılan yasalardan biri de, gelir kaynaklarının bölüşümünü ilgilendirmekteydi. Ayrıca, bölge yerel yönetimlerinin örgütlenmesi, yerel yönetim personeli, yerel seçimler, yönetimler arası işbirliği ve yerel yönetimlere hâlkın katılımı konularında ayrı ayrı yasal düzenlemeler yapılmıştır.

4.4.2 Belediyenin Organları

Belediyenin karar organı belediye meclisidir. Belediye Meclisi, belediye başkanından, başkan vekillerinden (adjoints) ve meclis üyelerinden oluşur. Meclis üyelerinin sayısı, belediyenin nüfusuna göre değişir. Nüfusu 100'den az olan komünlerde 9 olan üye sayısı, 300.000'den fazla nüfuslu yerlerde 69'a kadar

yükselmektedir. Meclis üyelerinin sayısı, Paris'te 163, Marsilya'da 101, Lyon'da ise 73'tür.

Üyelerin seçim yöntemi de, belediye nüfusuna göre değişir. Nüfusu 3.500'den az olan yerlerde, belediye seçimlerinde iki türlü çoğunluk sistemi uygulanır. İlk turda kullanılan oyların çoğunluğunu ve aynı zamanda kayıtlı seçmen sayısının % 25'i kadar oy alan adaylar seçilir. İkinci turda ise, nispi çoğunluk yeterli sayılır.

Nüfusu 3.500'den çok olan komünlerde ise, meclis üyeleri iki türlü liste yönetimine uygun olarak seçilir. Listelerde, meclisteki sandalye sayısı kadar aday adı bulunur. Listedeki adayların adlarını silmeğe, eklemeler yapmaya, sıralarını değiştirmeye olanak yoktur. İlk turda salt çoğunluğu alan liste, meclisteki sandalyelerin yarısını kazanmış olur. Hiçbir listenin ilk turda çoğunluğu elde edememesi durumunda, ikinci tur oylamaya geçilir. En çok oyu alan liste, sandalyelerin öteki yarısını kazanmış olur. Burada bir baraj da söz konusudur: % 5'ten az oy almış olan listelerdeki adayların meclise girmeleri söz konusu değildir. Belediye meclisi üyelikleri için seçimler 6 yılda bir yapılır.

Yürütme organı olan Belediye Başkanı'nı ve başkan vekillerini, belediye meclisi gizli oyla ve çoğunluk yöntemiyle (salt çoğunluk) kendi üyeleri arasından seçer. İlk iki turda sonuç alınamadığı takdirde, üçüncü tura geçilir ve orada en çok oyu alan aday, belediye başkanı seçilmiş olur.

Başkan, devletin o yöredeki ajanı kimliği ile devleti ve adli kolluk gücünü temsil eder. Seçmen listelerinin hazırlanmasından ve seçimlerin yaptırılmasından sorumludur. Bu kimliği ile, kimlik, pasaport, avlanma izin belgeleri vb. belgeleri verir, askerlik hizmeti için gençlerin sayımını yapar.

Belediye başkanı, belediye yönetiminin başı olarak belediye meclisi kararlarını yerine getirmekle görevlidir. Bütçeyi hazırlayıp meclise sunma görevi kendisindir. Ödeme emirlerini imzalar, belediye gelirlerini toplar ve belediyenin mallarını yönetir. Meclisten aldığı yetkiye dayanarak mahkemelerde belediyeyi temsil eder, satma ve satın alma sözleşmelerine imza koyar.

Meclis, belli konularda, belediye başkanına, görev süresi ile sınırlı olmak üzere, kendi adına karar alma yetkisi tanıyabilir. Taşınmaz malların tahsisi, ödünç para alma ve taşıt tarifeleri gibi konular arasındadır. Başkan, meclisin her toplantı döneminin başında, bu görevlerin yerine getirilmesine ilişkin bir yazanağı meclise sunar. Başkana tanınan bu yetkilerin, meclisce geri alınması da kuşkusuz olanaklıdır (Bruno Rbmond et Jacques Blanc, Les Collectivites Locales, Dalloz, Paris,1992, 49-50).

Belediye meclisleri yılda en az dört kez toplanır. Belediye başkanının çağrısı, meclis üyelerinin yarısının başvurusu ve ildeki devlet temsilcisi olan valinin isteği üzerine de belediye meclisi toplanır. Meclisler genel yetkilere sahiptirler. Mali konular, personel işleri, belediye malların yönetimi, yolların ve sokakların yapım, bakım ve onarımı, sosyal hizmetler ve kamu işletmeleriyle ilgili her konuyu görüşürler.

Belediye meclislerinin yetkileri 2 Mart 1982 tarihli yasa ile genişletilmiştir. Yeni yetkiler, ekonomik gelişmeyle, yörenin toplumsal ve ekonomik yararlarını korumak amacıyla şirketlere yardım yapılmasıyla ilgilidir. Belediye meclisleri, kırsal alanlarda, bakkal dükkanı, et satış yerleri, kahvehane ve benzeri hizmetleri de üstlenmekte ve özel girişimciliğin yeterli olmadığı zamanlarda ve yerlerde piyasaya da girmektedirler.

Belediye meclisleri, kendi içlerinden sürekli ve özel komisyonlar seçebilirler. Bunların sayısı ve büyüklüğü belediyeden belediyeye değişir. Daimî komisyonun işleri, meclisin toplantı halinde olmadığı zamanlarda yönetimin sürekliliğini sağlamaktır.

Belediye başkanının iki rolü vardır: Hem beldede devleti temsil eder, hem de yerel yönetimin başı olarak görev yapar. İkinci kimliği ile, meclisin gözetimi altında, meclis kararlarının uygulanmasını sağlar. Meclisin gündemini hazırlar ve meclis toplantılarına başkanlık eder. Belediyeyi mahkemelerde ve devlet ile olan ilişkilerde temsil eder. Belediye personelinin âmiridir. Bütçeyi hazırlar ve meclise sunar. Meclis, kendi yetkilerinden bir bölümünü belediye başkanına bırakabilir. Bunlar, belediye mallarının yönetimine, borçlanmalara, belediye hizmet tarifelerinin

belirlenmesine ilişkin yetkililerdir. Başkan, bunların yerine getirilmesinden dolayı meclise karşı sorumludur. Meclis, başkana vermiş olduğu bu yetkileri her zaman geri alabilir.

Belediye bütçeleri, çoğu kez bir devlet memuru olarak görev yapan Muhasebe Müdürü ile birlikte, hattâ onun tarafından hazırlanır. Aynı kişi, tüm harcamaları belediye başkanı ile birlikte onaylar. Bununla birlikte, ödemeleri, başkanın almış olduğu kararların yerinde olup olmadığı açısından denetleme yetkisi yoktur.

Büyük belediyelerden çoğunda, belediyenin günlük işleri, birim başkanlarının bağlı olduğu Genel Sekreter tarafından gözetlenir. Genel Sekreter de, belediye başkanına karşı sorumludur. Belediye Başkanı, belediyenin politikasını yapan siyasal önderdir. Küçük belediyelerde en büyük âmir, çoğu kez, bir devlet memuru olan öğretmendir. Bu durumda, öğretmenler, görevleri ve yönetsel sorumlulukları karşılığında bir aylık alırlar.

Meclis ile belediye başkanı arasındaki ilişkilerin niteliğini, başkanın kişiliği ve kişisel prestiji belirler. Bir ölçüde de, meclisteki siyasal güçler arasındaki denge buna etki yapar. Meclis ile başkan arasındaki anlaşmazlıkların çözümü konusunda ilin valisi devreye girer. Anlaşmazlığın çözümü vali tarafından bir sonuca bağlanamazsa, vali, Bakanlar kurulundan meclisin feshedilmesini isteyebilir. Bu durumda, seçimler yapıncaya değin, acil konularda karar alabilmek ve zorunlu yönetsel görevleri yerine getirebilmek için vali özel bir kurul oluşturur.

Belediye başkanı, devletin bir ajanı olarak yaptığı işlerden dolayı, vali ve kaymakama karşı sorumludur. Devlet adına yapılan işler, istatistiklerin toplanması, başka verilerin sağlanması, yasa, tüzük ve yönetmeliklerin halka duyurulması ve kimi soruşturmaların yürütülmesinden ibarettir.

Belediye başkanı, son olarak da, yerel kolluk işlerini yürütür. Böylece, kamu düzenini ve esenliği, güvenliği sağlar. 2 Mart 1982 tarihli yasaya göre, devletin güvenlik güçlerince kolluk hizmetinin yerine getirildiği büyük yerleşim yerlerinde (10.000 ve daha yukarı nüfuslu yerler), kolluk gücü belediye başkanının buyruğundadır. Halka açık yerlerde kamu düzeninin korunmasına ilişkin görevler

bunun dışındadır. Belediye başkanı kolluk yetkilerini kullanırken valiye karşı sorumlu değil, sadece onun gözetimi altında bulunur. Nihai yetki ise devletin temsilcisinde değil, fakat belediye meclisindedir.

4.4.3 Belediyelerin Görevleri

Yerel yönetimlerin görevleri konusunda, 1983'ten bu yana çıkarılmış olan yasalarda benimsenen ilke şudur: Devlet ile yerel yönetimler arasındaki yetki paylaşımı, olabildiği ölçüde, devlete ait olanlarla yerel yönetimlere ait bulunanların, karşılıkları olan gelir kaynaklarıyla birlikte, ya tümüyle devlete ya da tümüyle, il ya da belediye gibi yerel yönetimlere bırakılması biçiminde olacaktır. Kural bu olmakla birlikte, uygulamada, kurala uymayan durumlara da rastlanabilmektedir. Gerek yerel yönetim görevlerinin neler olduğunu, gerekse görevlerin devletle yerel birimler arasında nasıl paylaştırılacağını yasalar gösterir. Bölge yönetimleri, yukarıda da kısmen değinildiği gibi, ulusal planların hazırlanmasına katılırlar. Devlet ile bölge yerel yönetimleri, planda belirlenmiş olan önceliklere göre, birlikte hareket ederler.

Yerel yönetimlerin görev alanlarının karmaşıklığını anlatabilmek için şu örnekler verilebilir: 1986 yılından bu yana, eğitim hizmeti açısından durum şöyledir: İlkokulların yapım ve bakımı işi belediyelerdedir. Kolejlerin yapım ve bakımı il özel yönetimlerine bırakılmış olduğu halde, bu görev, liseler ile özel eğitim kurumları için bölge yerel yönetimlerine verilmiştir. Öte yandan, ders izlencelerinin hazırlanması, derslerin düzeni ve öğretim personelinin aylıklarıyla üniversite konusu, devletin görev alanı içine girmektedir. Meslekî öğretim ile meslek içi eğitim konuları da. 1983'ten bu yana, bölge yerel yönetimlerine bırakılmıştır.

Halk sağlığı tümüyle devletin denetimi altındadır. 1986 yılından beri, kültür izlenceleri, kültür hizmetleri, kitaplıklar ve müzeler devlet denetimi altındadır.

1983-1984 yıllarından bu yana da, yapı izni vermek belediyelerin, gezinti yerleri yapmak il özel yönetimlerinin, doğal bölge parkları oluşturmak, bölge yerel yönetimlerinin sorumluluğuna bırakılmıştır. Nâzım planların hazırlanması, ulusal

parklar ve mimarî malvarlığının korunması ise devlet denetimi altındadır. Yerel yönetimler arasındaki görev bölüşümünün ana çizgileriyle özetlenmesi, belediyelerin görevlerini daha net olarak görmeye yardımcı olur:

Bölge yönetimleri, ekonomik planlama ve ekonomik hizmetlerin izlenmeye bağlanması gibi, geleceğe yönelik görevleri yerine getirirler. Meslekî öğretim, çıraklık eğitimi ve liselerle, tarım eğitimi konuları bölgelere bırakılmıştır. İl yerel yönetimleri, daha çok, dayanışma hizmet ve yardımlarıyla görevlidirler. Köy hizmetleri, kent dışı ulaşım ve kolejlerin yönetimiyle ilgili görevler bunlar arasındadır. Belediyeler ise, gerçekten yerel nitelikte sayılabilecek, halka en yakın günlük hizmetleri yerine getirirler. Kent içi ulaşımın yanı sıra, şehircilik, kitaplık ve müze hizmetleri bunlara örnek olarak gösterilebilir.

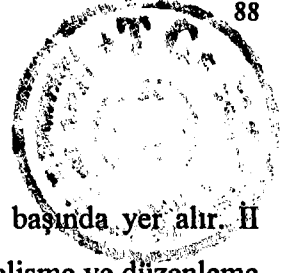
Bir başka yönden kümelendirmek gerekirse, belediyelerin görev alanlarını, kolluk işlerine ilişkin görevler, geleneksel kamu hizmetleri ve yeni görev alanları olarak sınıflandırabiliriz.

a) Belediye Kolluk Gücü:

Belediye kolluk gücünün görevi, kamu düzenini, halkın güvenlik, esenlik ve sağlığını korumaktır. Bu arada, trafik zabıtası da, belediyenin buyruğu altındadır. Belediye kolluk güçleri, bazı yollarda ve bazı saatlerde ağır araçların gelip geçmesini yasaklayabilir, taşıtların park yerlerini belirler ve düzenler. Belediye başkanları, illerde devletin temsilcisi olan valinin denetimi altında kolluk yetkilerini kullanırlar.

b) Geleneksel Hizmetler:

Belediyeler, bir anlamda devletin ileri karakolları durumunda olduklarından, birtakım devlet hizmetlerini de sunarlar. Yurttaşların medenî halleriyle ilgili kayıtları, seçmen kütüklerini tutarlar. Mezarlıkların kuruluşu, bakımı, kapatılması belediyelerin görevlerindendir. Haller ve pazarlar açılması, yangından korunma ve yardım hizmetleri, yolların yapım, bakım ve onarımı, kentsel atıkların toplanması ve yok edilmesi, su sağlama, gaz ve elektrik dağıtımı da belediye görevleri arasındadır.

c) Belediyelerin Yeni Görev Alanları:

Planlama, düzenleme ve konut bu yeni görev alanlarının başında yer alır. İl merkezi olan belediyelerle, nüfusu 100 bini geçen yerler ve bir gelişme ve düzenleme sözleşmesi uyarınca birlik kurmuş bulunan belediyeler, bölge gelişme planlarının hazırlanmasına katılırlar. Kent içi ulaşımın düzenlenmesi belediyenin bir başka görevidir. Bunun gibi, eğitim hizmeti, yuva ve İlkokullar dışında, geleneksel olarak merkeze ait görev alanları olduğu halde, 2. Dünya Savaşı sonrasında, belediyeler, orta ve teknik öğretim alanında giderek daha fazla görevler üstlenmeğe başlamışlardır. Kütüphaneler, müzeler, sosyal yardım işleri de, yine devletçe belirlenen normlar çerçevesinde belediyelerin sorumluluğuna bırakılmıştır.

Belediyelerin yeni görev alanları içinde bir de çevrenin korunması vardır. Korunması gerekli olan yerlerde, bir kuşak oluşturmak ve bu kuşak içinde kentsel ve mimarî malvarlığını korumak belediyelere görev olarak verilmiştir. Bu kuşak içinde her türlü inşaat etkinlikleri, yapı izni vermeye yetkili kuruluşların iznine bağlı kılınmıştır.

Yukarıda dâ değinildiği gibi, kent planlaması alanında asıl yetkili kuruluş belediye olmakla birlikte, belediyelerin bu alandaki rolleri giderek azalmaktadır. Devlet komünlerin bu alandaki işlemlerini tüzüğe uygunluk açısından denetlemektedir.

4.4.4 Anakent Belediyeleri

1982'ye gelinceye değin yalnız Paris özel bir yönetim yapısına sahip iken, 31 Aralık 1982 tarihli yasa, Marsilya ve Lyon için de ayrı statüler sağlamıştır. Bu konu, kuşkusuz, Paris içindeki ilçelerin yönetiminde, demokratikleşme, özeklik ve yönetim ve yönetilenler arasındaki uzaklığın azaltılması sorunu ile yakından ilgiliydi.

4.4.5 Günümüzdeki Durum

Paris'in nüfusu giderek azalmakta, banliyöler kalabalıklaşmaktadır. Paris'in, bir ilin sınırları içinde onunla bütünleşmiş bir belediye mi olması gerektiği; yoksa hem il, hem de belediye statüsünü ayrı ayrı koruması mı gerektiği sık sık tartışılmakta olan bir konudur. Bu sorunun yanıtı, Paris'i oluşturan '*yağ lekesinin*' ne kadar ve ne yönde geliştiğine bağlıdır.

31 Aralık 1982 tarihli yasaya göre, Paris kenti iki ögeden oluşmaktadır: Pâris Belediyesi ve Paris İli Kentin tek bir meclisi vardır. Meclise, Paris Belediye Başkanı başkanlık etmektedir. Bu meclis, hem Belediye Meclisi, hem de il genel Meclisi olarak toplanır. Meclis toplantıları, belediye meclislerinin ve il genel meclislerinin toplantılarının bağlı olduğu kurallara uygun olarak yönetilir.

Paris Belediyesi'nin iki organından biri Paris Meclisi, öteki ise Paris Belediye Başkanıdır. Her iki organ da ikiye işlevlidir (Dedoublement fonctionnel). Yani, her ikisi de, hem belediyeye, hem de İl'e ilişkin işlevler görürler. Paris Meclisi'nin 163 üyesi vardır. Üyeler, Paris Belediyesi'nin sınırları içinde bulunan ilçelerden seçilip gelirler. Her ilçe, Meclise 3 ila (1, 2, 3, 4, 6 ve 8. ilçeler) 17 (15. ilçe) arasında değişen sayıda üye gönderirler. Seçimler, 3.500'den çok nüfuslu belediyelerin meclis üyelerinin seçiminde uyulan yöntemle yapılır. Meclis, Belediye Başkanı ve vekillerini kendi üyeleri arasından seçer.

Başkan, 1884 tarihli yasanın öteki il merkez belediyelerinde belediye başkanlarına vermiş olduğu ve güvenlikten sorumlu valinin görev alanı dışında kalan birçok yetkileri kullanır. Meclisin almış olduğu kararları uygular, harcamaları yapar, belediyeye bağlı çeşitli kuruluşların yetkili organlarının toplantılarına başkanlık eder. Başkan Vekillerine, Genel Sekretere ya da belediye hizmetlerinden sorumlu olan başka kamu görevlilerine imza yetkisi verebilir. Devletin o beldedeki temsilcisi kimliği ile, medenî hal kayıtlarının tutulmasından sorumludur. Bu yetkisini ilçe belediye başkanlarına devredebilir.

Güvenlikten Sorumlu Vali, ilde, vali ile birlikte, devleti temsil eden iki kişiden biridir. Kimi durumlarda, belediyenin görevlisidir. Ve bu kimlikle, belediye kolluk güçlerinin yetkilerine sahiptir. Görevleri arasında, küçük çaptaki belediye yollarının yapımı, yolların esenlik ve güvenliğinin sağlanması, ticaretin güvenliği, fuarlar, pazar yerleri, hallerin ve kamuya açık yerlerin denetimi vardır. Yangın söndürme işlerine ilişkin görevler de bunlara eklenebilir.

Güvenlik valileri, meclis kararlarından, kendi görev alanlarına girenleri uygularlar. Bazen de, ilçe belediye meclislerinin kararlarını uygularlar.

Paris Belediye Meclisi 3 bütçe onaylar. Biri, Paris Belediyesi'nin bütçesi, ikincisi, Paris İl Yerel Yönetiminin bütçesi, üçüncüsü de, güvenlikten sorumlu yönetim örgütünün bütçesidir.

Güvenlik işlerinden sorumlu il yönetim örgütünün malları devlete devredilmiştir. Paris İli'ne ait taşınmaz mallar ise, Paris Belediye Meclisi'nin görüşü alındıktan sonra, Danıştay kararı ile belediyeye devredilmiştir.

Kamu görevlileri ise, belediye ile il yönetimi arasında paylaştırılmış bulunmaktadır. Her iki yönetim, devlet memurlarını da alıp çalıştırma yetkisine sahiptirler. İl ve belediye personeli, Belediye Başkanının ve güvenlik konularıyla sınırlı olmak koşuluyla Güvenlikten Sorumlu Valinin buyruğu altındadırlar.

4.4.6 İlçe Belediyeleri

Paris, Marsilya ve Lyon'da, belediye işlerini Belediye Meclisi düzenler. Sınırlı sayıda bazı konularda da, ilçe belediyeleri yetkili kılınmışlardır. Paris'te 20 Marsilya'da 16, Lyon da 9 ilçe belediyesi vardır. Bu belediyelerin sınırları, ancak belediye meclisinin görüşü alındıktan sonra, Danıştay'ca belirlenebilir. İlçe Belediye Meclisi belde halkınca seçilen meclis üyelerinden, yine seçimle gelen İlçe Belediye Meclisi üyelerinden oluşur. İkinci kümede bulunan üyeler, birincilerin iki katı kadardır. Sayıları 10'dan az, 40'tan çok olamaz. Bu sayı, Paris'te 13 ile 34 arasında

değişmektedir. Belediye Meclisi ve İlçe Meclisi üyelikleri için seçimler, nüfusu 3.500'ü geçen komünler için öngörülen seçim yöntemiyle yapılır. İlçe Belediye Meclisi toplantılarına, İlçe Belediye Başkanı başkanlık eder.

İlçe Belediye Meclisi'nin kararları, komün belediye başkanına gönderilir. Ve o da, bunları, 15 gün içinde, devletin ilçedeki temsilcisine iletir. Belediye Başkanı, ilçe belediye meclisinden, kararlarını bir kez daha gözden geçirmesini isteyebilir.

İlçe Belediye Başkanını, İlçe Belediye Meclisi, kendi üyeleri arasından seçer. Bu görev, komün belediye başkanlığı ile aynı kişide birleşemez.

Yerel dernek, federasyon ve konfederasyonların üyeleri, İlçe Girişim ve Danışma Kurulu (le Comite d'Initiative et de Consultation d'Arrondissement) adlı bir kurulda bir araya gelirler. İlçe Meclisi, bu Kurulun çalışmaları için gerekli her türlü bilgiyi üyelere sağlar. Komünlerin ve ilçelerin belediye başkanları, ilçeyi ilgilendiren ek bütçe, yatırım izlenceleri vb. konuları görüşmek üzere toplantılar yaparlar.

İlçe meclisleri, ilçeyi ilgilendiren bütün konularda kararlar alırlar. Belediye Meclisine gitmeden önce karar tasarılarını inceledikleri gibi, derneklere yapılacak yardımların miktarını da belirlerler. Danıştay'ın belirlediği koşullarla, ilçeyi ilgilendiren arazi kullanım planlarının gözden geçirilmesi ve değiştirilmesi gibi konularda da kararlar alırlar.

İlçe Meclisleri, bütçenin ve imar planlarının kabulü, kreşler, çocuk oyun alanları, 1 hektardan küçük yeşil alanlar, stadyumlar, beden eğitimi salonları vb. konularda kesin kararlar alırlar.

Her toplantıda, iki saatlik bir süre boyunca, Belediye Meclisi (veya Paris Meclisi) İlçe Meclislerinden gelen sözlü ya da yazılı soruları yanıtlar.

4.4.7 İl Yerel Yönetimi (Departement)

İl Yerel Yönetimleriyle ilgili yasa, 1871 tarihini taşımaktadır. 2 Mart 1982 tarihli yasa ile değişikliğe uğramıştır. İl, Fransa'da hem bir yerel yönetim birimi, hem de genel yönetimin bir basamağı, yani yetki genişliği (deconcentration) ilkesine dayanan bir yönetim örgütüdür. İl özel yönetimleri, Fransa'da en köklü yerel yönetimlerdir. İl özel yönetimlerinin gücü, tarihsel gelişme sürecinin özelliklerinden, organlarının oluşturulmasındaki demokratik yöntemlerden ve sahip bulundukları yetkilerden kaynaklanmaktadır. 1982 düzeltimi, bu yönetimleri daha da güçlendirmiş bulunmaktadır.

İl yerel yönetimlerinin genel karar organı İl Genel Meclisi (Conseil General)'dir. Genel meclis üyeleri, her Canton'dan bir üye olmak üzere seçilmektedir (Canton, Fransa'da, eski bir genel yönetim basamağıdır. Bucak (nahiye) olarak Türkçeleştirilebilir. Canton'lar aynı zamanda seçim bölgelerini oluştururlar). İl Genel Meclisi üyelerinin sayısı ilden ile değişmektedir. Günümüzde, sayıları 15 ile 76 arasında değişmektedir. Genel Meclis, Meclis Başkanı (President du Conseil), Başkan Vekillerini (Adjoints) ve Yönetim Kurulunun öteki üyelerini kendi üyeleri arasından seçer. Yönetim Kurulu (Bureau) ya da İl Daimi Encümeni bu kişilerden oluşur.

İl Genel Meclisi üyeleri doğrudan doğruya halk tarafından seçilir. Seçim iki türlü çoğunluk yöntemine göre yapılır. İlk turda seçilebilmek için, kullanılan oyların yarısından çoğunu ve aynı zamanda kayıtlı seçmen sayısının dörtte birine eşit sayıda oy almak gereklidir. İkinci turda salt çoğunluk yeterlidir. En çok oy alan seçilir. İlk turda kazanamayan ya da kayıtlı seçmen sayısının yüzde onu kadar oy alamayan adaylar ikinci tura katılamazlar.

Genel Meclis üyeleri 6 yılda bir seçilmekte; ancak, üyelerin yarısı üç yılda bir yenilenmektedir.

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu tez çalışmasında, ülkemizdeki mevcut durumun değerlendirilmiş ve yeni bir yönetim modeli oluşturulmuştur.

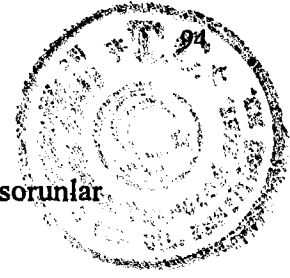
Ülkemizde yerel yönetimler ile merkezi yönetimler birbirini tamamlayan iki bütünün parçalarıdır.

Yetkilerin yoğun bir şekilde merkezi idarede olması, bürokrasiyi arttırmaktadır. Ayrıca halkın yönetime katılma ve denetleme imkanlarını azaltmaktadır. İktisadi ve siyasi kaynakların etkin kullanılmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun yanında merkezi idarenin denetimini, vesayetin tamamen zayıflaması da israfa yol açtığı görülmektedir ve bunun sonucu olarak milli birliği zedeleyici uygulamaların ortaya çıkmasına ortam hazırlayabilir.

Bugün, hala Türkiye’de tartışılmakta olan yerel idarelerin yetkilerinin artırılması yönünde olmakla beraber gündemde olan kanun tasarıları geçerlilik kazanamamaktadır. Merkezi yönetimle yerel yönetimler arasındaki ilişkilere netlik kazandıran ve yerel yönetimlere özerklik veren ülkelerde iktisadi ve sosyal gelişmeler hızlı olduğu gözlenmektedir.

Günümüzde yerel yönetimlerin karşılaştığı sorunlar daha önceki bölümlerde ayrıntılı olarak incelenmiş olup, sorunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- a) Mevcut yapıyı belirleyen dünya görüşünden kaynaklanan sorunlar
- b) Yasal yapıdan kaynaklanan sorunlar
- c) Merkezi idare ve yerel yönetimlerin yetkilerindeki kargaşadan kaynaklanan sorunlar
- d) Belediyelerin teşkilatlanmasından kaynaklanan sorunlar

e) Belediyeler ile siyasi partiler arasındaki ilişkilerden kaynaklanan sorunlar

f) Belediye ile halk arasındaki ilişkilerden kaynaklanan sorunlar.

Gelişmiş ülkelerde yerel idarelerin yetkilerinin daha geniş olduğu ve bunun yanında gelir kaynaklarının daha kapsamlı olduğu görülmüştür.

Ülkemizde ise, merkezi yönetim, anayasa, genel yasaların ötesinde mahalli sorunlarla ilgili kurallar koymamalıdır. Bu yetki, halkın seçtiği, halkı temsil eden mahalli meclislere verilmelidir. Valilik ve Belediye Başkanlığı birleştirilmeli, bu makama seçimle belirlenen kişi getirilmelidir. Aynı şekilde belediye meclisi ile il genel meclisi birleştirilmelidir. Sağlık ve eğitim sorunlarının çözüm ve düzenlenmesi merkezi idarenin denetiminde tamamen yerel yönetime verilmeli ve gelir kaynakları da buna göre düzenlenmelidir.

Büyükşehir Belediyesi kapsamında olan bir ilçe belediyesinin sosyal ve teknik alt yapı hizmetleri açısından ele aldığımızda yönetim statükosundan kaynaklanan olumsuzluklar olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Örnek olarak alt yapı kuruluşları ve çalışmaları ele alınırsa, aşağıda görüleceği gibi, gene statükodan kaynaklanan çevresel ve ekonomik olumsuzluklar ortaya çıkmaktadır.

2. bölümde incelendiği üzere altyapı ve hizmet kuruluşlarının her birinin ayrı bir bakanlığa bağlı olması yönetim, organizasyon, zaman ve kaynak açısından bir çok olumsuzlukları beraberinde getirmektedir.

Burada ortaya konulmak istenen şudur: Gerek çevre açısından ve gerekse kaynak israfı açısından yatırımlarla ilgili kuruluşların kendilerini ilgilendiren miktarına keşif bedeli mukabilinde katılmalarının sağlanmasıyla bir çok olumsuzlukların ortadan kalkması mümkün olacağı bir gerçektir.

Yapılan bu çalışma neticesinde, ülkemizde ortaya çıkan aksaklıklar tespit edilmiş ve alternatif olarak aşağıdaki gibi bir model önerilmiştir. Planlama aşamasında ilgili kurumların tamamı gerekli tüm önerileri ortaya koymalı, buna göre

plan yapılmalıdır. Plan onama aşamasından sonra, projelerin kapsamlı keşfi ortaya konulmalı, her kurum kendi payına düşen miktarına katılmalı ve bu çalışmalar tek elden yürütülmelidir.

Sonuç olarak burada yine yerel idarelerin yetki ve görevlerinin genişletilmesi gündeme gelmektedir.

Bunun yanında yerel idarelerin teknik alt yapı yetersizliği gündeme gelebilir. Bunun için müşterek makine teçhizatı, müşterek kontrol teşkilatı oluşturulabileceği gibi, eleman aktarması veya rotasyon söz konusu olabilir. Böylelikle, kaynak israfı ve çevresel etki asgariye inecektir.

Sonuç olarak problemler üç ana başlıkta toplanabilir:

1. Genel ve yerel yönetimlerde çağdaş yönetim teknikleri ve uygulamalarında eksiklikler vardır.
2. Kamu hizmetlerinde yetki darlığından kaynaklanan ekonomik etkinlik, mali adalet, siyasi sorumluluk ve idari etkinlik kriterlerine uygunluk açısından yetersizdir.
3. Yerel yönetimlerin yapısı, yerel yönetimler için geçerli olan evrensel ilkeleri uygun olarak oluşturulmamıştır.

Bu üç ana problemin çözümü için;

- a) Merkezi yönetimle ilişkiler yetki alanları açısından yerel yönetim konumunu en optimal bir şekilde değerlendirmek
- b) Halkın yönetime katılımı ve denetimini sağlayabilmek
- c) Kıt kaynakların verimli kullanımı, yerel hizmetlerin yerinden karşılanması, üretim ve dağıtım sorumluluğunun yerel yönetimlere vermek
- d) Yerel yönetim organizasyonunda profesyonelliği sağlamak ve çağdaş yönetim modellerinin kullanılmasını sağlamak
- e) Yerel yönetimlerin mali yönden güçlendirilmesi, öz kaynaklarının arttırılması, ek kaynakların sağlanması, mali yönetim ve denetim sistemlerinin geliştirmek
- f) Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim sisteminin geliştirmek

- g) Statejik planlama, proje yönetimi gibi olgularla yönetim kültürünün geliştirmek
- h) Yerel yönetimde kurumsal değerler ve ahlak anlayışını geliştirmek ve uygulamaya koymak yeterli olacaktır.

Bu model de yukarıda sözü edilen problemlerin asgariye indirilebilmesi için yeni bir yerel yönetim modeli geliştirilmiştir. Bu model ile ilgili ayrıntılı bilgiler 2. Bölümde yer almaktadır.

Bu model oluşturulurken, Avrupa ülkelerinden, gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerden örnek olması açısından bir kaç tanesi incelenmiştir. Federe devlet olması açısından Almanya'da idari yapılanma yetkiler ve uygulamalar açısından farklılıklar arz etmektedir. Fransa ve İspanya idari yapı ve yerel yönetimlerin yapısı açısından ülkemizle benzerlikler göstermektedir.

Yapılan bu çalışmada, hızla artan nüfusu, artan çevre sorunları, gecekonduların yoğunluğu ve İstanbul gibi Türkiye'nin en büyük metropolünün bir ilçesi olmasından dolayı, çevre sorunları açısından bir bütünlük arz eden Pendik İlçesi incelenmiştir.

Pendik'te plansız yapılaşma ve hızlı nüfus artışından kaynaklanan sanayi kuruluşları ile konut alanlarının yer yer iç içe olması, çevre problemlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun giderilmesi için, acil olarak kademeli bir şekilde dönüşüm planlarına öncelik verilmelidir. Bu da sanayi bölgeleri ve konut alanlarının birbirinden tamamen ayrılmasıyla mümkündür.

Doğal gaz kullanımının sanayi ve konutlarda yaygınlaşması ile birlikte, hava kirliliğinin hissedilebilir derecede azaldığı görülmektedir. 3. Bölümde hava kirliliği ölçüm sonuçları, grafiklerle değerlendirilerek her bir parametre için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Ancak trafik kaynaklı hava kirliliğinde henüz bir değişim görülmemiştir. Yerel idari yetkiler çerçevesinde, bu problemin çözümü oldukça zordur.

Derelerin ıslah edilmesi, açıktan akan evsel ve endüstriyel atıksuların toplanması, ve kapalı kesite alınarak uygun noktalardan deşarj edilmesi, problemi en

azından görsel açıdan asgariye indirmiştir. Yapımı halen devam eden Tuzla atıksu arıtma tesisinin faaliyete geçmesiyle birlikte toplanan atıksular bu tesise taşınacak, arıtıldıktan sonra deşarj edilecektir. Bu da Pendik için atıksu probleminin zaman içerisinde ortadan kalkacağını göstermektedir.

Yapılan gürültü ölçüm sonuçlarının incelenmesiyle, trafiğin yoğun olduğu bir kaç nokta dışında gürültünün insan sağlığı açısından tehlikeli boyutlarda olmadığı görülmektedir. E – 5 karayolu ve tren yolu etrafında gürültüyü azaltıcı projelerin uygulamaya koyulmasıyla gürültü kirliliği asgariye indirilebilecektir.

Yapılan çalışmalar neticesinde, oluşan katı atıkların hem miktar, hem de bileşim olarak kırsal kesim ile merkez mahallelerde farklılıklar gösterdiği gözlenmiştir. Katı atıklar, ilçe içinde düzenli olarak toplanmakta ve transfer istasyonlarına nakledilmektedir. Pendik için katı atıklar bir problem teşkil etmemektedir.

KAYNAKLAR:

- 1- Gürpınar, E., Kent ve Çevre Sorunlarına Bir Bakış, Der Yayınları, İstanbul, 1993.
- 2- Akyüz, V. ve Ünlü, S., İslam Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler 2, İlke Yayınları, İstanbul, 1996.
- 3- Öztürk, A., 21. Yüzyıl Türkiye'si İçin Yerel Yönetim Modeli, Ümraniye Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, 1997.
- 4- Erten, M., Yerel Yönetimler ve Çevre, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 1995.
- 5- Horgan, D. And Emrealp, S., Yerel Yönetimde Alternatif Hizmet Üretimi, IULA-EMME Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı, İstanbul, 1992.
- 6- Davey, K., And Emrealp, S., Kentsel Mali Kaynakların Yönetimi, IULA-EMME Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı, İstanbul, 1991.
- 7- Erençin, A., Yerel Demokrasi ve Yeni Yaklaşımlar, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 5, Ankara, 1994
- 8- Pirlar, O., Devlet Planlama Teşkilatı ve Belediye İlişkileri, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 5, Ankara, 1994
- 9- Tortop, N., İngiltere'de Yerel İdare Bütçeleri, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 5, Ankara, 1994
- 10- Holloway, J. A. And Bulut, Ö. G., Yerel Yönetim ve Kriz Yönetimi, IULA-EMME Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı, İstanbul, 1992.
- 11- Saygın, D., Yönetimsel Vesayet, Yerel Yönetim ve Denetim, Cilt 1, Sayı 1, Ankara, 1996
- 12- Destan, İ., Belediyelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri, Yerel Yönetim ve Denetim, Cilt 1, Sayı 1, Ankara, 1996
- 13- Yaşamış, F. D., Çevresel Ölçüt ve Standartlar, , Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 4, Ankara, 1994
- 14- Keleş, R., Fransa'da Yerinden Yönetim, , Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 1, Ankara, 1994

- 15- Aytay, F., Viyana Bildirisi, , Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 3, Sayı 5, Ankara, 1994
- 16- Yalçındağ, S., F. Almanya'da ve Türkiye'de Yerel Yönetimler, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara, 1992.
- 17- Yeter, E, ve Koçdemir, K., Federal Almanya'da Mahalli İdarelerin Bütçe Yapısı, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Yayınları, No:14, Ankara, 1997.
- 18- Keleş, R., Fransa ve İspanya'da Yerinden Yönetim, Erk Yayıncılık, Ankara, 1994.
- 19- Pendik Belediyesi, Çevre koruma Müdürlüğü., Pendik'te Gürültü Ölçüm Sonuçları, İstanbul, 1997.
- 20- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Başkanlığı., Hava Kirliliği Ölçüm Sonuçları, İstanbul, 1998.
- 21- İSKİ., Su Verileri, İstanbul, 1998.
- 22- Yıldırım, S ., Yerel Yönetimler ve Demokrasi, Türk Belediyeciliğinde 60 Yıl, Uluslararası Sempozyum, Ankara Büyükşehir Belediyesi, IULA, Ankara, 1990
- 23- Musgrave, Peppy, B., Pirinciples of Inter Jurisdictional Fiscal Relations, 7 th Symposium on Public Finance in Turkey, MÜİBF Maliye Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, İstanbul, 1991
- 24- Werther , W, B., Human resource and Personnal Management, McGraw-Hill Inc., Singapore, 1989
- 25- Social., Social Indicators of Turkey, Prime Ministry State Planning Organization Pub. No: 2233-BPB:419, Ankara, 1990
- 26- Sweden., Structure and Operation of Local and Ragional Demogracy in Sweden, Coincil if Europe, Strabourg,1993
- 27- Dale, E., Management: Theory and Prattice, Int., Edition, 9 th Printing, McGraw-Hill Book Co., Singapore, 1988
- 28- Danson, P, A., American Goverment: Institutions, Policies and Politics, Foresmar and Co., USA.1987

EK 1
HAVA KALİTESİNİN KORUNMASI
YÖNETMELİĞİ

“Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği”

19269 resmi gazete numaralı ve 2.11.1986 tarihli Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği’nde 2. Bölüm madde 6’da hava kalitesi sınır değerleri verilmiştir. Bu yönetmelik maddesi aşağıda aynen yazılmıştır.

Hava Kalitesi Sınır Değerleri

Madde 6.

1. *Hava Kalitesi Sınır Değerleri: İnsan sağlığının korunması, çevrede, kısa ve uzun vadeli olumsuz etkilerin ortaya çıkmaması için atmosferdeki hava kirleticilerin, bir arada bulunduklarında, değişen zararlı etkileri de göz önüne alınarak tespit edilmiş konsantrasyon birimleriyle ifade edilen seviyelerdir.*

A – Uzun Vadeli Sınır Değerleri (UVS)

Aşılmaması gereken, bütün ölçüm sonuçlarının aritmetik ortalaması olan değerlerdir.

B – Kısa Vadeli Sınır Değerleri (KVS)

Maksimum günlük ortalama değerler veya istatistik olarak bütün ölçüm sonuçları sayısal değerlerinin büyüklüğüne göre dizildiğinde, ölçüm sonuçlarının %95’ini aşmaması gereken değerdir. Çöken tozlar için farklı olarak aşılmaması gereken maksimum aylık ortalama değerdir.

UVS ve KVS değerler için öngörülen süreler genellikle 1 yıllık periyotları kapsar. Ayrıcılık durumlar Ek 2’de belirtilmiştir.

Çeşitli hava kirleticileri için uyulması gereken uzun ve kısa vadeli sınır değerler aşağıda verilmiştir.

Sıra No:	Kirletici Parametre	Birim	UVS	KVS
1	Kükürt Dioksit (SO ₂) Kükürt Trioksit (SO ₃) Dahil			
	a) Genel	µg/m ³	150	400(900)
	b) Endüstri Bölgeleri	µg/m ³	250	400(900)
2	Karbon Monoksit (CO)	µg/m ³	10000	30000
3	Azot Dioksit (NO ₂)	µg/m ³	100	300
4	Azot Monoksit (NO)	µg/m ³	200	600
5	Klor (Cl ₂)	µg/m ³	100	300
6	Klorlu Hidrojen (HCl) ve Gaz Halde Anorganik klorürler (Cl)	µg/m ³	100	300
7	Florlu Hidrojen (HF) ve Gaz Halde Anorganik florürler (F)	µg/m ³	-	10 (30)
8	Ozon (O ₃) Fotokimyasal Oksitleyiciler	µg/m ³	-	(240)
9	Hidrokarbonlar (HC)	µg/m ³	-	140 (280)
10	Hidrojen Sülfür (H ₂ S)	µg/m ³	-	40 (100)
11	Havada Asılı Partikül Maddeler (PM) (10 mikron ve daha düşük partiküller)			
	a) Genel	µg/m ³	150	300
	b) Endüstri Bölgeleri	µg/m ³	200	400

C – Kış Sezonu Ortalaması Sınır Değerleri

Kış aylarında, binaların ısıtılmasıyla ortaya çıkabilen hava kirlenmelerine neden olan hava kirleticiler için Ekim – Mart ayları arasında yerleşim bölgelerinde yapılan ölçümlerin ortalamaları, aşılmaması gereken kış sezonu ortalaması UVS sınır değerleri ile mukayese edilirler.

	Birim	Kış Sezonu Ortalaması Sınır Değeri
Kükürt Dioksit	µg/m ³	250
Havada Asılı partikül Madde	µg/m ³	200

2. 1. Fıkra ile belirlenen sınırlara ulaşılmadığı halde, mahalli çevre birimleri hava kalitelerini iyileştirme programları geliştirirler. Hava Kalitesi Sınır Değerlerini, zaman içerisinde daha sıkı sınır değerlerine düşürerek, daha temiz hava kalitelerine ulaşmak için, yaygın olarak ortaya çıkan hava kirleticilere ait, hedeflenmiş sınır değerler belirlenir. Kükürt dioksit ve havada asılı partikül maddeler için aşağıdaki hedef sınır değerler tespit edilmiştir. Bu hedeflere mümkün olan en yakın zamanda ulaşmak için programlar geliştirilir. Tesisler kurulurken hava kalitesini koruma önlemleri kuruluş tarihinde yürürlükte olan UVS ve KVS değerlerine göre alınır.

Hedef Sınır Değerler	Birim	SO ₂	PM
Yıllık Aritmetik Ortalama	µg/m ³	60	60
Kış Sezonu (Ekim – Mart) Ortalaması	µg/m ³	120	120
Maksimum 24 saatlik değer	µg/m ³	150	150
1 saatlik değer	µg/m ³	450	-

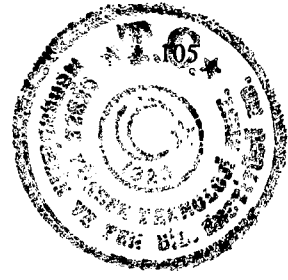
3) Bilhassa hayvan, bitki ve eşyayı hava kirliliğinin zararlı etkilerinden korumak için özel koruma alanlarında kükürt dioksit, gaz halinde anorganik klor ve flor bileşikleri, çöken tozlarda kurşun ve kadmiyum miktarları için aşağıdaki özel sınır değerler tatbik edilir.

	Birim	UVS
Kükürt Dioksit	µg/m ³	60
Gaz halinde anorganik klor bileşikleri	µg/m ³	60
Gaz halinde anorganik flor bileşikleri	µg/m ³	0.3
Kurşun	µg/m ² gün	250
Kadmiyum	µg/m ² gün	2.5

3. *Petro Kimya Tesisleri ve petrol rafinerilerinde uyulması istenilen hava kalitesi sınır değerleri aşağıdaki gibidir:*

	<i>Birim</i>	<i>Birinci Sınır Değer</i>	<i>İkinci Sınır Değer</i>
<i>Benzen</i>	<i>mg/m³</i>	<i>5.0</i>	<i>10.0</i>
<i>Toluen</i>	<i>mg/m³</i>	<i>2.0</i>	<i>6.0</i>
<i>Ksilen</i>	<i>mg/m³</i>	<i>1.5</i>	<i>6.0</i>
<i>Olefinler</i>	<i>mg/m³</i>	<i>1.5</i>	<i>3.0</i>
<i>Toplam Organik Buharlar (Karbon Cinsinden)</i>	<i>mg/m³</i>	<i>2.0</i>	<i>10.0</i>
<i>Etil Benzen</i>	<i>mg/m³</i>	<i>0.02</i>	<i>3.0</i>
<i>Kumol (İzopropil Benzen)</i>	<i>mg/m³</i>	<i>0.02</i>	<i>2.0</i>
<i>Trimetil Benzen</i>	<i>mg/m³</i>	<i>0.02</i>	<i>1.0</i>
<i>Merkaptan</i>	<i>mg/m³</i>	<i>0.005</i>	<i>0.06</i>
<i>Tetra etil – tetra metil kurşun</i>	<i>mg/m³</i>	<i>-</i>	<i>0.001</i>

5. *Hava kirliliği seviyelerinin ölçüm ve tespiti Ek 2'deki esaslara göre yapılır.*

ÖZGEÇMİŞ

1963 Gümüşhane doğumluyum. İlk ve orta tahsilimi Gümüşhane’de bitirdim. 1986 yılında İTÜ Sakarya Mühendislik Fakültesi, inşaat mühendisliği bölümünü bitirdim. 1986 – 1989 yılları arasında yurt içinde ve yurt dışında şantiye çalışmalarım oldu. 1989 – 1994 yılları arasında Sultanbeyli Belediyesi fen işleri müdürlüğü görevini ifa ettim. 27 mart 1994 yerel seçimlerinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi meclis üyesi seçildim. Halen Pendik Belediyesi, teknik başkan yardımcılığı görevini yürütmekteyim. Evli, üç çocuk babasıyım.

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**